

Cena numeru
w Krakowie: **25 gr.**
na prowincji:

№1. post. opl. rybn.

Wydanie: F

PRENUMERATA WYNOŚI:
W Krakowie bez odnośnienia zł. 7.—
W Krakowie z odnośnieniem zł. 7.60
Na prowincji zł. 7.60
Zagranicą zł. 11.50

ILUSTROWANY

KURJER CODZIENNY

<p>Rekopisów nie zwraca się. Listy należy adresować do Redakcji, a nie do współpracowników.</p> <p>Telefony: 11 98, 85 62, 15 72. Dla rozmów międzymiastów Redakcji: 23 52, 44 50.</p>	<p>Założyciel i Naczelny Redaktor: Marjan Dąbrowski.</p> <p>Kraków, Włocławek L. 1.</p>	<p>Naczelny redaktor przyjmuje w poniedziałki i soboty od godz. 1—2 popołudniu.</p> <p>Konto czek. Nr 140.725 (Warszawa. 400.200 (Kraków) Konto żyrowe: Dom bankowy A. Hölzer Kraków.</p>
<p>ODDZIAŁY:</p> <p>WARSZAWA, Nowogrodzka 26, tel. 234-65 i 79-91. KATOWICE, Teatralna 6, tel. 23-78. POZNAŃ, Św. Marcelina 49, tel. 17-22.</p>	<p>LWÓW, Kopernika 9, tel. admin. i redakcji 49-58. RÓWNE WOŁYŃSKIE, 3-go Maja 193, tel. 221. ŁÓDŹ, ul. Józefa Piłsudskiego 63, tel. 67-08.</p>	<p>KIELCE, Sienkiewicza 46, tel. 848. NOWY SĄCZ, Jagiellońska 29, tel. 58. WILNO, Wileńska 26, tel. 14.83 i 466.</p>

Rok XX. Kraków, piątek 4 października 1929. Nr. 271.

Końcowy akt wielkiego dzieła Odrodzonej Polski.



W dniu zamknięcia Powszechnej Wystawy Krajowej odbyła się na Zamku w Poznaniu w obecności członków rządu z premierem dr. Świątalskim na czele, uroczysta dekoracja zasłużonych przy realizowaniu PWK członków zarządu i dyrekcji, oraz Rady głównej. W imieniu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej dekorował odznaczonych p. prezes Rady ministrów dr. Świątalski. Zdjęcie nasze przedstawia członków rządu,

biorących udział w uroczystości w otoczeniu odznaczonych. Widzimy więc p. premiera dra Świątalskiego (1), p. min. przem. i handlu inż. Kwiatkowskiego (2), p. min. roln. Niezabyłowskiego (3), p. min. kom. inż. Kühna (4), dalej p. min. Bertonięgo (5), dyr. Pałacowskiego (6), wicewojewodę Gronziewicza (7), oraz odznaczonych wielką wstęgą orderu Polonia Restituta: p. prezydenta m. Poznania i prezesa Ra-

dy głównej P. W. K. Cyryla Ratajskiego (8), prezesa zarządu i nac. dyr. P. W. K. dra Stanisława Wachowiaka (9), krzyżem komandorskim z gwiazdą: członka zarządu P. W. K. Seweryna Samulskiego, prezesa Rady nadzorczej firmy H. Cegielski (10), Krzyżem komandorskim: radcę Stan. Robińskiego, członka zarządu P. W. K. (11), członka zarządu P. W. K. prezydenta Wlkp. Izby roln. Wiktora Szulciewskiego (12), dyr.

admin. P. W. K. Leona Szczurkiewicza (13), dyr. Izby przemysłowo-handlowej, członka zarządu dyr. Waszkę (14), krzyżem oficerskim: inż. Müllera, nac. budowniczego P. W. K. (15), dra Ed. Piechockiego, dyr. działu przem. (16), złotym krzyżem zasługi: Stefana Sawickiego, architekta wystawy (17), oraz srebrnym krzyżem zasługi Rajmunda Oppeln-Bronikowskiego (18), St. Ropę (19), M. Ruszczyńską (20), i St. Talarczyka (21).

JESIENNE MATERJAŁY WEKNIANE
KRAKÓW-RYNEK-46
ZAJĄCZEK LANKOSZ
NA PROWINCJĘ WYSYŁAMY PROBK.

Koryto, którem kapital zagraniczny wpłynie do Polski.

Musimy wejść na drogę koncentracji kapitałów.

Kraków, 3 października.
Olbrzymia fuzja dwóch największych banków niemieckich „Deutsche Bank“ i „Diskontogesellschaft“, oddająca w ręce jednego potężnego koncernu administrację olbrzymimi kapitałami w kwocie blisko 1 miljarda dolarów (4 miljardy mk.), stanowi jedno z największych wydarzeń gospodarczych ostatniej doby. Omawia je prasa całego świata, podkreślając znaczenie tego faktu właśnie w dobie, w której toczą się rokowania nad organizacją wielkiego Banku Międzynarodowego.
Niemcy w pełnym runsztanku.
Niemcy, ten wycinek Ameryki w Europie, chciały pokazać światu swą moc finansową, chciały zaimponować mu potęgą gigan-

tycznych skupień kapitałowych, mających być w przyszłości instrumentem ich ekspansji gospodarczej w Europie.
Amerykanizacja gospodarstwa niemieckiego objęła więc nie tylko sferę przemysłu, ale także i sferę kredytu i bankowości. Fuzja dwóch największych D-banków jest wstępem do fuzji ich pomniejszych satelitów, szeregu związanych z nimi banków i instytucji kredytowych.
Niewątpliwie, po przyjęciu planu Younga, po ostatecznym uregulowaniu sprawy reparacyjnej i ustaleniu globalnych kwot odszkodowań (bez możliwości ich podwyższenia zależnie od wzrostu dobrobytu niemieckiego) — Niemcy wejdą w pełny runsztank na arenę wyścigu

gospodarczego narodów, zechcą rozwinąć i zademonstrować swe siły ekspansywne i talenty gospodarcze już bez obsłonek i umniejszeń.
Fuzja, stwarzająca w Niemczech kolos bankowy na kontynencie dotychczas nieznanym, stający w jednym rzędzie z kolosami „grubej piątki“ (big five) banków angielskich, jest tylko wstępem do tej akcji, której kontury nakreśliśmy powyżej.
Sprawa, która winna ruszyć z martwego punktu.
Fuzja banków niemieckich nie powinna jednak przejść bez echa także i w Polsce. I to nie tylko w sensie spoglądania na wysi-

DANCING TEATRALNA W KRAKOWIE

Od 1-go października 1929 w programie: Trios Bonne Maria Ermosilla, Ria d'or. Zespół muzyczny pod Dyr. A. Reicha. Początek o godz. 9 wiecz. — każda niedziela i święta podczas Five o Clock bezpłatna loteria 7592k

ZADAJCIE tylko polskich
uznanych za najlepsze
Ostrzy do golenia
Wytwornia: Kraków, ul. Zwierzyniecka L. 15.

KOMUNIKAT.

Jako ustanowiony uchwałą Sądu grodzkiego w Czortkowie z dnia 22-go sierpnia 1929 l. czyn. E 3412/29/3 zarządca przymusowy fabryki drożdży p. Ludwika Horodyskiego w Kolendzianach, zawiadamiam wszystkich odbiorców, że wszelkie zapłaty za zakupiony towar uskuteczniane być mają wyłącznie na konto „Przymusowy zarząd fabryki drożdży Ludwika Horodyskiego w Kolendzianach” w Banku Zaliczkowym w Czortkowie, gdyż zapłaty dokonane do innych rąk nie będą uznane.

4614k Włodzimierz Wasilewski.

ki i triumfy niemieckie, ale także w sensie pobudzenia własnych sił.

Fuzja ta winna u nas przedewszystkiem zaktualizować doniosłą sprawę koncentracji bankowości polskiej, która zainicjowana przez rząd w roku 1924, w ostatnich dwóch latach nie poczyniła zgola żadnych postępów. Sprawa ta zeszła z porządku dziennego dyskusji, przestała być przedmiotem naszej polityki gospodarczej, zepchnięta została w stan niebytu. Nastąpiło to po ujemnych rezultatach, jakie wynikły z fuzji dwóch większych instytucji, a mianowicie „Banku Kredytowego” i „Banku dla Handlu i Przemysłu”, dokonanej pod przymusem ze strony rządu.

O ile jednak sztuczna koncentracja dwóch słabych tworów, zresztą nieprzygotowana dostatecznie i oparta na przymusie z zewnątrz, dać musi rezultaty ujemne, o tyle koncentracja należycie przygotowana i oparta na wzajemnym dostrzeżeniu agend, interesów i funkcji, daje rezultaty ze wszelki miar korzystne, zarówno indywidualnie, jak i z punktu widzenia gospodarstwa społecznego.

Należy stwierdzić, że w przeciwstawieniu do silnego procesu koncentracji w górnictwie i przemyśle polskim, koncentracja w bankowości polskiej stanęła na martwym punkcie. Liczba instytucji finansowych niewiele zmniejszyła się w ostatnich dwóch latach, bankowość jest nadal silnie rozproszkowaną, nie wykazując żadnych tendencji do łączenia się i skupienia kapitałów lub choćby tylko do koordynowania swych prac i wysiłków.

Oczywiście z natury rzeczy musiał nastąpić pewien proces selekcji w polskich instytucjach finansowych. Na pierwszy plan wysunęły się w ostatnich latach cztery największe banki akcyjne, które skoncentrowały z końcem r. 1928 51% wkładów wszystkich banków związkowych i udzieliły 45% ogólnej sumy kredytów wszystkich banków związkowych.

¹⁾ Patrz „Rocznik Informacyjny o spółkach akcyjnych”. 1929.

Jakkolwiek proces powyższy należy powitać z uznaniem, to jednak jest on zbyt wolny, aby można było spokojnie wyczekiwać dalszego jego przebiegu bez przyspieszenia go i silniejszego akcentowania drogą świadomej akcji i współdziałania. Jest to zresztą proces selekcji a nie koncentracji.

Zaden z czterech największych banków w

Podstawowe zagadnienie naszego gospodarstwa.

Dlaczego proces koncentracji bankowości polskiej jest tak ważny i doniosły dla całego państwa? Dlaczego musimy ze wszelkich sił dążyć do przyspieszenia i zaakcentowania tego procesu?

Jeśli Niemcy po wojnie odbudowały się tak szybko i zdołały ściągnąć do kraju olbrzymie kwoty kapitałów zagranicznych, to nastąpiło to głównie dlatego, ponieważ miały nienaruszony aparat, silnej i wielkiej bankowości prywatnej. Te olbrzymie masy kapitału amerykańskiego, jakie wpłynęły do Niemiec, dostały się tam nie za pośrednictwem państwa, ale za pośrednictwem wielkich banków, posiadających stare koneksje i opinię niewzruszonej solidności.

D-banki w Niemczech były tem korytem, przez które przepłynął strumień wielkiego kapitału niemieckiego, które umożliwiły kooperację na wielką skalę obcych kapitałów z gospodarstwem niemieckiem.

Zjawisko to obserwujemy we wszystkich krajach, o ile chodzi o dopływ kapitałów zagranicznych. Dopływ ten następuje większym strumieniem tylko tam, gdzie mogą go należeć ująć i zorganizować wielkie instytucje kredytowe o dobrej organizacji i o opinii niewzruszalnej solidności.

Pośrednictwo państwa utrudnia i podraża kredyt zagraniczny.

Brak tych banków w Polsce powoduje właśnie słabe, minimalne wprost przesiąka-

Polse nie posiada dotąd sumy bilansowej, przekraczającej 25 milionów dolarów. Inne mi słowy, żaden z naszych największych banków w Polsce nie należy do rzędu wielkich banków w rozumieniu finansjery międzynarodowej, poczytującej za wielkie banki te, których suma bilansowa wynosi nie dziesiątki, ale co najmniej setki milionów dolarów.

nie kapitałów z zagranicznych do kraju.

W Polsce kapitał zagraniczny dopływać może tylko za pośrednictwem państwa. Pośrednictwo to jednak jest zjawiskiem niepożądanym i szkodliwym. Uniemożliwia ono dopływ wielkich kapitałów, podraża interes kredytowy, utrudnia zaopatrzenie kapitałami przedsiębiorstw prywatnych, a dając państwu większe środki płynne pobudza tylko etatyzm, naruszający normalny stosunek pomiędzy gospodarstwem publicznym a prywatnym.

Pośrednictwo państwa w kredycie zagranicznym może być jednak usunięte tylko wówczas, o ile zdołamy wytworzyć w Polsce wielkie twory bankowe drogą naturalnej, celowo przyspieszanej koncentracji.

Koncentracja ta jest koniecznością państwową wielkiej wagi.

Dwie drogi.

Panuje u nas opinja, że koncentracja bankowa może nastąpić tylko drogą fuzji, t. j. drogą zlania się dwóch zakładów finansowych, które tracą swą osobowość prawną na rzecz instytucji przejmującej.

Tymczasem współczesna bankowość zagraniczna zna cały szereg środków łączenia się w wielkie instytucje nie tylko drogą t. zw. „amalgamation”, t. j. całkowitego zlania się, ale drogą t. zw. „affiliation”, t. j. zrzeszenia się. Bankowość angielska, która jest wzorem dla bankowości całego świata, zna cały szereg środków, umożliwiających ścisłe łączenie się instytucji i zakładów bez utraty osobowości prawnej, jedynie tylko drogą wzajemnej wymiany członków zarządu i

Dr. Duch dyrektorem dep. M. S. Wewn.



Dr. K. Duch, wicewojewoda krakowski, mianowany dyr. dep. samorządowego M. S. wewn.

rad nadzorczych, czuwających nad jednolitym kierunkiem polityki kredytowej.

Te same metody bardzo często stosowane są w ostatnich czasach i w bankowości niemieckiej. Metody te, t. j. łączenie się bez utraty osobowości prawnej, najbardziej odpowiadałyby stosunkom polskim i umożliwiłyby u nas koncentrację w wyższym stopniu, aniżeli drogą fuzji.

Miejmy nadzieję, że przedstawiciele naszej bankowości, którzy w ostatnich latach wykazali dużo fachowości, rozwiną pod wpływem wielkich procesów koncentracyjnych w bankowości niemieckiej z wyższą działalność koncentracyjną, mając na oku nie tylko ten cel, aby podnieść się na wyższy poziom organizacji, ale także, aby umożliwić państwu rozwiązanie podstawowego zagadnienia naszego gospodarstwa, t. j. dopływu do kraju kapitałów zagranicznych.

Odpowiednia polityka rządu ułatwić może osiągnięcie powyższego celu.

F. Z.

„Pax anglosaxonica”

W Waszyngtonie buduje się podwaliny pod hegemonję anglo-saską nad światem

Kraków, 8 października.

Mac Donald znajduje się obecnie w Atlantyku w drodze do Waszyngtonu. Za dwa lub trzy dni rozpoczyna się tam między nim a Hooverem obrady, których taki czy inny wynik zawąży na losach świata.

Wielka Brytania i Stany Zjednoczone reprezentują jedną trzecią ogółu cywilizowanej ludzkości, a dwie trzecie jej majątku i różnych środków technicznych i materialnych. Porozumienie tych dwóch najpotężniejszych mocarstw świata wytworzy

ognisko takiej siły, której nie zrównoważy żadna dająca się pomyśleć przeciwstawiona jej kombinacja.

O czym będą radzili Mac Donald z Hooverem?

Głównym przedmiotem narad Mac Donald z Hooverem będzie sprawa ograniczenia zbrojeń, przedewszystkiem zaś ustalenia sto-

sunku sił morskich jednego i drugiego mocarstwa anglosaskiego.

Premier angielski kładzie główny nacisk na rozbrojeniaową stronę zagadnienia. Odpowiada to charakterowi jego własnemu, jak jego partji. Ale rozbrojenie samo w sobie nie stanowi w tych naradach punktu centralnego. O wiele ważniejszym od ograniczenia zbrojeń jest ustalenie trwałego stosunku między brajniami mocarstwami. Jeżeli w Waszyngtonie ustalone zostaną normy morskiej zbrojności dla obu stron, to konsekwencją będzie

PROF. DR. EMIL GODLEWSKI (Inn.) Kraków.

Starość i śmierć jako zjawisko biologiczne

Fragment odczytu, wygłoszonego na 2 posiedzeniu plenarnym XIII Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich w Wilnie, wobec Prezydenta Rzplitej i uczestników zjazdu.

Okres ujawniania starzenia się, a potem nadejście śmierci fizjologicznej, zależy w znacznej mierze od gatunku, rasy, linii, względnie rodu danego; sprawa ta nasuwa przypuszczenie, że

trwałość życia jest cechą dziedziczną.

Jest to problemat niezmiernie doniosłości, a uodwodnienie tej tezy udało się przeprowadzić na zasadzie reguł Mendla^{*)} metodą krzyżowania. Jako cechę do takiej analizy wzięto sprawę długotrwałości życia. W r. 1921 Raymond Pearl i Sylvia Parker stwierdzili, że u muchy Drosophila melanogaster, żyjącej na owocach, krzyżując śmiertelności odpowiada zupełnie krzywej śmiertelności człowieka, jednakże z tą zmianą, że ilość przeżytych przez człowieka lat odpowiada ilości przeżytych przez Drosophilę dni. Ale w kulturach można uzyskać drogą zmienności linje także o innej trwałości życia, różnej w różnych liniach. Krzyżowanie takich linii o różnej trwałości życia wykazuje, że ta cecha stosuje się do zasad Mendla, t. j., że określa trwałość życia po skrzyżowaniu ujawnia się w pokoleniach w pewnym liczbowym stosunku świeżo stworzonych osobników. Tak więc długowieczność jest dziedziczną.

Te fakty dziedziczenia długowieczności rodowej potwierdzają też obserwacje, robione od dawna na ludziach. Niejednokrotnie ludzie w najgorszych warunkach życia ciągną je przez bardzo długie lata, podczas gdy inni, w dobrej

sytuacji życiowej, żyją nierównie krócej. Nie chcę przez to powiedzieć, żeby czynniki zewnętrzne nie miały wpływu na trwałość życia osobnika; ale na pierwszym miejscu musimy postawić urodzoną predyspozycję trwałości życia.

Pearl w swych pracach statystycznych wykazuje na materiale śmiertelności ludzi w Stanach Zjednoczonych, że najczęściej predysponowany jest dziedzicznie narząd, który się staje punktem wyjścia dla starzenia, który najpierw w niedopisuje w zgraniu harmonijnem składników organizmu. Zdaniem tego autora, długotrwałość życia ustroju nie jest jakąś cechą specyficzną danego osobnika, ale wynikiem organizacji urodzonej i kompleksu fizjologicznych właściwości ustroju.

A teraz, gdy stwierdzamy, że trwałość życia osobnika jest w znacznym stopniu uwarunkowana urodzoną predyspozycją gatunkową i osobnikową, to jeśli uwzględnimy budowę komórkową ciała istot wielokomórkowych, zapytajmy, czy śmiertelność fizjologiczna ustroju jest wynikiem śmiertelności komórek?

Badania w tym kierunku szły dwoma torami. Pierwsze zagadnienie jest to, czy trwanie życia ustroju pokrywa się z trwaniem życia komórek. Ogółem biorąc,

komórki jako składniki żywego ustroju żyją krócej aniżeli organizm.

Jak skomplikowana maszyna musi mieć nieraz wymienione zużyte części składowe, tak też i prawie wszystkie narządy wymieniają swe komórki. Wyjątek stanowi system nerwowy centralny, którego elementy, utworzone w życiu embrjonalnem, albo w pierwszym okresie po urodzeniu, stanowią materiał, służący ustrojowi do końca życia — może jednak dlatego w starości często jeden z pierwszych wypowiada swoją karną współpracę.

Teraz więc zapytać należy, czy to jest wynikiem właściwości wrodzonych tych elementów? Odpowiedź na to dały wyniki doświadczeń nad trwałością życia wyciętych tkanek żywych w hodowlach w szklanych kloszach. Wydobyte z zespołu komórkowego elementy mogą być, jak

wiemy z prac Harrisona, Carrela i innych, hodowane na rozmaitych pożywkach w naczyniach szklanych, więc poza organizmem. Początkowo stwierdzano wczesne obumieranie tych kultur. Energiczna praca w laboratoriach doświadczalnych stwierdziła, że komórki w hodowli sztucznej w szkle mogą uzyskać dobre warunki życia, a mianowicie zrab, czyli rodzaj rusztowania, odpowiednie środowisko, pożywka, najlepiej surowica, czy

sok tkankowy młodych zwierząt,

dostęp tlenu i częsta zmiana środowiska, uzskażana zwłaszcza przez przepuszczanie materiału na coraz inne podłoże.

W tych warunkach kulturowane tkanki wykazują niestychaną, prawie

nieograniczoną trwałość życia

w kulturach, prowadzonych w sztucznych warunkach.

Doświadczenia, prowadzone przez Carrela w eksperymentalnym instytucie Rockefellerowskim dla badań lekarskich w New-Yorku wykazały, że tkanki np. zarodkowe mięśnia sercowego kurcząca można było nietylko

przez 13 lat utrzymać przy życiu, ale i wykazywały one większą żywotność i zdolność tworczą w sztucznej kulturze, aniżeli w organizmie. Jeśli uwzględnimy, że cały okres życia dorosłej kury rozciąga się na kilka lat, to utrzymywanie przy życiu komórek serca w stanie zarodkowym przez okres dwa razy dłuższy, jest biologicznie czemś rewelacyjnem.

Jak pierwotniaki w doświadczeniach Woodruffa, tak komórki, będące składnikami ustroju wielokomórkowego, w kulturach pozaorganizmowych wykazują trwałą zdolność życia i rozrodu — zdolność oczywiście uwarunkowaną spełnieniem warunków życia.

Dochodzący więc do niezmiernie ważnego wniosku, że

składniki ustroju, który jako całość jest śmiertelny, mają warunkową, potencjonalną nieśmiertelność.

Amerykański uczonej Minot widzi w zjawisku socjalizacji komórek moment przyczynowy sta-

lenia się i śmierci. Elementy, związane w jedną całość, oddziaływują na siebie wzajemnie, a to ich zespolenie jest podstawą przemian, które prowadzą w ustroju do podziału pracy fizjologicznej pomiędzy składniki ustroju. Komórki wszystkie nie wykonywują wszystkich czynności, ale jedne

grupy specjalizują się w jednym kierunku,

inne doskonalały się w innym. Wiadomo, że to zjawisko, związane nieraz ze zmianą organizacji wewnętrznej, nazywamy różnicowaniem. W zgraniu czynnościowym elementów zróżnicowanych, w harmonijnej ich współpracy, leży stopień doskonałości i trwałości życia. Ale ta socjalizacja żywych elementów zróżnicowanych kryje w sobie zarazem

pierwiastek starzenia

i fizjologicznej śmierci.

Minot, uważając problemat wzrostu i różnicowania, jako istotę rozwoju, zwraca uwagę na fakt, że przy różnicowaniu nietylko komórki zyskują nowe właściwości, ale zarazem inne właściwości tracą. Rozród komórek słabnie i ginie w miarę postępu ich różnicowania, a i wzrost poszczególnych elementów staje się coraz słabszym. Elementy w zespole komórkowym, będąc już w stanie zróżnicowanym, zużywają się w pracy dla całości, a zatracają zdolność rozmnażania. Gdy giną, niema następnej generacji, która by je mogła zastąpić i w ten sposób tworzą się w organizacji ubytki. Podstawą starzenia się organizmu jest więc zjawisko różnicowania, które, jak wiemy, jest w drzewie genealogicznem wyrazem postępu, wyrazem ewolucji. Ale ten postęp osobnikowego i szczepowego rozwoju

żąda ofiar, któremi są pokolenia ginące jedno po drugim.

Ten posiew śmierci podtrzymuje jednak dalszy postęp ewolucji.

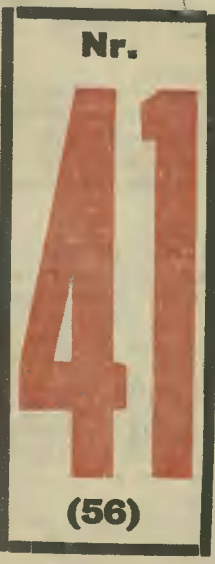
Pojęcia Minota stoją bardzo mocno na stanowisku, że śmierć jest zjawiskiem fizjologicznem, że starość i śmierć to są etapy rozwoju. Jak mówilem, socjalizacja elementów waru-

Najciekawszy, najbardziej rozpowszechniony tygodnik obrazkowy w Polsce

Na Szerokim Świecie

już wyszedł i zawiera treść następującą:

Zanim się wino zapieni w kieliszkach. — Tydzień na szerokim świecie. — Niepotworne potwory. — Ludzkość żyje w takt słońca. — Raj wienieny w cieniu elektrycznego krzesła. — Uczniowie skrzydlatej politechniki. — Czy



dzień. Człowiek w galerji. — Tajemnice wydarte oceanom. Przemycanie narkotyków. Ideał minionej epoki. — Rewanż płci pięknej. — Pod dwoma sztandarami. Powieść sensacyjna. Zagadki. — szarady. Humor, satyra, karykatury — Setka ilustracji, barwna reprodukcja na stronie tytułowej. —

Cena tylko 30 groszy

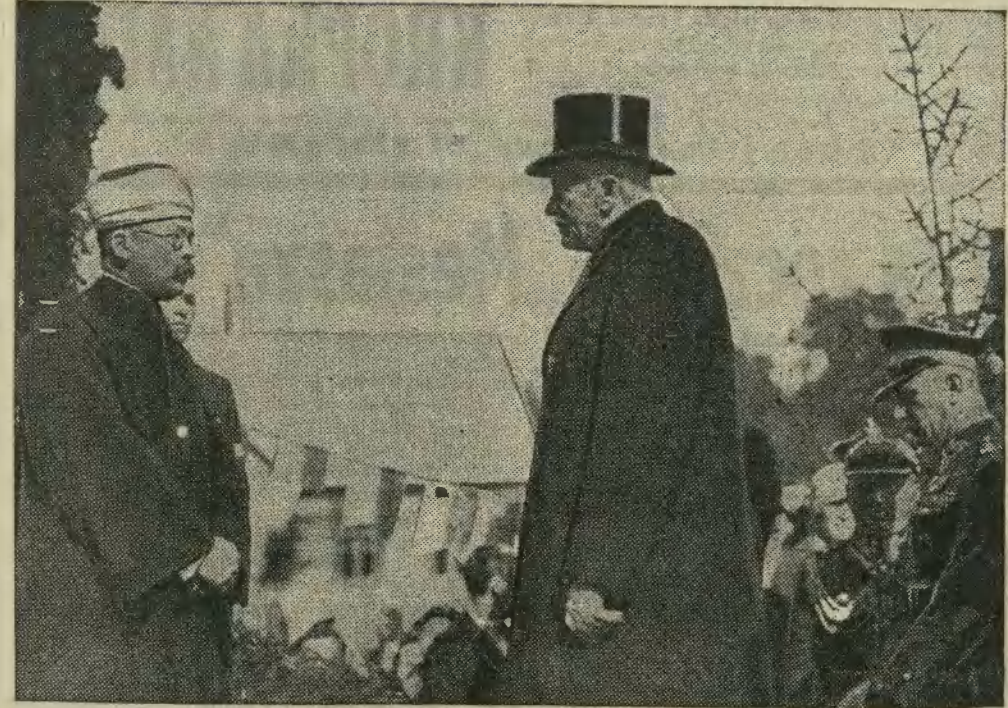
wie zniknięcie zbrojeń morskich, ale pojawienie się nowej potężnej siły morskiej anglo-amerykańskiej, tem większej, że nie paraliżowanej ciąglem współzawodnictwem, wartkiej i jednolitej.

Układ flotowy musi być wynikiem najdalej sięgającego porozumienia politycznego. Bez trwałej równowagi interesów politycznych nie może być równowagi w zbrojeniach. Jeżeli więc Mac Donald z Hooverem ustalą ostatecznie, ile krążowników ma posiadać Wielka Brytania a ile Stany Zjednoczone i jakiego kalibru armaty mogą na nich obie strony ustawić, to będzie to przedewszystkiem objawem, że matka i córka pogodziły się ze sobą na zasadzie równości. Wszelka zaś polityczna ugodą opiera się zawsze albo na podziale wpływów albo na uznaniu pewnych celów za wspólne albo wreszcie na jednym i drugim równocześnie. Tu zajdzie zapewne ten trzeci wypadek.

Jeżeli Mac Donald z Hooverem uderzą się w dłonie na znak dobicia targu, to będzie to oznaczało nową erę w historii świata ludzkiego.

Jaka? Pozornie będzie to era utrwalonego pokoju i zmniejszonych ciężarów zbrojeń. W rzeczywistości jednak będzie to ustalenie hegemonji obu mocarstw anglosaskich nad resztą świata. Będzie to „Pax anglosaxonica“ podobna do dawnej „Pax romana“. Będzie to pokój, ale nie wynikający bynajmniej z wyrównania interesów i złagodzenia obyczajów politycznych narodów świata, ale z faktu o wiele prostrszego i bliższego natury,

Z ostatniej podróży Pana Prezydenta na Kresy Wschodnie.



Powitanie Pana Prezydenta Rzplitej, podczas ostatniej Jego podróży na Kresy Wschodnie, przez duchownego muzułmańskiego u wrót meczetu w Nowogródku.

mianowicie, że dwa związane ze sobą mocarstwa anglosaskie będą stanowiły siłę dość wielką, aby potrafiła pokoiu między narodami bronić, aby w danym razie mogła czynnie przeszkodzić wzięciu się jakichkolwiek narodów za czuby.

Dosłownie także i tego brać nie należy. Angloamerykański ośrodek siły światowej sam przez się nie wystarczy, aby dwa jakieś odległe od niego i niełatwo dla jego bezpośrednich działań dostępne narody popadły w szal bojowy, nie porozpruwały sobie brzuchów. Ale ośrodek ten będzie zawsze dość silny i zawsze będzie miał w ręku środki, aby zwyciężyć pozbawić owoców zwycięstwa, aby całą operację wojenną uczynić całkowicie bezskuteczną dla strony zwycięskiej.

Na świecie ustala się nowa rzeczywistość.

Bliższe wyjaśnianie znaczenia przygotowującego się aktu anglo-amerykańskiego wymagałoby szczegółowej analizy wszystkich po kolei aktualnych w naszej dobie kompleksów zagadnień politycznych, co musiałoby wypełnić całą wielką księgę i czego w jedną parę słów dziennikarską skompromować nie sposób. Wystarczy, jeżeli szeroki ogół pojmie, że w tym przygotowującym się akordzie anglo-amerykańskim mamy przed sobą nowy i bez porównania od poprzedniego ważniejszy okres realizowania skutków wojny światowej.

Właściwi zwycięscy w wojnie światowej.

Pierwsze dziesięć lat po wojnie upłynęło pod znakiem dążeń do hegemonji francuskiej jako też pozorów jej zdobycia i wskrzeszenia przez Francję tradycji napoleońskich w Europie. Obecnie okres tych pozorów mija, a miejsce ich zajmuje ustalenie się nowej rzeczywistości, której istotą stanowi fakt, że wojnę światową wygrały w rzeczywistości tylko mo-

carstwa anglosaskie a nie Francja, której one pospieszyły były na pomoc. Jeżeli skutki tego zwycięstwa Anglosasów nie ujawniły się doraźnie, jeżeli przez szereg lat było możliwym takie układanie się stosunków, jakoby zwycięstwo znajdowało się w innym ręku, to działo się to dlatego, ponieważ pomiędzy obu mocarstwami anglosaskimi wyniki spór o prymat, spór tem trudniejszy do załatwienia, że całkiem nowy, zjawiający się na porządku dziennym historii, jak „deus ex machina“ nagle, nieoczekiwanie, niemal w przeługu jednej nocy. Jeszcze w 1913 roku Stany Zjednoczone były pokornym dłużnikiem Wielkiej Brytanji, nie miały floty, co ważniejsze, nawet nie miały ambicji, aby ją rychło posiadać. W pięć zaś lat potem Stany Zjednoczone były już potęgą gospodarczą i militarną świadomą tak dalece siebie samej, że zażądały dla siebie prymatu w świecie.

Do tak gwałtownej zmiany musiały przyzwyczaić się dopiero zarówno Waszyngton, który nagle ujrzał się na szczycie, jak Londyn, który nagle pojął, że został z tego szczytu zepchnięty. Oswajanie się z tak wielkimi

DIWANY PERSKIE
GOTOWE I NA ZAMÓWIENIE.
 Wełna na swetry, szale (szydełkowe), dywanowa, kilimkowa, północna, jedwabna...
„SMYRNAPERS“
 GODZISZEWSKA, Kraków, Pijarska 5
 Kapok do wypełniania poduszek. — Wzory stylowe w wielkim wyborze! 3367k

i wywrotowemi nowościami wymaga czasu, bo natura ludzka jest konserwatywną asymiluje nowość tylko powoli i z oporami.

Rząd Labour Party wchodzi na nowe tory polityki.

Konserwatyści angielscy wzdrgali się uznać ten przewrót za dokonany i wysnuć z niego wszystkie konsekwencje. Dlatego kurczowo trzymali się starych przedwojennych kombinacji i uważali hegemonję francuską w Europie za mniejsze zło, niż konieczność podzielenia się ze Stanami jej dotychczasową hegemonją nad światem.

Ale polityka konserwatywna angielskiego nie wytrzymała próby rzeczywistości. Pozostawała w zbyt ostrej sprzeczności z interesami szerokich sfer angielskich, z interesami zarówno handlu i przemysłu jak mas robotniczych. Dlatego doszedł do steru rząd robotniczy który przy jawnej i konsekwentnej poparciu liberałów jako przedstawicieli bardzo znacznej części przemysłu i handlu buduje podstawy nowej polityki angielskiej już na zasadzie parytetu ze Stanami Zjednoczonymi.

Rusztowania tej nowej budowy są wzięte z materiału pacyfistycznego i socjalnie idealistycznego. Według oficjalnej frazeologii ma ona służyć sprawie utrwalenia i ubezpieczenia powszechnego pokoju. Widzieliśmy wyżej, w jakim jedynie znaczeniu należy te hasła i zapewnienia pojmować. W rzeczywistości jest to budowa systemu hegemonji nad światem, spoczywającej już nie w ręku samej Wielkiej Brytanji, ale rasy anglosaskiej i obu stworzonych przez nią potężnych mocarstw imperialistycznych.

Wielka Brytania jest nasycona i dlatego polityka jej musi być pokojową, bo tylko w stanie pokoju powszechnego może ona spożywać owoce swoich zwycięstw. Stany Zjednoczone znajdują się dopiero na progu swojej wielkiej ery imperialistycznej. Stoją potężnie na progu nowego i ciekawego dla nich świata i rozglądają się pilnie, coby pochwytać w swoje silne, młode ręce. Apetytów mają wiele, ale nieskonsolidowanych jeszcze i nieskoncentrowanych. Nęci tych początkujących władców świata jeszcze zbyt wiele. Dlatego wahają się i mimo rosnącego wewnętrznego niepokoju zachowują na zewnątrz spokój. Niebawem zmieni się to i wtedy Stany Zjednoczone wezmą w ręce inicjatywę, ciągnąc za sobą starą i nieco zbyt otępłą wielkobrytańską mamę, która na starość popada w dewocję, prawiąc światu różne moralne kazania...

W mgłach przyszłości.

We Francji rośnie z dnia na dzień rozczarowanie do Anglii. Jest to zjawisko całkowicie naturalne. Francję boli rozłąka z Anglią, która się od niej dzisiaj już prawie całkowi-

kuje przez harmonijną ich współpracę trwałość życia. Badania Miecznikowa nad naturą organizmu ludzkiego odnoszą stosunkowo krótkie życie osobnika ludzkiego do potęgającej się, a już od początku niedokładnej harmonji ustroju. Niedoskonałość z natury samej szarmonizowanie powiększa się z postępem rozwoju i ilością przeżytego czasu. Zatrucie jądami bakterij, współżyjących z organizmem, zwłaszcza flory gnilnej z przewodu pokarmowego, zatrucie jądami chorób zakaźnych, przedewszystkiem kiły, systematyczne zatrucie alkoholem, ciężkie przeżycia w szkodliwych dla organizmu warunkach, wobec zwłaszcza zdolności sumowania podnieć przez żywą materję, wszystko to, według Miecznikowa, przyspiesza śmierć naturalną ustroju. To też

organizm ludzki żyje za krótko.

Część życia odbierają mu wpływy, któreby się dało usunąć. Starość jest zatem według Miecznikowa zjawiskiem chorobowym.

J. Loeb stawia sprawę inaczej. Według niego wśród żywej materji, oprócz zjawisk właściwych życia, o charakterze pozytywnym, toczą się procesy o charakterze wstecznym, procesy destruktywne, rozpadowe. Dowody na to czerpie Loeb z badań nad wpływem czynników termicznych na żywą materję. Wiadomo, że według prawa Vant'Hoffa podniesienie temperatury o 10° przyspiesza tempo reakcji chemicznych trzykrotnie. Prawo temu podlega też wiele zjawisk biologicznych, które mają swój podkład w zwykłych reakcjach chemicznych. Oddychanie, trawienie, zjawiska rozwoju reguluje temperatura według prawa Vant'Hoffa, a więc t. zw. spódczynnik termiczny, czyli liczba, wyrażająca, jakie jest przyspieszenie zjawiska przy podniesieniu o 10° temperatury otoczenia. Jeżeliby te zjawiska, których wynikiem jest śmierć, miały ten sam podkład chemiczny, co inne zjawiska życiowe, należałoby oczekiwać stosowania się trwałości życia również do prawa Vant'Hoffa. Doświadczenia Loeba, co do trwałości życia larw jeźowców, które w kulturach żyją przez czas bardzo ograniczony, wykazały, że przy podniesieniu temperatury otoczenia larw o każdy stopień, zmniejsza się prawie do połowy okres ich życia. Ten wpływ odpowiada współ-

czynnikowi termicznemu 1.000. Tak więc, gdy zjawiska tworzące mają współczynnik termiczny 3, zjawiska rozpadu, sprowadzające śmierć, mają ten współczynnik tak niezmiernie większy, równy 1.000.

Zjawiska więc, sprowadzające zestarzenie i śmierć, są według Loeba zasadniczo różne od innych biologicznych, mając ściśle destruktywny charakter i będąc niesłychanie pobudliwe termicznie.

Loeb przypuszcza, że gdyby udało się obniżyć choć trochę temperaturę wewnętrzną, byłaby

możliwość przedłużenia trwania życia.

Niemniej jednak natury tych zjawisk rozpadowych, które sprowadzają starość, Loeb nie mógł wyjaśnić.

Pozostaje mi teraz w zakończeniu wykładu poświęcić parę słów problemowi biologicznego znaczenia śmierci.

Słyszeliśmy tu parokrotnie o *plastyczności żywej materji*, o jej zdolności dostosowania się do warunków otoczenia i wewnętrznych momentów. Ta zdolność adaptacyjna słabnie jednak zasadniczo w biegu życia, żywa istota w miarę zmniejszania się plastyczności jej żywej materji nie może się zgrać z otoczeniem, a życie jej we współdziałaniu z całym prądem ewolucyjnym ma coraz mniejszą wartość — nieraz nawet staje się zaporą w rozwoju. A wtedy zjawisko śmierci spełnia swoje zadanie.

Drugi moment, który niewątpliwie ogromną odgrywa rolę, to *utalenie przez śmierć dawnych pokoleń, utrzymanie przy życiu i rozwoju nowych*. W tym celu zależy niezmiernie na tworzeniu nowych osobników, gdyż dla ewolucji korzystnym jest uzyskanie jak najwięcej momentów przejścia z jednego pokolenia w drugie. Taki moment jest chwilą tworzenia nowych kombinacji genicznych, jest ewentualnym wprowadzeniem w linię genetyczną nowych wrodzonych cech o właściwościach dziedzicznych, jest niejednokrotnie włączeniem nowych pierwiastków ewolucyjnych życia, jest stworzeniem nowego kierunku postępu. To, że nowe osob-

niki wchodzą nieraz z nowym zasobem cech dziedzicznych, ma dla ewolucji nieporównanie większe znaczenie, niż dorobek osobisty danego pokolenia, który zginie razem z danym osobnikiem. Śmierć funkcjonuje tu w usługach ewolucji: usuwa osobniki niezdolne do rozrodu, podtrzymuje przez to młodsze, zwiększa pośrednio ilość nowopowstających i wnoszących nowe cechy w bieg szczepegowego rozwoju.

U człowieka, który w swoim rozwoju szczepegowym zyskał nową cechę, którą jest intelektualizm, wartościowość starszych osobników znacznie jest wyższa niż w innych istot. Wprawdzie starzenie się ustroju, znamienne pewnymi zmianami wstecznymi, objawami w ustroju pewnej dysharmonji, spadkiem odporności, większej podatności do chorób, występuje u człowieka dość wczesnie, ale postęp jej jest stosunkowo wolny i zajmuje czasem prawie połowę życia.

W największej liczbie przypadków choroba przerywa dni ludzkie.

O ile organizm nie może funkcjonować nieraz prawie normalnie, to jednak to, co ubytek sił w jego produktywności obniża, to zdobyte w biegu życia doświadczenie kompensuje, a nawet niejednokrotnie podnosi wartość wydolności pracy. Wiemy, że żywa materja ma zdolność sumowania podnieć, które są wynikiem jej przeżycia. Reakcje te na podniecie w myśl teorii Semona pozostawiają w żywej materji ślad wywołane tam zmiany specyficznie. Ta droga powstaje zdobywaniem wiedzy, podkład do pracy naukowej i doświadczeniem życia osobnika. To samo jest w innych dziedzinach życia.

Tak więc osobniki ludzkie, przez dłuższy okres trwania starzenia nie tylko nie są dla prawidłowego biegu postępu szkodliwe, ale są wprost niezbędne.

Dopiero w znacznie późniejszej starości, w latach życia różnych, zależnie od osobnika, najczęściej przy głębokim samopoczuciu starości, staje się ludzka materja coraz mniej plastyczną, a wtedy człowiek dostosowuje się coraz ciężej do warunków życia, a zrozumienie dróg, które ma iść świat, jeśli nie z nim, to mimo niego staje mu się coraz trudniejszym. I tu fizjologiczna śmierć przerywa jego dni.

A teraz zważmy: jeżeli to zjawisko śmierci fi-

zjologicznej, która w takiej sytuacji życiowej nadchodzi, jest następstwem stworzenia zespołów komórkowych i dokonywanego w nich różnicowania, to na tych aktach socjalizacji komórek żywa materja, z której człowiek jest zbudowany, na tem zyskała tyle, ile żądna na ziemi istota.

Intelektualizm ludzki, samowiedza tak rozwinięta, jak nigdzie, cała potęga tego fizycznie tak słabego ustroju, ta rozkosz, którą daje uspołecznienie, wiedza, tworzenie, sztuka, kultura ducha — to wszystko jest niesłychanie szczepegowym dorobkiem, którego nie mieliśmyby, gdyby, dzięki różnicowaniu, nie wyrubił się intelektualizm umysłu ludzkiego, a żywa materja nie stała się człowiekiem. To też

cena, którą za to wszystko trzeba zapłacić: utrata gasnącego w starości życia

nie jest zbyt wygórowana, tem bardziej, jeśli zważymy, że śmierć w tej właśnie żywej materji, jaką jest człowiek, nie dokonywa tak dokładnego zniszczenia, jak u innych istot. Tu dorobek osobisty danego pokolenia, mimo, że on jest jego cechą tylko nabytą, nie dziedziczną, nie koniecznie ginie razem z osobnikiem. Dzięki intelektualizmowi ludzkiemu między pokoleniami, które już zeszyły ze świata, a żyjącą generacją, istnieje związek, który podtrzymuje tradycję, literaturę, zdolność wzajemnego porozumiewania się pokoleń bezpośrednio, oraz przez pozosta wienie spisanej spuścizny czy pomników sztuki. Ilekądy z nas skorzystał z przekazanego nam dorobku minionych pokoleń! Ta łączność terażniejszości z przeszłością, oraz terażniejszości z przyszłością, podnosić się musi w każdym narodzie coraz wyżej, w miarę podnoszenia się kultury. Szacunek dla dzieł przeszłości, chociaż dziś inne panują prądy, pamięć i troska o przyszłe pokolenia, to są przecież skarby narodowe. — Zdolność utrzymania takiej łączności między-pokoleniowej poprzez śmierć, poprzez cały łańcuch generacji, zyskał

Jedynie człowiek z pomiędzy wszystkich istot, które żyją na ziemi?

cie oddaliła. Francja pozostawiona sama w Europie tylko z własnym systemem sojuszków...

Są to pierwsze, najbardziej na powierzchni stosunków aktualnych leżące i najbliższe skutki tego przewrotu w układzie politycznym...

Pom.

Czy naprawdę będziemy latać raketami?

Kraków, 3 października.

Jak już donosiliśmy w poniedziałek dnia 30-go września br. niemiecki konstruktor Frits v. Oppel...

Niezwykle to wydarzenie, uważane przez niego i jego zwolenników za epokowe w rozwoju lotnictwa...

„Poniedziałkowy lot raketowy doszedł do skutku dopiero przy trzeciej próbie w godzinach popołudniowych...

Część publiczności straciwszy już wiarę w powodzenie śmiakła rozeszła się, gdy w tem przy trzeciej próbie samolot momentalnie po wystrzeleniu...

Jeden z najdoświadczeńszych niemieckich lotników Henryk Mernenz w sprawie tego lotu raketowego oświadcza...

Fritz v. Oppel zapytany, jakie są jego dalsze plany, oświadczył że jakkolwiek t. zw. rakietą Zandersa...

EAU DE COLOGNE „L'ELEPHANT”

orzeczniawa, 90% woda kolonńska, niezbędna na balu, w podróży i po zawodach sportowych.

Mieszkanie

składające się z jednego pokoju i kuchni lub duża stacja z piecem kuchennym w śródmieściu

poszukiwane od zaraz Czynsz z góry za 2 lata.

Zgłoszenia pod: „Wynajmę” do Adm. Kuriera

Pragniesz przyjąć z pomocą biednej młodzieży?

Złóż na ten cel ofiarę pieniężną, przedlży używane ubrania, bieliznę, obuwie, książki, sprzęt domowy...

Oryginalny scenariusz, bogata i nader interesująca treść, mistrzowska gra aktorów...

KROPKA NAD I

jest jednym z najlepszych ost. filmów polskiej prod. Już jutro premiera w kinie „WARSZAWA”.

70-ta rocznica „Mesjasza” Indji.

Kraków, 3 października.

Mahatma Ghandi, największy syn współczesnych Indji, obchodzący dziś 70-tą rocznicę urodzin...



Dom rodzinny „mesjasza” Indji znajdował się w zachodnio indyjskim mieście Porbandar, w prowincji Gujarat.

Ukończywszy studia w Anglii, powrócił Ghandi do Indji w r. 1891. Wówczas to przez przyjaceli swoich wysłany został do południowej Afryki.

Podczas wojny światowej występował Ghandi po stronie Anglii. W r. 1920 jednak zorganizował oślawiony bierny opór narodowych Hindusów...

Jak wyglądała „matura” następcy Edisona?

Egzamin, który przyniósł najpiękniejszy w świecie spadek

Detroit we wrześniu.

Z pewnością zainteresuje to i starych i młodych, jak się przedstawiał egzamin, ów słynny już przez nas pokrótce opisywany egzamin...

49 kandydatom 49 państw Unji przedstawiono 57 pytań, na które mieli odpowiedzieć.

Wielki egzamin odbył się, swięcąc był młodzieńco, Wilbert B. Huston.

1) Zdefiniować pojęcia: praca, energia i siła i wyjaśnić je na przykładach.

2) O pewnej liczbie słów wiadomo, że zawierają następujące substancje w proszku...

3) Jeśli czytasz następujące nazwiska, jakie fakty z nimi łączysz?

4) Jeśli czytasz następujące nazwiska, jakie fakty z nimi łączysz?

5) Przymiślenie ciała nad powierzchnią ziemi, jest, jak wiadomo w odrotnym stosunku do kwadratu odległości od środka ziemi.

znania samorządu Indji. Rozbudzenie uczuć niepodległościowych wśród Hindusów nie szło Ghandiemu zbyt łatwo.

Podstawowymi hasłami „mesjasza” Indji były zasady: „Sotyagarha”, tj. uparte trwanie w prawdzie...

Chciał bezkrwawą walką, opartą na czysto duchowych zasadach, ukrócić władczą potęgę Anglii.

I w dalszym ciągu rozpoczął Ghandi walkę o prawo samostanowienia Hindusów o swym losie w dziedzinie politycznej...

Za kilka tygodni mianowany zostanie on przewodniczącym indyjskiego kongresu narodowego...

Bezgraniczną miłością do swego narodu i niezwykłą czystością i szlachetnością duszy zdobył Ghandi olbrzymią potęgę duchową...

nia wynosi 82 (wrażona w stopach kw. Red.), to ile wynosiliby przyspieszenie 50 mil ponad jej powierzchnię?

Odpowiedź: 32.4000^2 = 4050^2

Z ogólnego wykształcenia:

1) Poza religij jakich trzech wybitnych tyjuncych męłów stanu, uważasz za godnych szacunku i podziwu?

2) Jakie salety uważasz za najwybitniejsze, aby uzyskać w życiu powodzenie, w jakimkolwiek zawodzie?

3) Która z podanych niżej rodzajów literatury czytasz najchętniej?

4) Gdybyś mógł regularnie czytać tylko 4 jakiegokolwiek czasopisma, jakiebyś czytał najchętniej?

5) Przymiśmy, że jako rozbitnik znalazłbyś się na wyspie pofród oceanu bez jakiegokolwiek narzędzi.

6) Co twojem zdaniem należy zrobić, celem poprawienia samolotów?

7) Co byś ofiarował na ołtarzu powodzenia, szczęście, wygode, dobre imię, dumę, cześć, zdrowie, pieniądze, miłość?

8) Jakie stanowisko, twojem zdaniem, zajmie w naszym życiu auto po 100 latach?

9) Jakie nowe odkrycie, albo wynalazek twojem zdaniem, ludzkości przyniesie największy pożytek?

10) W jakim wypadku uważasz kłamstwo za dozwolone?

Odrobna ilość pytań. Z ich przeglądu wynika tylko, że poziom szkół amerykańskich jest o wiele niższy...

Adwokat Dr. Maurycy Huppert otworzył Kancelarię adwokacką w Wadowicach, ul. 3 Maja 2. — Nr. telefonu 58.

Uroczą jesień w Tatrach nie wszystkim znana, dostępną się stała przez ZAKOPANE

Jego luksusowe hotele i pensjonaty, przy cenach znizonych o 30%, dają możność szerokiej inteligencji poznania gór...

Hotel Bristol, Pensjonaty: Marlbor, Carlton, Warszawianka. 4407k

CEGIELNIE

DACHÓWCZARNIE, SZAMOTOWNIE, SUSZNIIE AUTOMATYCZNE, MŁYNY KULOWE, ŁAMACZE KAMIENI

Kosztyorys, odwiedziny inżynierów bezpłatnie. RYSZARD RAUPACH KATOWICE, ULICA GLIWICKA L. 15.

Dyrektor gimnazjum

zamiłowany i wybitny pedagog, z pełnymi kwalifikacjami, w sile wieku, poważny, energiczny...

Okrety American Scantic Line skracają podróż morską z Polski do Ameryki.

Dzięki nowoczesnemu urządzeniu, zastosowanemu na okrętach American Scantic Line...

Rezultatem tego było, iż okręt s/s „Schenectady”, który w dniu wczorajszym zawinął do Gdyni...

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

Całkowita podróż morską zatem, dzieląc ją na 4 części, skracając ją o 1/4, przyspieszenie wynosi 15 węzłów morskich na godzinę.

DANCING „CARLTON” OTWARTY
VIS A VIS WAWELU. 4538k

Angela Sas Bandrowska

wdowa po obywatelu dóbr ziemskich
zaszła w Panu po długich a ciężkich cierpieniach, zaopatrzona św. Sakramentami, dnia 1-go października b. r.

Pogrzeb odbędzie się w piątek 4-go we Lwowie z domu żałoby przy ul. Mochnackiego 22 na cmentarz Lyczakowski, o czym zawiadamiają w głębokim smutku pogrążone

4625k Dzieci i wnuki.
Osobnych zawiadomień nie rozysła się.

MSZA ŚW.

za spokój duszy ś. p.
Stanisława Musiała

zostanie odprawiona w sobotę dnia 5-go października 1929 r. o godzinie 8-mej rano w kościele OO. Franciszkanów. 1167g

Błp.
Z Libanów
Róża Neumannowa

żona przemysłowca
współwłaścicielka naszej fabryki
zmarła dnia 1 października br. po długich cierpieniach w Białej

Pogrzeb odbędzie się dnia 3 października o godz. 3 pop. w Białej, o którym to smutnym obrzędzie zawiadamia 4628k

Dyrekcja Fabryki Portland-Cement Bernard Liban i Ska, Kraków.

Błp.
Z Libanów
Róża Neumannowa

żona prezesa zarządu
i współwłaścicielka fabryki produktów chemicznych „Liban S. A.”
zmarła dnia 1 października br. po ciężkich cierpieniach w Białej.

Pogrzeb odbędzie się dnia 3 października o godz. 3 pop. w Białej, o czym zawiadamia 4629k

Dyrekcja Fabryki Produktów Chemicznych „Liban S. A.” Kraków.

Co dzień nicście?

3 Czwartek
Kandyda m i Ewy Słowański: Siemian
Ewangelicki: Kandyda
Grecko-kat: 20 Eustachja

Kalendarzyk astronomiczny:

Wschód słońca	Zachód słońca	Długość dnia	Ubytek dnia	Wschód księżycy	Zachód księżycy	Faza księżycy
5-39	17-10	11-39	4m	5-57	17-33	Księżycy przybywa

Rodzina Jana Kasprowicza o budowie grobowca „na Harendzie”

W związku z wiadomością, podaną przez pisma warszawskie, o rzekomych pewnych niedokładnościach i niedopatrzeniach przy budowie mauzoleum wielkiego Poety w Zakopanem — przybyła do redakcji „L. K. C.” córka Jana Kasprowicza, a żona wybitnego malarza, p. Jarocka i złożyła nam następujące oświadczenie:

Najbliższa rodzina Zmarłego jest najzupełniej zadowolona z prac prowadzonych przez prof. Karola Stryjeńskiego przy budowie mauzoleum. Dlatego też powoływanie się pism warszawskich na zdanie rodziny rzekomo niezadowolonej z projektu i przedłużających się prac przy budowie, jest zupełnie nierzeczowe i pozbawione wszelkich podstaw.

Pani prof. Jarocka uważa dalej, że prasa warszawska obrała sobie najmniej odpowiedni moment atakowania sprawy grobowca, albowiem chwile, kiedy grobowiec ten jest na wykończeniu i w najbliższej przyszłości szczątki wielkiego Poety spoczną już w mauzoleum, zamykając w ten sposób marzenie w życiu Kasprowicza, by spocząć po trudach życia obok swej ukochanej „Harendy”.

Genjalny talent Iwana Petrowicza i Lili Dagower
zabłyśnie wkrótce w potężnym superfilmie 4633k
ULUBIENIEC SCHÖNBRUNNU

Szczerem sercem witamy Braci Węgrów
w murach prastarego Krakowa.

(j) Z wycieczek, które zawiędzamy głównie Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu, przybyła do naszego miasta, jako jedna z ostatnich wycieczka węgierska. Lecz, gdy się pisze te słowa „jedna z ostatnich”, to przypomina się

Bema. W ogniu walk wspólnych o wolność wyrobiła się przyjaźń polsko-węgierską, której wyraz niejednokrotnie dawała poezja i nasza i węgierska. Historia ostatnich lat nam Polakom wymierzyła sprawiedliwość, wracając nam utraconą wolność



Gmach parlamentu węgierskiego po angielskim, na którego wzór jest zbudowany, najwspanialszy w Europie, położony nad brzegiem Dunaju a mieszczący w sobie dwie Izby: niższą i wyższą.

szekspirowskie wyrażenie, że ostatni w porządku chronologicznym nie zawsze są ostatnimi co do znaczenia. Przeciwnie. Jest to jedna z najmiłszych i najważniejszych. I nie w tem tylko leży jej wyjątko-

państwowa — Węgry to same lata okryły żalobą. To też szczerze i serdecznie naszym Gościom węgierskim powiedzieć możemy, że **współczujemy** głęboko Ich bólowi patriotycznemu, że z radością patrzymy na Ich żmudne a konsekwentne

Zamek królewski, przepysznie nad Dunajem w starej części miasta (w Budzie) położony. Jak wiadomo, Węgry są królestwem, lecz na razie bez króla. (Znaczna część społeczeństwa uważa za króla młodego Ottona, syna na ostatniego koronowanego króla Węgier, Karola). W imieniu króla regentem Węgier jest admirał Horthy.



we znaczenie, że w liczny skład osobowy przybyłej do Krakowa wycieczki węgierskiej, wchodzi ludzie bardzo wybitni, przedstawiciele rządu i sejmu węgierskiego, reprezentanci naukowego, gospodarczego, literackiego i dziennikarskiego życia stolicy Węgier. Znaczenie wycieczki węgierskiej powiększa jeszcze fakt, że urządzona przez Węgierską Ligę Narodową w Budapeszcie, najpoważniejszą organizację miejscowego życia narodowego, ma charakter wyraźnej reprezentacyjnej, jest nie wizytą Węgrów u Polaków, ale Węgrów w Polsce. Jako taką witamy ją otwartymi ramionami i sercem, w którym niema nic konwencjonalnej grzeczności, tylko szczerą głęboką prawdziwą uczuciem. Związały nas z Węgrami losy historyczne na przestrzeni wielu wieków, od królowej Jadwigi poprzez wielkiego Stefana Batorego, aż do generała

dźwignięcie się w górę, od energicznego obalenia krwawego teroru komunistów, aż po dzień dzisiejszy, kiedy na każdym kroku widzi się już owoc systematycznej pracy organizacyjnej rządu i społeczeństwa węgierskiego. Od ojczyzny naszych dzisiejszych gości oddzielały nas zawsze wysokie góry. Ale poprzez szczyty tatrańskie szła przyjaźń polsko-węgierska. Dzisiaj na drodze z Polski do Węgier obok tych gór stanęło trzęsienie państwa. Niemniej jednak trwają nieosłabione wzajemne nasze i węgierskie uczucia, a pobyt przedstawicieli Węgierskiej Ligi Narodowej w Krakowie będzie nie tylko manifestacją, ale i wzmacnieniem tych uczuć, stanowiących ważny czynnik i w dzisiejszym współżyciu obu narodów.

Zamach na b. wojewodę stanisławowskiego.

W ostatnich dniach uległ tragicznemu wypadkowi znany pochlebnie w Krakowie ze swej działalności jako wicewojewoda p. dr Aleksander Morawski, który następnie zajmował też stanowisko wojewody stanisławowskiego.

Przebieg nieszczęśliwego wypadku przedstawia się następująco: P. Morawski zdążył na polowanie do lasów p. Lubiga dreżyną motorową. Na zakręcie w odległości mniej więcej 11 km. od Majdama (powiat Skole koło Stryja) dreżyna w pełnym pedzie najechała na położoną tuż obok szyn wielką belkę drewnianą, długości mniej więcej 5 m. Skutki najechania były straszne. Dreżyna została wyrzucona z szyn z niebывалą siłą. P. woj. Morawski, upadając głową na ziemię, doznał ciężkich obrażeń i tylko dzięki przytomności umysłu jadącej wraz z nim dreżyną urzędniczą, która udzieliła mu pierwszej pomocy, został uratowany. Sądząc z położenia belki oraz z faktu, że na 15

minut przed wypadkiem przejechał ten odcinek pociąg towarowy bez szwanku, nie ulega wątpliwości, że belkę drewnianą położono rozmyślnie, celem wywołania katastrofy.

Poszlaki wskazują na to, iż mamy tu do czynienia z zamachem na 16 politycznym.

Należy tu przypomnieć, że w czasie piastowania godności wojewody stanisławowskiego, p. Morawski występował zdecydowanie energicznie przeciw działalności różnych wywrotowych antypaństwowych organizacji. Zdaje się, że zamachowcy na osobę p. wojewody pochodzą właśnie ze sfer terrorystów antypolskich. Niewątpliwie śledztwo policyjne, które zostało podjęte, doprowadzi do ujścia i ukarania sprawców ohydnej katastrofy.

Jak się dowiadujemy, stan zdrowia p. Morawskiego, który ciężko ranny leży się obecnie w Krakowie, uległ znacznej poprawie i p. Morawski powróci niebawem do zupełnego zdrowia.

Jak sędzia, Ukrainiec, traktuje Polaków?
Z kroniki niedoli polskiej we własnym państwie.

Piszemy nam z Dunajowa: Przed kilku dniami poruszyliśmy na tem miejscu sprawę budowy cerkwi w Siworogach, wsi czysto polskiej powiatu przemyskiego. Już wówczas wskazaliśmy na te bezkarnie harce niektórych jednostek z pośród elementu ukraińskiego, na które, niestety, władza państwowa nie zwracała uwagi. Dziś mamy do zanotowania fakt, tworzący organiczną całość w metodzie jałowania, jaką z dziwnym uporem, co gorsza, z niesłychaną wprost bezkarnością, stosują Ukraińcy.

Oto zdarza się wypadek, nad którym, mimo największej tolerancji, nie można przejść do porządku dziennego.

Do Dunajowa (miasteczka o starej tradycji kultury i nauki polskiej, sięgającej czasów Grzegorza z Sanoka) zjeżdża komisja sądowa z Przemyśla z sędzią Szkilnykiem na czele, ażeby na miejscu rozstrzygnąć spór, wynikły między gminą a niejakim Hrybem z Potoczna o prawo przejazdu drogą.

Na miejscu sporu oprócz Hryba, który wniósł skargę prowizorjalną, jawią się także przedstawiciele strony pozwanej, a mianowicie wójt Jan Ka-

miński, zastępca Lenartowicz i kilkunastu członków rady gminnej dunajowskiej.

Dla lepszego naświetlenia tła nie szkodzi wspomnieć, że sędzia Szkilnyk i Hryb z Potoczna, to Ukraińcy — natomiast wójt Kamiński, zastępca Lenartowicz i większość członków rady, to — Polacy.

Pan Szkilnyk, odebrawszy przysięgę od zast. naczelnika gm. Lenartowicza (Polaka) i po złożeniu przez tegoż zeznań, odzywa się do niego podniesionym głosem: „Wy jesteście dureń, mówicie nieprawdę, ja was każę zanknąć” Tym epitetem obdarzył p. sędzia Szkilnyk po kilkakroć także innych radnych a odchodząc, pod adresem wójta i całej Rady zawołał: „Wy wszyscy jesteście durnie”.

Odnoszenie się sędziemu w stosunku do obecnych tam Ukraińców nosiło cechy uprzejmości. Nawet wtenczas, kiedy jeden z Ukraińców, o którym powiadają, że liczy niewiele więcej ponad 40 lat, uznał na okoliczność 40-letniego (!) spokojnego użytkownika drogi gminnej przez Hryba, p. sędzia

Szkilnyk przeszedł nad tem do porządku dziennego.

Charakterystycznym jest jeszcze szczegół, że do Jana Kamińskiego (Polaka) sędzią prokura w Przemyslanach nadsyłał wezwania na adres „Iwan Kamiński”. Kamiński wezwań nie przyjmował, twierdząc, że to chyba nie do niego skierowane, gdyż jemu jest na imię Jan a nie Iwan. I słusznie!

Nie zapomniał mu tego p. Szkilnyk. W czasie komisji odzywa się zjadliwie do niego „Nie było Iwana, nie było? A teraz znalazł się Iwan!”

P. Szkilnyk swem postępowaniem dał znakomity przykład, jak nie powinien postępować sędzia. Tą stroną sprawy w imię dyscypliny sędziowskiej zajmą się niechybnie jego władze przełożone.

Lecz kto się najmie kwestją tą, która dzisiaj nie jest już kwestją dunajowską, ani przemyską, lecz sprawą państwową, a której na imię: „Spychanie Polaków do rzędu hełotów we własnym państwie?”

Poświęcenie „Domu Polskiego” w Wrocławiu.

Dzięki zabiegom Zarządów Polskich Towarzystw w Wrocławiu został założony w tem mieście „Dom Polski”. Uroczystość poświęcenia tej ważnej placówki polskiej w stolicy Dolnego Śląska odbyła się w ubiegłą niedzielę.

Po kazaniu, wygłoszonym przez ks. Reginka, uroczystej mszy św., odprawionej w polskim kościele św. Marcina, na którą przybyli urzędnicy konsultatu polskiego z p. konsulem M. Wdziękowski na czele, oraz liczni goście z poza Wrocławia i miejscowi Polacy, zebrał się uczestnicy uroczystości w pięknie udekorowanych salach „Domu Polskiego”, gdzie odbyło się przyjęcie.

Popołudniu o godz. 5-tej nastąpił akt poświęcenia. Prezes zarządu powitał w serdecznych słowach zebranych gości, następnie przemawiali ks. Reginek, p. Szczepaniak, oraz delegaci rozmaitych organizacji. Po przemówieniach i produkcjach chóru „Harmonia”, ks. wikary Jajowy poświęcił mury.

Na zakończenie uchwalono rezolucję, w której zebrani stwierdzają, że zawsze spieszyć będą z moralną i materialną pomocą „Domowi Polskiemu”, oraz stać na straży swych tradycji, kultury i języka.

Pogłoski o olbrzymiej dywidendzie Banku Polskiego.

Z Warszawy donoszą: W kołach giełdowych krąży wprost fantastyczne pogłoski o dywidendzie, jaką ma wypłacić z końcem roku Bank Polski posiadaczom akcji tego banku. Oblicza się dywidendę brutto na 20 proc. Po odliczeniu różnych kwot, prawdopodobnie wypłacone będzie 12 proc.

Tak wysoka dywidenda Banku emisyjnego nigdy jeszcze nie była notowana i dowodzi, że Bank Polski coraz bardziej się rozwija i że oblicza zbyt drogo za manipulacje, dokonywane przez ten Bank.

Pierwsza rozprawa sądowa w togach.

Z Warszawy donosi (Mt). Sąd Najwyższy obchodził wczoraj niezwykłą uroczystość: Poraz pierwszy od chwili niepodległości państwa sędziowie biorący udział w wczorajszych rozprawach, wystąpili w nowym stroju urzędowym, w togach i biretach. W stroju tym wystąpił również prokurator i adwokat.

Pierwszym sędzią, który wystąpił w stroju z czarnego jedwabiu, obramowanego kolorem zielonym na kołnierzu i na rękawach, był sędzia Kondratowicz (przewodniczący) oraz sędziowie Mierzyński i Surlin. Pierwszym prokuratorem (toga z obszcym ponsowem) prokurator Sądu Najwyższego Waśkowski, adwokatem (toga z obramowaniem koloru fioletowego) adwokat wileński Engel.

Sąd w czasie ogłaszania wyroku, jak również adwokat w czasie wygłaszania obrony wkładali birety na głowę.

Otwarcie wielkiej szkoły policyjnej w Mostach.

Ze Lwowa donoszą: W miejscowości Mosty Wielkie pod Żółkwią nastąpi dnia 13 października otwarcie nowej szkoły policyjnej, której organizacja oparta jest na wzorze słynnej szkoły policyjnej przy londyńskim Scotland-Yard.

Szkola obliczona jest na 600 osób. Na uroczystość otwarcia szkoły wyjedzie minister Składkowski i komendant główny policji państwowej płk. Jagrym-Maleszewski.

Znowu pranie brudów marjawickich.

Z Plocka donoszą: Mimo ustawicznych ujawnień nieprawidłowości finansowych i wykroczeń moralnych w klasztorze Marjawitów w Plocku, nasze czynniki decydujące z dziwną tolerancją odnoszą się do Marjawitów, nie znosząc raz wreszcie tej szkodliwej placówki w Plocku.

Obecnie nowa sprawa zaprzęta opinie publiczną. Oto b. duchowny prawosławny, a obecnie „biskup” marjawicki Szwedko, popadł w nielaskę Marjawitów. Niegdyś, odprawiał w ich klasztorze solenne nabożeństwo, a obecnie ściągnął na siebie nielaskę arcybiskupa Kowalskiego, za to, że nie doprowadził do zamierzonej unji Marjawitów z kościołem prawosławnym w Polsce.

Po akcie nielaski nastąpiły rozmaite szykany Szwedki ze strony klasztoru. Jednego wieczoru, gdy Szwedko był w Warszawie, „arcybiskup” Kowalski polecił wyrzucić jego rzeczy z mieszkania klasztornego na bruk. Szwedko po powrocie z Warszawy wniósł przeciw „arcybiskupowi” doniesienie karne do prokuratury o gwałt publiczny. Marjawici odpowiedzieli zdawną praktykowanym „trykiem”, mianowicie oskarżyli Szwedkę o krańdziez drogocenniejszych przedmiotów kościelnych. Dochodzenia jednak przeciw Szwedce nie doprowadziły do ujawnienia jakichkolwiek nadużyć, wobec tego prokuratura umorzyła dochodzenia.

Obecnie Szwedko wniósł przeciw Marjawitom doniesienie o obrazę czci.

Naczelné władze P. W. K. dziękują p. Prez. Rzpltej i Marsz. Piłsudskiemu
(Telefonem od naszego korespondenta)

Poznań, 2 października. (Sz) Z okazji zamknięcia Wystawy naczelné władze P. W. K. w osobach prez. Hatajskiego i dr. Wachowiaka wystosowały depeşe do Prezydenta Rzeczypospolitej, proktora Wystawy i Marsz. J. Piłsudskiego, prezesa komitetu honorowego, treści następującej:

„Ignacy Mościcki, Prezydent Rzeczypospolitej, Warszawa. Zamykając uroczyste PWK., to dzieło wiekopomne stworzone zgodnym wysiłkiem przez naród z rządem na czele, przesyłamy wyrazy hołdu i czci P. Prezydentowi, jako dostojnemu protektorowi Wystawy. Wierzymy, że P. W. K. będzie piękną kartą odrodzonej naszej państwowości. Oby ta zgoda i miłość, które zgrupowały przy sztandarze wspólnej pracy wszystkie ziemie polskie, były dobrą wróżką szczęśliwej i świetnej przyszłości naszego państwa”.

„Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski, Warszawa. P. W. K. zamyka swoje podwoje, stworzona wysiłkiem całego narodu z rządem na czele. Będzie ona w historii naszej dokumentem szlachetnego wysiłku pracy. W chwili tej uroczystej przesyłamy wyrazy najgłębszej czci i wdzięczności Prezesowi Komitetu Honorowego pierwszej w wolnej Polsce Powszechnej Wystawy Krajowej”.

Min. Zaleski odznaczony wysokim orderem bułgarskim
(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2 października. (Wir) Dzisiaj w południe poseł bułgarski p. Robeft wręczył p. ministrowi Zaleskiemu odznakę Wielkiej Wstęgi Orderu św. Aleksandra. Równocześnie poseł bułgarski wręczył p. min. Zaleskiego bułgarski Krzyż Zasługi Cywilnej dla pań, a to w uznaniu zasług, położonych przez p. ministrowa Zaleskiego przy niesieniu pomocy ofiarom ostatniego trzęsienia ziemi w Bułgarii. Po skonczonej akcie wręczenia odznaczeń odbyło się u pp. Zaleskich śniadanie.

Reorganizacja ministerstwa pracy
(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2 października. (Mt) W związku z obsadzeniem opróżnionego od 1926 r. stanowiska wicemin. pracy i opieki społecznej przez gen. Hułbickiego, zamierzona jest reorganizacja tego ministerstwa.

Między innymi projektowane jest utworzenie departamentu ogólnego, pozostającego pod kierownictwem p. wiceministra.

Ponadto w związku z przejęciem agend inwalidkich od ministerstwa spraw wojskowych, ma być utworzony specjalny wydział od spraw inwalidów wojennych. Możliwe są również w związku z zmianami organizacyjnymi zmiany personalne.

Projekt dodatku na kierowniczych stanowiskach sądowych.
(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2 października. (Mt) W ministerstwie sprawiedliwości rozważana jest sprawa przyznania sędziom i prokuratorom, zajmującym kierownicze stanowiska, specjalnego dodatku miesięcznego do uposażenia. Sprawa ta ma być zdecydowana do przyszłego tygodnia, a uchwalony dodatek byłby przyznany od 1 września br.

Według projektu dodatki za pracę na stanowiskach kierowniczych byłyby przyznane prezesom Sądów Najwyższego, prokuratorom, prezesom sądów apelacyjnych, wiceprezesom tych sądów oraz prokuratorom, w sądach okręgowych prezesom, wiceprezesom i prokuratorom.

Co mówi korespondent „Vossische Ztg” o polskiej prasie?
(Telefonem od naszego korespondenta)

Gdańsk, 2 października. (F) Syndykat Dziennikarzy urządził w poniedziałek popołudniu herbatkę prasową, poświęconą omówieniu kwestii prasowej w Polsce. Prezes Syndykatu Dziennikarzy gdańskich Wilpert, oświadczył, że celem zebrania ma być nawiązanie wiolnego od przymusu kontaktu pomiędzy czytelnymi w Gdańsku dziennikarzami polskimi a niemieckimi, tudzież o umożliwienie im swobodnego wzajemnego wypowiedziania się o sytuacjach aktualnych.

Dłuższy referat p. t.: „Problemy polskiej prasy” wygłosił warszawski korespondent „Vossische Zeitung” p. Birnbaum, wskazując na specjalne warunki, w jakich pracuje prasa w Polsce, gdzie treść dziennika musi być obliczona na czytelników, rekrutujących się z rozmaitych środowisk. Jego zdaniem charakterystyczne jest dla stosunków polskich różniczkowanie pism codziennych, przeważnie goniących za sensacją, oraz takich, którzy wyłącznie w naukowy sposób opracowują aktualne zagadnienia z rozmaitych dziedzin. Wskutek tego te ostatnie liczyć mogą jedynie na całkiem niepokazne koło czytelników, a następnie podnieść, że tylko jeden z dzienników w Polsce wychodzi w nakładzie ponad 100.000 egzemplarzy dziennie, a mianowicie „Ilustrowany Kurjer Codzienny” w Krakowie. Dalej zwrócił uwagę na nieznaczny rozwój prasy ukraińskiej w Polsce, oraz kwitnący stan mniejszościowej prasy niemieckiej, która wedle jego mniemania, rozwija się tak pomyślnie również i z tego powodu, że czytają ją Niemcy z poza Polski.

Wreszcie po przedstawieniu decydującej roli prasy polskiej jako jedynego informatora społeczeństwa, nawiązał przedstawiciel „Vossische Ztg.” do stosunków polsko-niemieckich, którym rokuje lepszą przyszłość.

Wywodom p. Birnbauma, które wywołały ożywioną dyskusję, należy przyznać wiele obiektywności i rozsądku.

Stały spadek bezrobocia w Polsce.

Warszawa, 2 października. (Mt) Według danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, tygodniowe sprawozdanie z rynku pracy za okres od 21 do 28 września łącznie, wykazuje na terenie Rzeczypospolitej 89.063 bezrobotnych, w tej liczbie 27.499 kobiet. W stosunku do poprzedniego okresu, liczba zarejestrowanych bezrobotnych, zmniejszyła się o 3070.

Pan Prezydent Rzeczypospolitel na Wystawie przyrodniczej w Wilnie.



Fot. Pikiel — Warszawa.

Pan Prezydent Rzp. zwiedził onegdaj wystawę przyrodniczą w Wilnie w czasie zjazdu lekarzy i przyrodników. Obok Pana Prezydenta (x) idzie woj. Raczkiewicz (1).

Odznaczenia wystawców na P W K

W dalszym ciągu ogłaszamy listę odznaczeń na Powsz. Wystawie Krajowej w Poznaniu. Otrzymał

Listy pochwalne:

Uniwersytet Poznański, Poznań; Mazowiecka Spółka Wydawnicza, Warszawa; E. Grocholska, Warszawa; Księgarnia i Drukarnia Katolicka S. A., Katowice; „Kurier Śląski”, Katowice; Arch. Jan Noworyta, Lwów i Katowice; Spółdzielnia Budowlana Polskich Urzędników Państwowych, Poznań; Spółka dla Wyłomu Bazaltu — Diabazu w Rogulicach, Kraków; „Termak” Tow. dla Budowy Dróg Smolcowych, Katowice; Polska Fabryka Ekstraktów Garbarskich S. A. (Dział Asfaltowy), Warszawa; H. Münzer — Fabryka Kuchennych naczyń Kamiennych i Ogniotrwałych w Kolanowie i Bochni; Polska Fabryka Fajansu Bracia Cohn i Ska, Włocławek; Fabryka Fajansu A. Winogradowa, Nowy Dwór, woj. warszawskie; Huta Szkła „Wawer”, Warszawa; Huta Szkła „Geha”, Łódź; Bydgoska Fabryka Ciepłobudowlanych, Bydgoszcz; Józef Chyliński, Warszawa; Władysław Chudzikowski, Lwów; „Drurownia”, Poznań; „Emgest” — Bracia Schenberg, Warszawa; A. Eweliński i S. Lewin, Warszawa; E. A. Falluwer, Warszawa; Henryk Jarda, Warszawa; Adolf Kummer, Warszawa; Władysław Moll, Maciejowice, woj. lubelskie; „Mars” — Bracia Tarabowie, Kraków; Polskie Zakłady Przemysłu Cynkowego, Bezdin; J. Seroczyński, Warszawa; Starkopf i Stiekgold, Warszawa; A. Tyblewski, Warszawa; Wadowicki Przemysł Druclany, Wadowice; Z. Włisniewski, Poznań; Włisniewski, Serejski i Stueckin, Warszawa; J. Zuckerwar, Warszawa; Roman Sternicki, Poznań; Fabryka Wyróbów Błasowych Wł. Braustein, Wł. Szamota i Ska, Warszawa; „Ekonomia”, Bielsko; Katowicka Fabryka Maszyn, sp. z o. o., Katowice; „Americana”, Łódź; Lodygowice, k. Żywiec; Inżynier Dominik, Lwów; Haeblerie i Ska, Grodzisk Mazowiecki; Samsonowicz M., Deblce; St. Malinowski, Srem; Konrad Pawlikowski, Świdocz (Pomorze); Riedel i Sowiński, Papryrn, pow. Gozdzuchowa; A. Schilling, Nowy Młyn, pow. Kobyłepole; Rindl i Ska, Cieszyń; Strauss Stanisław, Warszawa; „ArwoGas”, sp. z o. o., Poznań; Jurkiewicz Andrzej, Leszno; Inżynier Mandelot Edward, Warszawa; „Respol” L. T. Włisniewski, Warszawa; „Tornado” właśc. Wilhelm Tornow, Bydgoszcz; Józef Tyżyska, Warszawa; Jan Blachowicz, ps. z o. o., Warszawa; W. Makowski, Elektromedyczne Zakłady, Warszawa; „Venetia” — Fabryka Pomp Turbinowych, Warszawa; „Venetia” S. A., Poznań; „Złota Pszczoła” w Radziwiłłowie, Radziwiłłow; F. Adamkiewicz, Gostyń; W. Popkowski i Ska, Plock; „Vitello”, Poznań; Dr. Wideliński, Poznań; „Parfums de Lux d’Hloy”, Warszawa; „An-Bu”, Warszawa; „Aeroson”, Biela; „Chemergon”, Poznań; „Hermes”, Poznań; Henryk Gosmer, Czesłochowa; „Chemico”, Sosnowiec; K. Kwint i Synowie, Toruń; „Chafa”, Poznań; Szynon Munk, Żywiec; „Axela”, Poznań; Jan Krause, Łódź; O. Herber, Poznań; Zakład Wychowawczy Towarzystwa św. Michała Archaniola, Miejsce Piastowe; H. Scholl,

Warszawa; „Herten” — Pracownia Futer, Warszawa; S. Łajewski, Poznań; „Stoń”, Poznań; Fabryka Szrotek, B. Murawski, Rawicz; Pierwsza Związkowa Drukarnia, Lwów; Carl Thümecke, Gdańsk; Leopold Nowak — Zakłady Graficzne, Królewska Huta; Ignacy Jäger, Lwów; Franciszek Zieliński i Ska, Kraków; Stanisław Chowaniec, Staniławów; Hurtownia Drukarska, sp. z o. o., Poznań; Związek Przemysłowców Drzewnych, Poznań; H. L. Wassmann i Syn, Warszawa; Schmersahn, Gdańsk-Sopoty; Engel i Hüttner, Lisko-Lukawica; Przemysł Drzewny Domowy, Lisko-Lukawica; Fr. Hage, Fabryka Mebli Artystycznych, Bydgoszcz; Larisch — Mönlich, Jaworze; Jaslikowski Roman, Bydgoszcz; Hurtownia Firanek, sp. z o. o., Warszawa; Herman Torozczyk, Łódź; „Wawel” — Stanisław Kluz, Poznań; Zakłady Kilmilarskie, sp. z o. o., Lwów; Andrzej Florek i Ska, Piotrków; Adam Nowakowski i Ska, Poznań; K. Konarzewski, Warszawa; B. cia Rosenberg, Bielsko; B. S. Szapiro, Warszawa; B. Rottel, Warszawa; „Batik Livor”, Maków; Józef Mucha, Borowó; W. Rakowski, Poznań; Pierwsza Polska Tkalnia, Krzemieniec; „Elastik” Kamienica, k. Bielska; Antoni Tuczyń, Warszawa; M. Rezyński, Warszawa; Konstanty Blumtritt, Warszawa; K. Kedzińska, Poznań; Rudolf Ginter, Warszawa; B. Hildebrandt, Poznań; Lindenfeld i Krizsek, Łódź; „Dabrowica”, Dąbrowica; „Sokół” Fabryka Giłz, Warszawa; „Splaw” S. A., Warszawa; „Herbowo” S. A., Kraków; Al. Lapin i Ska, Grodno; Przasławski i Cierniak, Poznań; Solyza i Ska, Katowice; Tomasz Konecki, Wilno; Kötler i Ska, Kraków; „Kosmos”, Czesłochowa; St. Kinalska, Lwów; Stanisław Kozikowski, Czesłochowa; A. Kłossowski i Ska, Poznań; J. Walczak, Poznań; Goldberg i Kucyński, Sosnowiec; Związek Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń w Polsce, Warszawa; „Orion”, Łódź; Kłus Tomasz, Sanok; Babczyński Feliks, Czesłochowa; Jan Degorski, Poznań; Bracia Berendt, Warszawa; Bracia G. i F. Rybarczyk, Mroczka; Biegała Kazimierz, Poznań; Tulińska Stefan, Leszno (Wlkp.); Krzekolowski Franciszek, Poznań; Polskie Towarzystwo Właścicieli Zakładów Stołarskich, Warszawa; Poznańska Izba Rzemieślnicza, Poznań; Małczyk Józef i Ska, Jasło (Małopolska); Winarski Czesław, Toruń; Sibilski Czesław, Poznań; Słomski Paweł, Bydgoszcz; Bracia Mikolajczyk Jan, Ustrón (Śląsk); Knopiński Walenty, Rogozno (Wlkp.); Kempa Franciszek, Poznań; Kaczmarek Teodor, Krobia (Wlkp.); Pasternak Jan, Sędziszów; Michałak M., Poznań; Kopydowski Leonard, Piotrków Tryb.; Konkol i Kita, Wielun; Jaroszewski Piotr, Staniławów; Adamski Witold, Warszawa; Wojciechowski W., Nieszawa; Jedrys, Kraków; Debniki; Samarzewski Wojciech, Królewska Huta; Major Wacław, Staniławów; „Heljami” sp. z o. o., Warszawa; Małolepsy Franciszek, Poznań; Neiman Czesław, Bydgoszcz; Behrenstein A. Ostrow (Wlkp.); Gronkowski B., Warszawa; Unger Eugeniusz, Lwów; Kostka Wiktor, Poznań; Helsen J., Kraków; Siegelberg J., Warszawa; Zrzeszenie Fabrykantów Kopert, Warszawa; Bobkowiec F., Łódź; Weller, Łódź; Krajewski, Poznań; Buszek Władysław, Lwów.

Przemysł niemiecki domaga się traktatu handlowego z Polska.

(Telegram własny „Il. Kurjera Codziennego”)

Berlin, 2 października. (H) Na komisji handlowo-politycznej Reichstagu toczyła się w śróde w dalszym ciągu poufna debata nad rokowaniami o traktat handlowy z Polska. Przebieg tego poufnego posiedzenia, które trwało około 5 godzin, był niezwykle burzliwy. Mimo ścisłej poufności, korespondent Wasz jest w możności podać kilka szczegółów, rzucających ciekawe światło na stanowisko poszczególnych stronniczo niemieckich w kwestji rokowań o traktat handlowy z Polska.

Wedle tych informacji, podstawą obrad było sprawozdanie rządu, które opracowane zostało przy współdzielnym przybyłym specjalnie do Berlina radcy handlowego poselstwa niemieckiego w Warszawie, p. Beera.

Taktyka delegacji niemieckiej, a specjalnie jej byłego kierownika p. Hermesa, spotkała się z ostrą krytyką przedstawicieli partii socjalistycznej, komunistycznej i niemieckiej partii ludowej.

Zwłaszcza przemówienie przedstawiciela niemieckiej partii ludowej pos. dra Schneidera z Drezna, który wystąpił przeciwko dyktarce agrarjuszy w polityce handlowej Niemiec, zrobiło niezwykle silne wrażenie.

P. Schneider, b. syndyk niemieckiego związku przemysłowców i sekretarz zarządu głównego „Reichswerbandu der deutschen Industrie”, oraz dyrektor wielu niemieckich kartelli, w niezwykle

ostrych słowach wystąpił przeciwko t. zw. „Zielonemu frontowi”, który z egoistycznych pobudek stanowych występuje przeciwko interesom całego gospodarstwa niemieckiego.

Jako reprezentant przemysłu Saksonji — oświadczył mówca — nie może on się zgodzić na dalsze trwanie tego rodzaju polityki i musi domagać się od rządu Rzeczypospolitej odpowiednich wskazówek dla delegatów pertraktujących, abyby długoletnie rokowania wreszcie doprowadziły do pozytywnego zakończenia.

Przyznania ze strony Polski klauzuli największego uprzywilejowania, jest wielkim sukcesem dla Niemiec i przemysłowcy niemieckiemu dąby po ważne koncesje.

Ze strony centrum usilowo przerwać niemiała dyskusje w ten sposób, iż zgłoszono wniosek formalny o przejście do drugiego punktu porządku dziennego, który przewidywał sprawy podwyższenia cel od mięsa, bydła i zboża.

Przeciwko temu wystąpili przedstawiciele niemieckiej partii ludowej, socjalistów, demokratów i komunistów. Wobec tego wniosek centrory, poparty tylko przez niemiecko-narodowych i partie chłopskie, został odrzucony.

Dalsza poufna dyskusja toczyć się będzie prawdopodobnie jeszcze jutro. O przebiegu jej nie omdopiekamy się poinformować.

Poseł Rauscher poprowadzi dalej rokowania handlowe polsko-niemieckie.
„Zyczenia” Niemiec.

Berlin, 2 października. (PAT) Dzisiaj ukazał się tu półurzędowy komunikat, potwierdzający wiadomości, że po ustąpieniu dra Hermesa, dalsze rokowania o traktat handlowy z Polska prowadzone będą przez posła niemieckiego w Warszawie p. Rauschera.

W ten sposób — jak oświadcza komunikat — zaniechana została myśl powołania na miejsce dra Hermesa bezpośredniego następcy, którego wyłącznym zadaniem miałoby być prowadzenie wspomnianych rokowań. Na przeprowadzenie tego sposobu uregulowania sprawy wpłynąć miał — we-

dług przypuszczenia komunikatu — fakt, że poseł Rauscher jest jednym z najlepszych znawców przedmiotu rokowań. W związku z tem pozostają również dzisiejsze narady posła Rauschera z kancłerezem Müllerem.

W kolach poinformowanych — oświadcza dalej komunikat — liczą się z tem, że rokowania obecne doprowadzą wkrótce do zawarcia z Polska umowy w formie traktatu ramowego na podstawie klauzuli największego uprzywilejowania. Traktat ten ma być zawarty w ten sposób, że sprawa importu nierogacizny i inne sprawy specjalne mają być zastrzeżone do późniejszych rokowań, a ich uregulowanie ma być później włączone do umowy.

W ten sposób utworzona byłaby przedewszystkiem podstawa traktatowa, kładąca kres dotychczasowej wojnie celnej.

Warunkiem od którego zależeć będzie to uregulowanie ma być — zdaniem komunikatu — okazanie w toku rokowań również i ze strony Polski odpowiednich ustępliwości.

Przedłużenie polsko-niemieckiego prowizorium drzewnego.
(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2 października. (Wir) W dniu wczorajszym upłynął termin wymówienia przez stronę polską i niemiecką prowizorium drzewnego, zawartego w roku ubiegłym z ważnością do 1-go października br.

Ustawa szesioroczna przewidywała, iż na wypadek nie wymówienia umowy przed 30 dniami obowiązuje ona automatycznie na rok następny. W ten sposób umowa obowiązywać będzie do 1-go października 1930 r.

Kontyngent wywosowy drzewa tarteego z Polski do Niemiec wynosić ma w tym okresie 1.250.000 metrów sześciennych. Przy cenach szesiorocznych wartość ogólna tego kontyngentu drzewa wynosiła około 200 milionów złotych.

Budżet na rok bieżący wynosi 2939 mlj. złotych
(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2 października. (Wrz) Dowiadujemy się, iż prace budżetowe w ministerstwie skarbu są na ukończeniu, tak że prawdopodobnie w przyszłym tygodniu budżet będzie oddany do druku. Cyfra globalna budżetu jak nas informują wynosi 2.939.000.000 zł.

Polska flota handlowa rośnie.
(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2 października. (Wir) Niezależnie od statków, które nabyte będą przez rząd dla Żeglugii Polskiej, polska marynarka handlowa zakupiła parowca dla Polsko-skandynawskiego Towarzystwa Transportowego.

Ponadto w najbliższym czasie ma być przejęty nowy statek szkolny „Pomorze” o nośności 2500 ton.

Ogółem tonaż Polski wynosi 37.850 ton. Przyrost za rok ubiegły wynosi 12 jednostek o ogólnej pojemności około 17.000 ton.

Obecnie posiadamy 9 statków rządowych, towarowych 5 pasażerskich i 4 pomocnicze, ponadto 2 prywatne towarowe, 4 prywatne pasażersko-towarowe i 2 stłki prywatne pomocnicze.

Polska na międzynarodowej konferencji kolej. w Lugano.
(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2 października. (Mt) W dniach od 1-5 bm. trwają w Lugano obrady międzynarodowej konferencji kolejowej w sprawie przewozu drobnych ładunków w specjalnych skrzytniach tak jak to jest praktykowane na kolejach francuskich i angielskich. W konferencji tej biorą udział prawie wszystkie zarządy kolei europejskich. Polskie ministerstwo komunikacji reprezentuje nacz. wydz. inż. Włodk.

Zakończenie Zjazdu polskich prawników.

Warszawa, 2 października. (Mt) Dzisiaj w czwartym i ostatnim dniu zjazdu prawników polskich na zebraniu ogólnym w auli uniwersytetu notariusz Jakób Glass wygłosił referat o zagadnieniach przyszłej polskiej ustawy notarialnej. O jednomyślnym międzynarodowym prawie karnego wygłosił referat prof. Emanuel Rappaport.

O godz. 12 w południe zakończyły się zebranie ogólne, mające być jednocześnie zamknięciem zjazdu. Zebranie zagalil dziekan prof. Karol Lutostański. Następnie składali sprawozdania przewodniczący poszczególnych sekcji z przebiegu i wyniku obrad. Następnie prof. Rykowski, przewodniczący komisji organizacyjnej, wygłosił przemówienie pożegnawne, dziękując przewodniczącemu oraz przewodniczącym poszczególnych sekcji za pracę w czasie zjazdu. Z kolei przemawiali prof. Bartelski, prof. Rauscher, prof. Legał i prof. Janh. Wszyscy mówcy dziękowali za gościnne przyjęcie i wyrazili uznanie dla rozwoju nauki prawa w Polsce. Po przemówieniu przewodniczącego wydziału wykonalnego prof. Rappaporta, który mówił o znaczeniu zjazdów prawniczych, zawiądomil uczestników Zjazdu, że następny zjazd odbędzie się za lat 5 w Krakowie. Następnie prof. Lutostański zamknął obrady zjazdu, dziękując wszystkim uczestnikom za przybycie i pracę.

Popołudniu uczestnicy zjazdu, zwiedzili lokal komisji kodyfikacyjnej a goście zagraniczni Wila-nów. O godz. 10 odbył się w sali Malinowej w hotelu Bristol bankiet.

Jutro rano uczestnicy zjazdu rozjeżdżają się do domów. Kilku gości zagranicznych wybiera się do Krakowa.

Skargi Niemców Śląskich w świetle faktów.

Katowice, 2 października. (H) Niemiecka propaganda zamieszcza bardzo często artykuły na temat pokrzywdzenia Niemców w dziedzinie szkolnictwa.

Ze tak nie jest, świadczy chociażby następująca statystyka:

W Katowicach polska szkoła wydziałowa me-

© digitalizacja t. mbc.malopolska.pl

Dieudonne de Costes zaginął bez wieści.



Francuski lotnik Dieudonne de Costes, którego portret dajemy, zaginął bez wieści na Syberji, w czasie lotu Paryż-Irkuck, bez lądowania.

ska posiada 17 klas, w których wykłada 22 sil nauczycielskich, z dyrektorem szkoły. Szkoła niemiecka wydziałowa pod tą samą dyrekcją ma 17 klas z 23 silami nauczycielskimi.

Polska szkoła wydziałowa żeńska wraz z kursem gospodarstwa domowego i kursem robót obejmuje 17 klas, zaś grono nauczycielskie składa się z 27 osób. Niemiecka szkoła wydziałowa żeńska składa się z 18 klas, sil nauczycielskich wraz z dyrektorem liczy aż 33.

Wynika z tego, że w szkole wydziałowej żeńskiej niemieckiej jest o 6 sil nauczycielskich za dużo.

Ta krótka statystyka wskazuje, że niemieckie szkolnictwo w Katowicach jest lepiej wyposażone w sily nauczycielskie, aniżeli szkolnictwo polskie.

Trzeba ukrócić chamstwo Stahlhelmowców.

Gliwice, 2 października. (PAT.) W dniu 1 października b. r. konsul generalny Rzplitej w Bytomiu p. Leon Malhomme udał się do prezydenta policji w Gliwicach p. Becka i poinformował go o antypolskiej manifestacji kilku Stahlhelmowców przed gmachem konsulatu Rzplitej w Bytomiu w czasie pochodu Stahlhelmowców w dniu 29 września b. r.

Jak wiadomo, około 7 Stahlhelmowców grupy bytomskiej wznosiło przed konsulem polskim okrzyki: „Nieder mit Polen”. Prezydent policji zapewnił generalnego konsula p. Malhomme, iż wyda zarządzenia uniemożliwiające w przyszłości powtórzenie się podobnych wypadków przed gmachem konsulatu Rzplitej podczas publicznych pochodów w Bytomiu.

Komuniści wywołali dziki strajk w fabr. budowy parowozów w Warszawie

Warszawa, 2 października. (Wir) We środę o godz. 6 po południu zupełnie nieoczekiwanie rozpoczęli robotnicy fabryki budowy parowozów strajk.

O godz. 5 nastąpiła zmiana robotników, pracujących w nocy, którzy najpierw przystąpili do pracy, wkrótce potem przerwali swą czynność i odwołali wice. Delegaci robotników oświadczyli dyrekcji budowy parowozów, że żądają natychmiastowej podwyżki płac i uwzględnienia innych postulatów, a ponadto zobowiązują dyrekcję, że w najbliższym czasie nie nastąpi żadna redukcja robotników w fabryce.

Ponieważ między dyrekcją a związkami toczą się rokowania w drodze normalnej i ustawowej, dyrekcja musiała odrzucić przedstawione jej postulaty.

Jutro o godz. 8 rano odbyć się ma masówka robotników, na której mają być powzięte dalsze decyzje.

Fabryka zatrudnia 1300 robotników. Akcję strajkową prowadzi rozwiązany przed kilku dniami komunistyczny Związek metalowy w ul. Wolskiej

Przed rozprawą o szpiegostwo niem. studentów we Lwowie.

Lwów, 2 października. (C) W sądzie okręgowym karnym we Lwowie odbędzie się we wtorek 8 b. m. sensacyjna rozprawa, która niewątpliwie odbije się głośnym echem w Berlinie. Na ławie oskarżonych zasiada trzech studentów uniwersytetu berlińskiego Georg Kuhnke, Adalbert Hahn i Herbert Franze, którzy na wiosnę b. r. krecili się w sposób podejrzany na terenie powiatów województwa stanisławowskiego, uprawiając wywiad szpiegowski. Aresztowano ich w czasie czynienia zdjęć fotograficznych w okolicach Doliny.

Postępowanie dowodowe w procesie prok. Dembeckiego ukończone.

Poznań, 2 października. (Sz.) W procesie przeciw b. podprokuratorowi Dembeckiemu po przeczytaniu aktów depozytowych, o czym wczoraj donosiliśmy, zakończono postępowanie dowodowe.

W dniu wczorajszym od rana zaczęło się wygłaszanie przemówień stron. Prokurator Gargulski w półgodzinnym przemówieniu omówił jeszcze raz punkt po punkcie aktu oskarżenia, domagając się przykładnego ukarania oskarżonego, zwłaszcza, że tenże, będąc prokuratorem, był właśnie tym, który czuwać miał nad wymiarem sprawiedliwości. Następnie przemawiali obrońcy, poczem zabrał głos oskarżony Dembecki.

Bezprzykładowy atak na pociąg jadących „na gapę”.

Lwów, 2 października. (C). O niesłychanym zuchwałstwie pasażerów, jeżdżących na „gapę”, świadczy zajście, jakiego widownia była stacją Gródek Jagielloński. W chwili, gdy popołudniowy pociąg lwowski zajeżdżał na stację, wyskoczyło z wagonów przez okna kilkunastu osobników, którzy chwyciwszy w ręce kamienie, zaczęli bombardować pociąg, bijąc w nim szyby, poczem zbiegli. Jak się okazało, byli to pasażerowie bez biletu, którzy w czasie kontroli w pociągu przyjęli wobec kontrolera i konduktora wyzywającą postawę, obrzucając ich wyzwiskami, po dotarciu zaś do Gródka Jagiellońskiego za bezpłatną podróż podziękowali kamieniami.

Przyczyny przejściowej niżki papierów polskich w Nowym Jorku.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2 października. (W) Jak nas informują z kół dobrze powiadomionych, spadek kursu polskiej pożyczki stabilizacyjnej od 81-80 na giełdzie nowojorskiej należy przypisać niepomysłnym warunkom kredytowym, panującym na amerykańskim rynku finansowym.

Po podwyżce dyskonta przez Federal Reserve Bank w Nowym Jorku, sytuacja na rynku pieniężnym zaostrzyła się, co oczywiście odbiło się też niekorzystnie na kursie notowanych papierów, i spowodowało niżkę szeregu pożyczek.

Przedewszystkiem zaznaczył się poważny spadek pożyczki Dillonowskiej, która obniżyła się poniżej kursu emisyjnego. Z kolei spadła też pożyczka stabilizacyjna do poziomu 84-85, a następnie do poziomu 81-80.

Nienormalny stan wytworzony przez spadek pożyczki Dillonowskiej, spowodował wyrównanie

kursu pożyczki stabilizacyjnej, która wskutek tego uległa niżce. W kółkach miarodajnych przypuszczają, iż kryzys giełdowy w Nowym Jorku nie powinien trwać zbyt długo.

Niżka pożyczki stabilizacyjnej i Dillonowskiej nie jest zresztą zjawiskiem odosobnionem. Jak donieśliśmy bowiem wczoraj, na szeregu giełd europejskich m. in. paryskiej i budapeszteńskiej, oraz na giełdzie nowojorskiej panowały w dniu wczorajszym „czarne dni” zaznaczające się silnym spadkiem papierów, cieszących się opinią najsilniejszych.

To wstrząśnienie na rynku pieniężnym niemal całego świata, zostało spowodowane skutkami bankructwa i znanej afery potentata giełdy londyńskiej Hatry’ego. Psychoza spadku jaka ogarnia w takich wypadkach kolia giełdowe, niewątpliwie jednak nie będzie trwała zbyt długo.

Żydzi w Czechach pójdą do wyborów razem z Polakami.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego”)

Bratysława, 2 października. (ra). Polityczne partie żydowskie odbyły dzisiaj w Bratysławie liczenie obselana konferencje przedwyborczą, na której powzięto uchwałę utworzenia wspólnego bloku

wyborczego z partiami polskimi w okręgach czechosłowackim i morawsko-słowackim.

Żydowskie partie polityczne spodziewają się zdobyć w ten sposób 3 mandaty, podczas, gdy Polacy liczą na uzyskanie 2-ech mandatów.

Ks. Hlinka zerwał kompromis z Czechami

Ludowe stronnictwo słowackie odzyskało swobodę ruchu.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego”)

Presburg, 2 października. (fd) Obrady rozszerzonego wydziału słowackiego stronnictwa ludowego odbyły się wczoraj pod przewodnictwem ks. Hlinki wśród niezwykłego zainteresowania i napięcia wszystkich obecnych.

Po wysłaniu manifestacyjnej depešy na ręce uwiezionego dr. Tuki, zapowiadającej postawienie jego kandydatury na czele listy kandydatów do parlamentu, prezes stronnictwa ks. Hlinka wygłosił gwałtowne przemówienie przeciw polityce czeskiej i zapowiedział wystąpienie stronnictwa z

t. zw. koalicji. Surowej krytyce poddał postępowanie min. dr. Hozdy i jego politykę „latania dzinur” i kompromisów.

Wypadki te oznaczają, że stronnictwo ludowe słowackie zerwało wszystkie mosty, łączące je ze stronnictwami dotychczasowej większości rządowej.

Bratysława, 2 października. (S). Proces przeciwko prof. Tuce i towarzyszym dobiega końca. W sobotę 5 bm. o godz. 8 rano trybunał ma ogłosić wyrok.

Kapitulacja Hendersona przed Sowietami.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego”)

Londyn, 2 października. (ch) Minister spraw zagran. Henderson przemawiał we wtorek na „kongresie Partii Pracy w Brightonie krótko o osiągnięciu poprzednio porozumienia z wysłannikiem sowieckim Dowgalewskim.

Obaj mieli zawrzeć umowę, że rząd angielski zwróci się do parlamentu natychmiast po zwołaniu sesji z prośbą o wymianę ambasadorów. Henderson sądzi, że wyniki rokowań w sprawie przywrócenia stosunków dyplomatycznych między dwoma wielkimi narodami będą zadawalające i oparte na trwałych podstawach.

Głosy oburzenia w Anglii.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego”)

Londyn, 2 października. (ra) Ugoda Hendersona z Rosją sowiecką została wyzykana przez prasę opozycyjną do ostrych ataków na rząd socjalistyczny.

Prasa konserwatywna zarzuca rządowi, że nie dotrzymał przyrzeczenia danego parlamentowi i skapitulował przed Moskwą.

„Daily Telegraph” pisze, że porozumienie z Rosją sowiecką jest bezwzględna kapitulacja przed Moskwą. Henderson dokonał tego obecnie jakkolwiek jeszcze przed kilkoma tygodniami dawał znaki pewnego oporu.

„Morning Post” pisze: „Z chwilą zawarcia tego układu zrezygnowano z jedynej gwarancji, że spor-

ne kwestje między Moskwą a Anglią uregulowane zostaną na pomysłnej dla Anglii podstawie. Poselstwo sowieckie odniosło zdecydowane zwycięstwo.

Rząd socjalistyczny stoi wiernie na swoim niemiądrem stanowisku, aczkolwiek już raz upadł z powodu niego.

Moskwa otrębnie zwycięstwo.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego”)

Moskwa, 2 października. (ch) Prasa sowiecka ogłasza we środę wyniki rokowań Dowgalewskiego z Hendersonem w sprawie podjęcia stosunków dyplomatycznych przez Wielką Brytanię i Sowiety.

„Izwestia” i „Prawda” piszą, że rokowania zakończyły się zupełnym zwycięstwem dyplomacji sowieckiej. Żądanie sowieckie w sprawie nawiazania stosunków dyplomatycznych bez jakiegokolwiek rekompensaty zostało spełnione.

Berlin zadowolony.

Berlin, 2 października. (ch) Prasa berlińska pisze przychylnie o nadchodzącym porozumieniu angielsko-sowieckim. Porozumienie między obu państwami leży — zdaniem tej prasy — w interesie powszechnym i wydatnie przyczyni się do ostatecznego uspokojenia Europy.

Anglia podnosi Indje do godności dominium.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego”)

Londyn, 2 października. (ch) Po niedawnej zapowiedzi rządu Partii Pracy w sprawie zmiany dotychczasowej polityki względem Egiptu i Iraku, zbliża się obecnie, jak się zdaje, jeszcze większa sensacja w polityce wschodniej rządu angielskiego.

Rząd angielski ma podobno nadać Indjom statut dominjalny, to znaczy zupełny samorząd.

Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraphu” zapowiada już, że należy w najbliższym czasie oczekiwać doniosłych kroków w sprawie konstytucji dla Indji.

W kółkach ministerjalnych przypuszcza się, że zapowiedź taka nastąpi jeszcze przed otwarciem kongresu wszechindyjskiego 1 grudnia b. r. Rząd angielski spodziewa się, że przez nadanie Indjom statutu dominjalnego, wpłynie na kongres indyjski i zapobiegnie w ten sposób wielkiej kontrakcji nacjonalistów indyjskich.

Czynnik, stojące za Ghandim, żądają nadania do 31 grudnia Indjom samorządu. Prace komisji Simona, która przygotowuje sprawozdanie o reformie konstytucji indyjskiej, nie mogą być ukoń-

czony przed początkiem przyszłego roku. Tego rodzaju odroczenie reformy konstytucyjnej uważane jest jednak za bardzo niepożądane.

Dymisja gabinetu egipskiego.

Londyn, 2 października. (ch) Gabinet egipski podał się do dymisji. Premier Mohamed Mahmud Pasza konferował przed wręceniem prośby o dymisję z komisarzem angielskim, a następnie udał się do króla, który poprzednio już przyjął przedwzdeć opozycji Nahaša Pasze.

Kola polityczne liczą się z możliwością powstania gabinetu urzędniczego. Nie jest także jeszcze pewnem, czy stanowisko premiera obejmie Mohamed Mahmud Pasza. Nowy gabinet ma być przejściowy, a zadaniem jego ma być przeprowadzenie wyborów w związku z ratyfikacją traktatu z Anglią.

Kola polityczne uważają powszechnie dymisję Mohameda Mahmuda Paszy za oznakę powrotu do parlamentarizmu i wzmocnienie wpływów partii Wafd, która na gruncie parlamentarnym zawsze jeszcze zajmuje bardzo silne stanowisko.

Włamanie do biura P. K. U. w Katowicach.

Katowice, 2 października. (H) Wczoraj około godziny 10 w nocy dwaj osobnicy włamali się do biura P. K. U. w Katowicach przy ul. Francuskiej. Po wybitciu szyb w oknie na parterze, otworzyli

je i dostali się do wnętrza biura. Brzęk rozbijanych szyb zbudził mieszkańca sąsiedniego domu, który sposzczęście dwóch podejrzanych osobników, wchodzących do biura przez otwarte okno, zaalarmował pełniącego na rogu ul. Francuskiej służbę, żołnierza policyjnego. Żołnierz udał się natychmiast przed gmach P. K. U. spłoszeni bandyci jednak zdolali z biura wymknąć się.

Na zbiegu ul. Francuskiej i Ligonia żołnierz policyjny przytrzymał jednego z opryszków, ten jednak rzucił się na posterunkowego i powallł go na ziemię. Drugi sprawca zdołał tymczasem zbiec. — Żołnierz policyjny początkowo bronil się szabłą, wkońcu jednak wyjął rewolwer i wystrzelił w obronę własnej. Na odgłos strzału przybył drugi żołnierz policyjny, pełniący na ulicy służbę, który wezwał bandytę do podniesienia rąk w górę. Opryszek szybkim ruchem wy dobył z kieszeni jakiś przedmiot, z którym zamierzał rzucić się na policjanta. Ten w obronie własnej zrobił użytek z rewolweru służbowego, raniąc włamywacza w szyję. Bandyta upadł na ziemię i wkrótce zakończył życie.

Na podstawie dokumentów stwierdzono, iż był to 30-letni Wilhelm Skutnik z Szarleja bez stałego miejsca zamieszkania i bez zajęcia, który dopiero 29 września br. opuścił więzienie sądu karnego w Katowicach, gdzie odsiadywał karę za kradzież i włamaniem. Zabyty znany był policji katowickiej, jako notoryczny włamywacz, podejrzany o kilka kradzieży z włamaniem. Miał on także na sumieniu napad rabunkowy.

Z biura P. K. U. bandyci zabrali kilka księżeczek oficerskich i szeregowych rezerwy.

Zwłoki zabitego bandyty odstawiono do szpitala miejskiego w Katowicach.

Wypadek ten wywołał olbrzymie zbiegowisko na ulicy i był żywo komentowany. Dochodzenia ustaliły, że żołnierz policyjny strzelał jedynie w obronę własnego życia.

Sensacyjny zwrot w rozprawie o sfalszowanie czeku na 22.000 zł.

Katowice, 2 października. (H) Dzisiaj w sądzie karnym w Katowicach odbywała się dalsza rozprawa przeciwko Januszowi Żulawskiemu, b. urzędnikowi państwowego zakładu wodociągowego w Katowicach o sfalszowanie czeku na 22 tysiące zł. Zezwania grafologów, występujących na dzisiejszej rozprawie, były sprzeczne w opinii odnośnie do prawdziwości podpisu Żulawskiego na czeku.

W toku rozprawy zaszedł sensacyjny zwrot. Prokurator Arendt żądał odroczenia rozprawy, ponieważ policja podała, że niejaki Andrzej Gołdka, prywatny wywiadowca, ma być tym osobnikiem, który zrealizował fałszywy czek w Banku Gospodarstwa Krajowego. Trybunał przychylił się do wniosku prokuratora i rozprawa odroczył.

Gołdkę aresztowano, w najbliższym czasie ma być wygotowany przeciwko niemu akt oskarżenia o podjęcie 22 tysięcy zł. na sfalszowany czek.

Gabinet niemiecki chwieje się

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego”)

Berlin, 2 października. (Hl). W ciągu środy kryzys gabinetu p. Hermana Müllera wszedł w jeszcze ostrzejsze stadium. Między kanclerzem a min. Stresemannem, jako przedstawicielem niemieckiej partji ludowej, toczyły się przez cały dzień dziesiętne pertraktacje, które nie doprowadziły jednak do żadnego pozytywnego rezultatu, a sporna sprawa reformy ubezpieczenia od bezrobocia nadal nie została odpowiednio załatwiona.

Niem. partja ludowa w sposób najbardziej energiczny przeciwdziała się dalej wszelkiemu najmniejszemu nawet podwyższeniu wkładek ubezpieczeniowych dla pracodawców, a tem samem niema widoków na pokrycie deficytu budżetowego, wynikającego ze świadczeń państwa.

Ponieważ w drugim czytaniu w Reichstagu projekt rządowy nadal był w poszczególnych paragrafach odrzucony, kanclerz Rzeszy złożył niemieckiej partji ludowej oświadczenie, w którym stwierdza, że gdyby jutro w czasie trzeciego czytania niemiecka partja ludowa głosowała nadal przeciwko całości ustawy, smuszony będzie wycognąć z tego konsekwencje przez podanie się do dymisji, co pociągnie za sobą automatycznie dymisję całego gabinetu.

Równocześnie jednak p. Müller wskazał delikatnie drogę wyjścia z trudności, stwierdzając, że nie będzie miał nic przeciwko temu, jeżeli swoje zastrzeżenia zgłosi niemiecka partja ludowa w sesji następnej późną jesienią, w związku z ogólną reformą finansów, do której przystąpi się na podstawie zaakceptowanego już planu Younga. Kanclerz nie sprzeciwia się również temu, żeby niemiecka partja ludowa zgłosiła już teraz odpowiednie oświadczenie na plenum Reichstagu.

Bezpośrednio po tem oświadczeniu kanclerza, poczęto w kuluarach parlamentu oceniać sytuację bardziej optymistycznie. Prawdopodobnie wskazówki kanclerza Rzeszy znajdują należyte echo w niemieckiej partji ludowej, choćby ze względu na pozycję min. Stresemanna, któremu w razie rozbicia się obecnie koalicji, grozi utrata wszystkich owoców jego dotychczasowej wytezonej działalności na polu polityki zagranicznej.

Maszyna piekielna

przed lokalem „Stahlhelmu” w Magdeburgu

Magdeburg, 2 października. (Lk) „Stahlhelm” donosi, iż dzisiaj rano znaleziono pod wejściem do urzędu związkowego „Stahlhelmu” w Magdeburgu karton, zawierający kilka flaszek napełnionych materiałem wybuchowym i połączonych z mechanizmem zegarowym.

Maszyna piekielna zajęła się policja i prowadziła energiczne dochodzenia celem wykrycia sprawcy niedoszłego zamachu.

Czy przypadkiem panowie ze Stahlhelmu sami nie zainscenizowali tego nieudalnego „zamachu?” (Red.).

Prześladowanie duchowieństwa w Rosji.

Warszawa, 2 października. (Af) Agencja „Tass” donosi, iż w Astrachanie władze sowieckie aresztowały arcybiskupa Filipa. Według urzędowego komunikatu, arcyb. Filip miał stać na czele akcji, broniącej cerkwi prawosławnej przed rozkładową agitacją bezbożników i w kazaniach nawoływał do zwalczania bezbożników.

W Mariupolu na Ukrainie skazano księdza katolickiego Makelka na 7 lat ciężkiego więzienia i zesłanie do kraju jakuckiego po skończonej karze. Ks. Makelek, proboszcz parafji katolickiej i kolonji niemieckiej w Grünthal, według aktu oskarżenia, nawoływał wiernych, aby nie brali udziału w wyborach do Sowietów i zabraniał młodzieży wstępować do organizacji komunistycznych.

Sowietom nie uda się wydstać zboża od chłopów.

[Telegram własny „Il. Kurjera Codziennego”] Moskwa, 2 października (Hr.) „Izwiestia” w artykule o walce włościanstwa z dostawcami zboża na punkty szarne, piszą, że opór „kulaków” przybiera ostrzejsze formy, aniżeli w r. ub. Kulacy obecnie zorganizowani, działają o wiele solidarniej. Obecnie staje się już jasnym, że nie da się zorganizować towarów ze wsi w drodze przynaso-

Waldemaras „obawia się” buntu w armii litewskiej.

[Telefonom od naszego korespondenta] Kowno, 2 października (Hr.) Waldemaras udzielił nowego wywiadu, tym razem przedstawicielom prasy zagranicznej. Oświadczył on, że według jego informacji, na prowincji w armii i w szeregach szaulisów daje się zauważyć niezadowolenie z jego ustąpienia. Waldemaras obawia się zbrojnego konfliktu w armii litewskiej. Jest on przeciwny konchom, nie może ich jednak powstrzymać.

Dalej Waldemaras oświadczył, że Liga Narodów wkrótce wywrze decydujący nacisk na Litwę, zmuszając ją do pogodzenia się z Polską. W Litwie po jego ustąpieniu nie będzie komu odeprzeć tego nacisku i odwrócić nieszczęścia, jakie zagraża Litwie.

„Lietuwos Aidas” odpowiadając na wywiad Waldemarasa pisze, że w związku ze zmianami personalnymi w gabinecie ukazują się wywiady w prasie litewskiej, starające się wprowadzić sdenerwowanie w kraju. W całej Litwie panuje spokój i niema obaw, ażeby spokój ten miał być zakłócony. Rząd przygotowany jest do stanowczego stłumienia wszelkich prób zmiany obecnej sytuacji.

Wilno, 2 października (Hr.) Z pogranicza litewskiego donoszą, że wczoraj o godz. 5 rano w strażnicy litewskiej Duboklawice, w rejonie Druskienik, dokonano aresztowań komendanta Usallisa i 14 strażników litewskich. Aresztowania te pozostają w związku z sytuacją w Kownie.

Rząd chce usunąć Waldemarasa z Litwy.

[Telefonom od naszego korespondenta] Kowno, 2 października (Hr.) Wczoraj obradował gabinet ministrów nad sytuacją, wytworzoną przez wystąpienia Waldemarasa. Uznano za konieczne dążyć do usunięcia go z Litwy. Ostateczna decyzja nie zapada. Następne posiedzenie gabinetu odbędzie się z końcem bieżącego tygodnia.

20 stycznia 1930 następna sesja Rady Ligi Narodów.

Genewa, 2 października. (PAT.) Następna sesja Rady Ligi Narodów wyznaczona została 20 stycznia 1930 z.

Projekt reformy Wielkiej Rady Faszystowskiej.

Rzym, (PAT.) Oficjalny biuletyn partii faszystowskiej „Foglio Ordini”, omawiając projekt reformy wielkiej rady faszystowskiej pisze m. in.: Podział członków wielkiej rady na trzy kategorie pozostał w mocy.

Do pierwszej kategorii należą mają dożywotni członkowie kadrowki marszu na Rzym. Druga kategoria ma obejmować przedstawicieli rządu i sekretarzy partii faszystowskiej, jego następców, przewodniczących senatu, Izby przewodniczących akademii włoskiej, związków pracowników, pracodawców, przemysłu i rolnictwa.

Do trzeciej kategorii należą mają na okres trzech lat członkowie byłych rządów, sekretarze partyni od r. 1922 oraz ludzie, którzy odgrywali ważniejsze role w rewolucji. Ogółem do wielkiej rady faszystowskiej wchodzić będzie o 20 członków mniej niż dotychczas. Składać się ona ma z 36 osób. Projekt reformy poddany zostanie aprobacie rady ministrów.

Groźba nowych zaburzeń w Palestynie.

[Telegram własny „Il. Kurjera Codziennego”] Beyrut, 2 października (S.) Sekretarz rządu palestyńskiego Luke udzielił wywiadu specjalnemu korespondentowi „New York World” Van Paassen w sprawie krwawych wypadków w Palestynie, przy czym oświadczył, że Arabowie mieli słuszność, widząc już żądzi zakupu najlepszą ziemię i wypierając Arabów w góry. Arabowie byli bardzo zaburzeni już po utworzeniu „Jewish Agency” na kongresie sjonistów w Zurychu.

Rząd palestyński popoził się, ponieważ uwiecznił, iż po 5 latach spokoju Arabowie pogodzili się z ideą utworzenia państwa żydowskiego. Obecnie jednak jest jasnym, że Arabowie nie odstąpiłi ani na jotę od swej nienawiści do żydów. — Masy przyłączyły się obecnie do tego ruchu. Poczucie narodowe Arabów wzrosło w całym kraju. Rząd obawia się, że po wycofaniu wojsk przyjdzie do jeszcze poważniejszych powstań, które ograniczą się nie tylko do Palestyny, lecz obejmą pozoą cały bliski Wschód. Rząd stara się w konflikcie żydowsko-arabskim zachować ścisłą neutralność.

London, 2 października (S.) Z Jeruzolimy donoszą, że egzekutywa arabska na znak protestu przeciw zatrzymaniu na stanowisku żydowskiego generalnego prokuratora Normana Bentwicha ogłosiła jednodzienny strajk protestacyjny.

W dzielnicy żydowskiej znaleziono wczoraj jednego żyda zastrzelonego. W Jafie doszło do nowych starć, w czasie których kilka osób zostało rannych.

Falszywe pogłoski o chorobie Clemenceau.

[Telegram własny „Il. Kurjera Codziennego”] Paryż, 2 października. (Ch) Wbrew rozpowszechnianej we wtorek w Paryżu pogłosce o pogorszeniu się zdrowia Clemenceau, donoszą we środę rano, że Clemenceau powrócił do Paryża, ponieważ pogoda w Wandel jest niepomyślna i sędziwy Clemenceau nudi się na wsi. Stan zdrowia byłego premiera jest wedle doniesień prasy porannej, zupełnie zadowalający.

Kronika krakowska.

Reprezentacyjna wycieczka węglerska w Krakowie.

Wycieczka węglerska przybyła do Krakowa wczoraj o godzinie 6-tej wieczorem pociągami od strony Katowic, dokąd w drodze z Warszawy wstąpiła dla zwiedzenia Zakładów Chorzowskich.

W Krakowie na dworcu oczekiwali przybycia: z ramienia województwa dr. Tobczyk, starosta grodzki dr. Styczeń, przedstawiciele miasta pp. Adelman, dr. Gertler i dr. Muczkowski, profesoro-wie uniwersytetu dr. J. Dąbrowski, dr. Estreloher, prof. Sarna, dr. Papee, przedstawiciel Związku Turystycznego plk. Augustyn, konsul węgierski Marchwicki i kierownik konsulatu węg. rtm. Schabl, dalej red. Grzywiński dyr. B. P. Makowski, plk. Przybył, dyr. Sokulski, prof. Sroczyński i szereg członków Tow. polsko-węgierskiego.

Powitanie wycieczki nastąpiło w salonie recepcyjnym, gdzie do przybyłych przemówił po polsku prezes Tow. polsko-węgierskiego dr. Papee, który przypominając wiekową przyjaźń polsko-węgierską i jej tradycje na gruncie Krakowa, w serdecznych słowach powitał drogiego gościa. Przemówienie to przetłumaczono następnie po węgiersku przez plk. Przybyła, przyjęte zostało gromkimi okrzykami: „Eljen”.

Na przemówienie to odpowiedział w serdecznych słowach imieniem wycieczki adw. dr. Łazar radca stanu, wiceprez. Związku Narodowego, wnosząc okrzyk na cześć Krakowa.

Po wzajemnym zapoznaniu się goście udali się samochodami na kwatery, przygotowane w Grand Hotelu.

Wieczorem w Hotelu Pollera odbyło się towarzyskie zebranie uczestników wycieczki oraz członków Tow. polsko-węgierskiego.

Wycieczka, której z ramienia ministerstwa spraw zagr. towarzyszy dr. L. Bodeński, referent M. S. Z., przybyła w następującym składzie:

Posłowie i wyżsi funkcjonariusze państwowi: Baron Wimmersperg Frigyes, podsekretarz stanu w minist. handlu; witez Guillaume Arpad, em. generał dywizji, były konsul gen. w Krakowie; Szil-

ECHA POBYTU FRANCUSKICH INŻYNIERÓW W KRAKOWIE. Związek inżynierów cywilnych w Paryżu, który w pierwszych dniach września b. r. zwiedzał Kraków i okolice, podejmowany przez krakowski Komitet francusko-polskiego Związku inżynierów wspólnie z Izba przemysłowo-handlową, nadał obecnie na ręce prezesa Izby podziękowanie go gościnnie przyjęciu wycieczki i umożliwienie jej członkom poznania cennych zabytków kultury artystycznej i zaznajomienia się z rozwojem życia gospodarczego miasta Krakowa.

PRZYGODA DZIENNIKARZY NIEMIECKICH W DRODZE DO ZAKOPANEGO. Na drodze w Łągie-wniakach pow. Kraków spłoszył się koń Stefana Talagi z Peima a dyszel wozu uderzył w przed samochodu Nr. Kr. 95305, jadącego w kierunku Mogilan. Z osób jadących w samochodzie, a mianowicie 3-ech dziennikarzy niemieckich z Berlina i radcy poselstwa Szczęsnego Zalesskiego, nikt żadnych uszkodzeń nie odniósł. Również woźnica wyszedł bez szwanku. Dochodzenia w toku.

DUCHOWIEŃSTWO KRAKOWSKIE NA ODNOWIENIE KOŚCIOŁA MARJACKIEGO. Z okazji 40-letnia kapłanstwa ks. infułata dr. Kulnińskiego, duchowieństwo krakowskie złożyło na ręce jubilate 2.200 zł. na odnowienie kościoła Marjackiego. Jest to nowy dowód przywiązania duchowieństwa do ks. inf. Kulnińskiego i troski o piękno starej świątyni krakowskiej.

KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA. W związku z rozporządzeniem min. robot publicznych i ministra spraw wewn. w porozumieniu z min. spraw wojsk., urząd wojewódzki w Krakowie zwraca uwagę zainteresowanych, iż we wszelkich sprawach związanych z ruchem autobusowym, zwracać się należy do Okr. Dyrekcji Robot Publicznych, jako organu woj. władz admin. ogólnie.

KLUB SPOŁECZNY rozpoczyna swą działalność powakacyjną odczytami prezesa Klubu prof. dr. Adama Krywczanowskiego na temat: „Urbanizacja społeczeństwa nowoczesnych”. Odczyt odbędzie się w świetle odnowionej sali własnej (Rynek gł. 32, II p.) w sobotę 5 b. m. o g. 8 wiecz. Również na następne tygodnie przewidziane są ciekawe odczyty na aktualne tematy, jakie wygłoszą znane osobistości z Krakowa i Warszawy.

CZYTELNIA TOWARZYSTWA POLSKO-WŁOSKIEGO IM. DANTEGO W KRAKOWIE (Biblioteka Jagiellońska, parter), po przerwie wakacyjnej będzie znowu czynna w poniedziałki i piątki od 6-7 1/2 wieczorem, począwszy od dn. 4 b. m.

ZWIĄZEK OFICERÓW REZERWY w Krakowie urzęduje w sobotę 5 b. m. o g. 7 w lokalu własnym przy ul. Rajskiej 3 zebranie towarzyskie wraz z odczytem: „Zołnier polski w pieśń”, który wygłosi ppłk. rez. dr. Tadeusz Piotrowski.

Z „SOKOŁA” KRAKOWSKIEGO. Jak w latach ubiegłych, tak i tego roku odbywają się lekcje gimnastyki dla starszych w poniedziałki, środy i piątki od godz. 6.30 do 7.30 wiecz. Zgłoszenia do tej grupy przyjmuje kancelaria „Sokoła” codziennie w godzinach wieczornych. Ćwiczenia oddziałów Przystosowania wojskowego rozpoczęły się tak dla plechoty, jak też w konnicy.

Sekcja strzelecka Towarzystwa urzęduje dn. 12 i 13 b. m. zawody strzeleckie dla członków oddziałów P. W., które wchodzi za program ogólny zawodów Kocisuszkowskich, jakie „Sokół” krakowski rokrocznie urzęduje w dniu śmierci Tadeusza Kocisuski, patrona Sokolstwa polskiego. Zawody składają się tego roku z zawodów gimnastycznych i lekko-atletycznych w sześcioboju, program obejmuje konkurencje tak dla panów, jak i pań, a nadto zawody z dziedziny pracy przygotowawczej przystosowania wojskowego, jak marsz w pełnym uzbrojeniu na 10 km., ostre strzelanie do tarczy, oraz strzelanie z broni małaokabrowej.

Korty tenisowe w „Sokole” są stale zapełnione graczami tak przy gmachu „Sokoła”, jak i na stadionie sokolim. Oddział konny P. W. robi starania o uzyskanie ujeżdżalni do nauki jazdy konnej. Nowożeńcy do oddziałów P. W. przyjmują się tylko do 15 b. m. włącznie w kancelarii P. W., w gmachu „Sokoła”, I p.

ZERWAŁ SIĘ DRUT TRAMWAJOWY. Zerwał się w rynku gł. u wylotu ul. Sławkowskiej drut podtrzymujący przewody tramwajowe o małym napięciu. Naprawy uskuteczniono bezzwłocznie. Wypadku nie było.

A POCO SPAŁ NA PLANTACH? Orleki Adam, zam. w Jugowicach, pow. Kraków, zgłosił, że wczoraj około godz. 22.30 skradziono mu na plantach w czasie snu portfel z kwotą 135 zł. i dokumentami.

ARESZTOWANI zostali: Kozioł Antoni, lat 30, stolarz, zam. w Skale koło Ojowa, za kradzież kocuha wartości 100 zł. na szkodzie Marij Glonki; Szczyпка Jan, lat 22, robotnik, zam. we Wróblowicach, za ciężkie uszkodzenie ciała na osobie Mieczysława Bła-howicza, robotnika za m. przy ul. Rydlówka; Szymoniak Mieczysław lat 26, pomocnik ślusarski, zam. w Wolf Duchackiej, za oszustwo; wrzesień Wilkuszewski Aleksander, lat 29, murarz, zamieszkały przy ul. Mogilskiej 81, za oszustwo popełnione przez sta-

vek Lajos, prałat kanonik; Madaras Elemer, poseł; Moser Ernő, poseł; Szuhanyi Ferenc, poseł; Szadocki Kardos Lajos, prof. uniwers. w Szeged; Mme Jean Barsony, wdowa po prof. uniwersytetu; Dessewily Istvan, szef sekcji minist. spraw wewn.; Mme Fejer Gyulane, prof. szkoły dla przem. artyst.; Grabovszky Miklos, szef sekcji minist. roln.; Gorygyi Kalman, dyrekt. T-wa przem. artyst.; Szekacs Vince, radca leśnictwa w minist. roln.; Felvinczi Takacs Zoltan, dyrektor Muzeum „Hop”, delegat Muzeum Szt. P.; Reok Bela, Z-ca szefa minist. roln.; Hoth Zoltan, Zast. szefa minist. handlu; Grabovszky Camill, prof. Kossanyi Bela, archiwista Arch. Narodowego; Pogany Sandor, kapitan minist. obr. krajowej, sekretarz gen. kom. „Be-ma”.

Delegat miasta Budapesztu: Witez dr. Horvat Bela, członek Rady miejskiej.

Przedstawiciele życia gospodarczego: Kossalka Janos, prof. szkoły politechn., delegat Izby inżynierskiej; Szekacs Elemer, nadradca rolnictwa, delegat Izby inżynierskiej; Reky Frigyes, szef sekcji minist. fin., przedstawiciel Stow. inż. węg.; Lakner Nandor, generalny inspektor kolei państw. węg.; Dr. Gyulay Tibor, gen. sekretarz, delegat węg. Izby handl. i przem.; Dr. Zsolnay Oszkar.

Dziennikarze: Witez Somogyvary Gyula, literat; Gaspar Jenő, delegat węg. Unji dziennikarskiej „Patria”; Marton Ferenc, przedst. dziennika „Magyar-sag”; Molnar Sandor, członek synd. prasy zagranicznej.

Przedstawiciele młodzieży węgierskiej: Wanansa Rezső, słuchacz wydziału praw.

Przedstawiciele „Węgierskiej Ligi Narodowej”: Dr. Ajtay József, członek Najw. Trybunału Adm., wiceprezydent „Węgierskiej Ligi Narodowej”; Dr. Lazar Andor, adwokat, radca stanu; Jasz Giza, literat i prezes sekcji polskiej „Węgierskiej Ligi Narod.”; Liphay Bela, sekretarz T-wa Węgiersko-Polskiego.

zwowanie weksli na kwotę 965 zł., na podstawie których pobral towary w sklepie Anny Guter przy ul. Miodowej 4. Część towaru od aresztowanego odebrano, zaś jego oddawiono do więzień sądowych.

Co grają w teatrach i kinach?

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Po raz ostatni w tym roku wkroczy dzisiaj, w czwartek, na scenę bajeczny baron Wirtz p. Junoszy-Stepowskiego, który przez 14 wieczorów wprawiał teatr w hu-czną wesołość. Dalej ciał przedstawień z udziałem świętego artysty odbędzie się dopiero po Nowym Roku, jutro o g. 5 pop. po specjalnie zmierzonych cenach pierwsze przedstawienie szkolne „Przyjaciół” Fredry. Ze względu na zapotrzebowanie licznych szkół z prowincji, przemiana komedia Fredry powtórzo-na będzie także w niedzielę na przedstawieniu popo-ludniowym. Żyje zainteresowanie objawia się dla sobotniej premiery komedii węgierskiego autora W. Fodora „Mysz kościelna”, która przybywa do Krakowa z niemałym rozgłosem swoich świetnych europejskich sukcesów.

TEATR REWJIL „GONG”. RAJSKA 12, gra z nieślabinąm powodzeniem rewje p. t.: „To się wszystko zmieni”. Rozbawiona publiczność bawi się doskonale, oklaskując wykonawców z Ryską, Rostanem, Bieli-czem, Łaskowskim na czele. Codziennie dwa przed-stawienia o godz. 7 i 9. Przedprzedaż biletów w fir-mie Rudniek, Linja A—B.

Kinema: Bagatela: „Mocyl brukowy” (Anna May-Wong). Goro: „Bohater krwawej areny”. Dom Żołnierza: „Ta, która się sprzedała”. Nowości: „Dzikuska” (M. Malicka i Z. Sawan). Promień: „Hrabia Monte Christo”. Estaka: „Miłość kozaka”. Uciecha: „Panna Elza” (Elżbieta Bergner, A. Basserman, A. Steinrueck). Warszawa: „Śmiertelna krzywda” (R. Schild-kraut).

Kronika telegraficzna.

(Aj) AUDYJENCIA U P. PREZ. REP. Dnia 2 b. m. Prezydent Rzpłitej przyjął delegację szkoły podchorążych inżynierji w osobach plk. Dąb-kowskiego i inż. Radowicza, która prosila Prezydenta o przybycie na uroczystość poświęcenia sztandaru szkoły. Poza tem przyjął p. Prezydent przedstawicieli Polskiego Zjazdu prawników z prof. Konicem na czele.

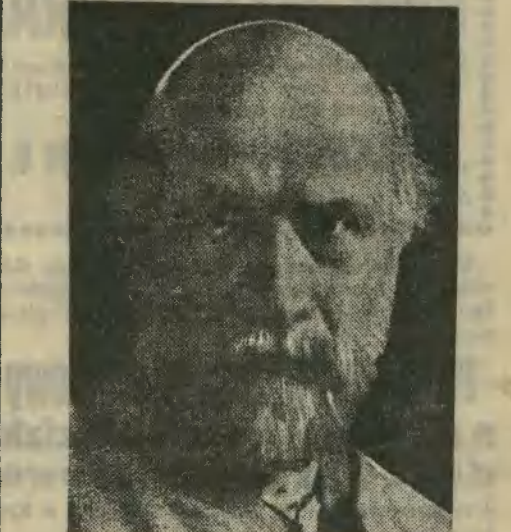
(Aj) PODRÓŻE MIN. CZERWIŃSKIEGO. We czwartek 3 b. m. min. Czerwiński wyjechał do Stanisławowa na uroczystość otwarcia nowego teatru polskiego i założenia kamienia węgielnego pod budowę handlowej szkoły żeńskiej. Po powrocie do Warszawy minister wyjedzie 8 b. m. do Wilna na uroczystości jubileuszowe uniwersytetu Stefana Batorego.

(Aj) ZMIANY I MIANOWANIA W ETACIE MIN. W. R. I. O. P. Dotychczasowy naczelnik wydziału w kuratorjum polskiem Jan Bobka przeniesiony został do kuratorjum wileńskiego, tem samem kuratorjum obowiązkij wizytatora poruczył Stanisławowi Cwikowskiemu, w kuratorjum krakowskiem wizytatorem kontraktowym został M. Asanasowicz, w kuratorjum lwowskiem obowiązkij wizytatora powierzone zostały p. S. Wilinkiewiczowi, w kuratorjum pomorskiem J. Dudkowskie-mu, w wileńskiem E. Balickiemu i M. Matusz-kiewiczowi. Jednocześnie minister oświaty powie-rył obowiązki naczelnika wydziału w kurato-rjum wileńskiem J. Gryjańskiemu, a w kurato-rjum łódzkim Władysławowi Dubajowi.

(M) KONDOLENCJE RZĄDU Z POWODU ŚMIERCI BOURDELLE’A. Minister oświaty Czerwiński wystosował do francuskiego ministra oświaty z powodu śmierci znakomitego rzeźbiarza francuskiego Emila Bourdelle’a depesze treści następującej: „Jego Ekscelencja, Minister oświeceni-a publicznego, Paryż. Ze zechce Pan, Panie Mi-nistrze, przyjąć wyrazy współczucia z powodu niezmiernie straty, którą poniósł sztuka francu-ska z powodu śmierci wielkiego artysty Emila Bourdelle’a”.

(M) KTO UDZIELA ULG PASYPORTOWYCH DLA STUDYJĄCYCH ZAGRANICĄ. Min. spraw w-nętrznych wyjaśnia, iż pow. władze administra-cyjji ogólnej nie są upoważnione do udzielania ulg w opłatach przy wystawianiu paszportów osobom wyjeżdżającym na studia zagranicę. Ugi te zgodnie

Zgon Emila Bourdelle’a.



Jak donoszą telegramy z Paryża, zmarł tam naj-głośniejszy z żyjących obecnie rzeźbiarzy fran-cuski Emil Bourdelle, w 68 roku życia (ur. 1861), twórca niedawno odsłoniętego w Paryżu pomni-ka Adama Mickiewicza, jednego z najpiękniej-szych pomników naszego wieszca. Portret słyn-nego rzeźbiarza.

z odnośnem rozporządzeniem min. skarbu przyzna-je min. oświaty — natomiast pow. władze admini-stracji ogólnej są upoważnione do udzielania za o-płatą ulgową jedynie zezwoleń na ponowny wyjazd zagranicę słuchaczom wyższych uczelni, przyjeżdżającym do kraju na ferie świąteczne, jeżeli natu-ralnie posiadają legitymacje, mogące stwierdzić przynależność ich do wyższych zakładów nauko-wych zagraniczym.

(Lk) STRASZNY WYPADEK POLKI W BERLI-NIE. Wczoraj, zamieszkała w Berlinie 42-letnia mężatka Marja Sobalska, z pochodzenia Polka, stała się ofiarą niezwykłego wypadku Mianowicie w czasie gotowania obiadu, zapalił się tłuszcz smażony na rondlu i od wybuchającego nagle pło-mienia zajęła się suknią nieszczęśliwej gospodyni, która odniosła tak ciężkie poparzenia, że wkrótce po przewiezieniu jej do szpitala, zmarła.

(Lk) NAPAD Bandycki W ESSEN. We środę po południu około godz. 14 urzdnik kasowy Kas-y Chorych w Essen, noszący ze sobą 6 tysięcy marek, napađnięty został przez 3 bandytów i obra-bowany. Sprawy natychmiast umknęli w cieka-jącym na nich samochodzie. Dochodzenia policyj-ne są w toku.

Odpowiedzi Redakcji.

P. RABBITO — KRAKÓW. Polska nie ratyfikowa-ła tej konwencji i dlatego też polskie Izby handlowe nie zawiadają o zniesieniu ceł wywozowych na surowe skóry.

ZARZĄD WARSZAWSKIEJ SPÓŁKI AKCYJ-NEJ BUDOWY PAROWOZÓW zawiadamia, że

IX. Zwyczajne Walne Zgromadzenie

Akcjonariuszów odbędzie się we wtorek dnia 29 października 1929 roku o godz. 16-tej w lokalu Banku Dyskontowego Warszawskiego, Warszawa, ul. Fredry 8, z następującym porządkiem dzien-nym:

- 1. Wybór przewodniczącego.
2. Sprawozdanie z czynności za rok operacyjny 1928/29 i przedłożenie bilansu zamknięcia na dzień 30 czerwca 1929 r.
3. Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorjum dla Zarządu.
4. Podział zysku.
5. Budzet na rok 1929/30.
6. Kupno, sprzedaż i obciążenie nieruchomości.
7. Ustalenie liczby Członków Rady Nadzorczej i wybory tejeze Rady oraz Komisji Rewizyjnej.
8. Określenie wynagrodzenia dla Rady Nadzor-czej, Członków Rady delegowanych do stałego wykonywania nadzoru i Komisji Rewizyjnej.
W Zgromadzeniu tym mają prawo wziąć udział akcjonariusze, którzy swoje akcje lub kwity ban-kowe złożyli do dnia 22 października 1929 r. w biu-rze Zarządu Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budo-wy Parowozów, Warszawa, ul. Kolejowa 57, lub w Banku Dyskontowym Warszawskim i jego Od-działach lub filjach, oraz w biurze Trust Metallur-gique Belge-Français w Brukseli, 168 rue Royale, gdzie będą wydawane legitymacje, uprawniające do udziału w Walnym Zgromadzeniu.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgroma-dzenia w powyższym terminie z powodu niezgło-szenia przepisanej § 29 Statutu wystarczającej ilo-sci akcji, odbędzie się zgodnie ze Statutem po-wtórne Zgromadzenie, termin którego będzie po-dany w osobnem ogłoszeniu. 6361k

CEGIELNIA MECHANICZNA

z kompletnem urządzeniem, w pełnym biegu, 2 kilometry od Gdyni, w dobrym punkcie, okazyjnie na sprzedaż pod dobrimi warunkami.
Blizsza wiadomość: D. Kulawa w Gdyni, ul. Staro-wiejska naprzeciw Magistratu. Tel. 13-20. 6348k

OBWIESZCZENIE.

Jan Łysy urodzony dnia 4 lipca 1893 roku, syn Bazylego i Antoniny, kierownik szkoły powsz. w Małorycie, pow. Brzeskiego, wnioskuję prosbę o ze-zwolenie na zmianę nazwiska rodowego

Łysy na nazwisko Hański

Polski Urząd Wojewódzki podaje powyższą pro-sbę do powszechnej wiadomości z nadmieniem, że w myśl art. 4 ustawy z dn. 24 października 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83 poz. 478) oraz § 1 rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z 11 października 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93 poz. 828) wolno przed jej uwzględnieniem wnieść sprzeciw, który podać należy do Urzędu Wojewódzkiego w Brześciu n/B. w terminie dni 90-ciu od dnia ogłoszenia w „Mo-nitorze Polskim” lub innym dzienniku nieurzędowym, w których równocześnie zarządza się to ogłoszenie. 6362k

Za Wojewodę: Dr. F. Rycholowicz w/z. Naczelnika Wydz. Administracj. jnego.

PERLAKI-KASPRA

Walce, Kamienie, Turbiny, Motory, Dynamo, Transmisje, Pasy, Gazę, Gurty, Ryflarki, oraz inne maszyny poleca

„PILOT“ Lwów, Bałorego 4.

5645k Katalogi na żądanie.

Kierownictwo budowy gmachu Akademii Górniczej z upoważnienia Urzędu Wojewódzkiego Dyrekcji Robót Publicznych w Krakowie ogłasza niniejszem

Publiczny przetarg ofertowy na wykonanie posadzki dębowej deszczukowej przy budowie gmachu Akademii Górniczej w Krakowie.

Szczegółowe i ogólne warunki przetargu przeglądać można w Państ. Kierownictwie budowy gmachu Akademii Górniczej (Arch. Wacław Krzyżanowski) Kraków, ul. Krupnicza 12, gdzie nabyć można również formularze ofertowe ściśle według obowiązujących przepisów, opiewające na cenę stałą składającą należy w zamkniętych kopertach w terminie do dnia 12 października 1929 r. do godz. 10-tej rano w biurze Naczelnika oddziału budowlanego Dyrekcji Robót Publicznych, Kraków, Rynek Główny Krzysztofa II p. Otwarcie ofert nastąpi w tym samym terminie o godz. 11-tej. Do oferty dołączyć należy dowód na złożone w Kasie Skarbowej wadium w wysokości 5% oferowanej sumy. Oferty niezłożone w oznaczonym terminie lub nieoparte przepisaniem wadium, nie będą rozpatrywane. Zastrzeżenia się wolny wybór oferty lub nieprzyjęcie żadnej. 6366k

W Krakowie, dnia 1 października 1929 r. Państw. Kierownictwo Budowy: Inż. W. Krzyżanowski.

Walce drogowe Walce parowe Walce motorowe polski patent Nr. 22147.

dostarcza natychmiast 6186k

H. KOETZ NAST. Mikołów, Woj. Śląskie.

KONKURS.

Wydział Powiatowy w Przemyslanach ogłasza konkurs na posadę lekarza okręgowego z siedzibą w Dunajowie z poborami XII. st. służb. szczególnej „a“ z dodatkami oraz ryczałtem kancelaryjnym i na koszt podróży urzędowej.

Kandydat winien się wykazać: 1) Obywatelstwem polskiem; 2) Dyplomem lekarskim i 3) Poświadczeniem upoważniającym do wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem; 4) Metryką urodzenia; 5) Odpowiednią praktyką lekarską w szpitalach; 6) Curriculum vitae.

Podania wnosić należy do Wydziału powiatowego do dnia 15 października 1929 r.

Za komisarza rządowego: Tyzenhauz m. p. 6364k



Czopki hemoroidalne „VARICOL“ (z kognikiem) usuwają ból, krwawienie, swędzenie, pieczenie, zmniejszają guzy (żyłki). 5889k Sprzedają apteki i sklepy apteczne.

GENERALNY REPREZENTANT

National Cash Register Co. Dayton, Ohio U. S. A. bawi czasowo w Krakowie „Grand Hotel“ pokój Nr. 3. udziela wszelkich wyjaśnień w sprawie kas kontrolnych, firmom i osobom, które się nimi interesują. 836g

Min. Pracy i Opieki Społecznej poszukuje fachowca

z dziedziny ustawodawstwa ubezpieczeń społecznych długoterminowych, z długoletnią praktyką w zakresie stosowania tego ustawodawstwa. — Umowa kontraktowa z placą około 1200 zł. Oferty należy kierować w ciągu miesiąca października do Departamentu Ubezpieczeń Społecznych, ul. Nowowiejska 45 (kolonja Staszica). 6365k

Inżynier lub technik

obeznany z projektowaniem i założeniem centralnych ogrzewań, starszy i doświadczony natychmiast potrzebny. Wysoka pensja i ewent. prowizja. Oferty z podaniem dotychczasowego zatrudnienia uprasza się skierować do Administracji tego Dziennika pod Nr. 27038. 835g

Unikniesz niepowodzeń!

Nadeszlij imię, datę urodzenia i 95 gr. znaczkami pocztowymi. Otrzymaś pocztą wypracowaną analizę charakteru i przeznaczenia.

Adres: Warszawa, ul. Bednarska 17 WŁADZŁAW PYFFELLO mistrz nauk tajemnych. Osobiście przyjmuje od 12-jej do 8-jej wiecz. 6357k

KONKURS

Związek Organizacji Rybackich R. P. w Warszawie, ul. Kopernika 30, tel. 171-14 — ogłasza Konkurs NA STANOWISKO SEKRETARZA GENERALN. ZWIĄZKU ORG. RYB.

Warunek konkursu: uprasza się o zgłoszenie ofert kandydatów z wykształceniem wyższym ekonomicznym lub prawniczym z kilkuletnią pracą w dziedzinie ekonomicznej na stanowisku kierowniczym.

Uposażenie około 800 zł. (osiemset). Kandydaci zgłaszający swoje oferty zechcą nadesłać:

- a) dowód obywatelstwa polskiego, b) życiorys, c) kopje świadectw lub opinii.

Zgłoszenia należy nadsyłać pod adresem Związku Org. Ryb do dnia 1 listopada 1929 r. 6358k

za Prezydium Związku Org. Ryb. R. P. (—) Marjan Starzeński (—) Jan Arnold

WOROCHTA n/Pr. do wydzierżawienia pensjonat

nowowytbudowany z pełnym komfortem. elektryka, centralne ogrzewanie, wodociąg. Komieszczenie na 80 osób. Caloczna frekwencja zapewniona. — Informacji udziela z grzecznością kancelaria adwokatów Dr. Marjana Bobrowskiego i Dr. Stanisława Popiela, Lwów, Akademicka 10 w podwórzu na prawo II. piętr. 134L

OGŁOSZENIE.

Zawładamy P. T. odbiorców prądu, że z dniem 1 października 1929 r. zostały utworzone dwa pogotowia dla napraw prądów w dostawie prądu elektrycznego, a mianowicie:

- 1) w gmachu administracyjnym przy ul. Grobla nr. 15, pokój 19, nr. telef. 5600 i 5609 dla dzielnic Starego Miasta, Śródmieścia, Wildy, Dębca, Starołęki, Rataj, Naramowic i Komandorji.
- 2) przy Podstacji na Jeźcach ul. Grunwaldzka nr. 1, nr. telef. 6509 dla dzielnic Łazarza, Górczyna, Jeźc, Sołacza, Urbanowa, Winiar i Ławicy.

Pogotowia są czynne codziennie od godz. 8-jej rano do godz. 24-jej w nocy. 6370k

Elektrownia Miejska w Poznaniu.

ANGIELSKO-POLSKI POLSKO-ANGIELSKI

słownik obszerny, z podaniem wymowy Na nowo opracował Dr. Kiersl. Stron 1122 Cena w opr. zł 35 Za zakupieniem zł 36.70. Wydawnictwo Trzaski, Everta i Michalskiego, Warszawa, Krakowskie Przedm. 13. 6266k

Sprzedam Polakowi, sklep z obrazami

łącznie z pracownią do oprawiania obrazów, od lat 40 istniejący, bardzo dobrze prosperujący, przy głównej ulicy w Katowicach położony, obejmujący 5 ubikacji handlowych, 2 wielkie piwnice i magazyn. Warsztat do oprawiania obrazów zaopatrzony w motor elektryczny do przyrywania ram. — Oferty do Administracji Kurjera Ilustrowanego Katowice, Teatralna 6 — pod „Sklep z obrazami“. 668k

BEZPŁATNIE!

Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę charakteru. określenie zdolności i przeznaczenia — darmo. Poznasz kim jesteś, kim być możesz. Warszawa, Psychografolog Szyller - Szkolnik, Nowowiejska 32. Niniejsze ogłoszenie i 75 gr. znaczkami pocztowymi na przesyłkę załączyć. — Przyjęcia osobiste płatne godz. 11—7 wieczór. 6337k

CHOROBY WĄTROBY — KAMIEŃ ŻÓLCIOWY CHOROBY PRZEMIANY MATERJI

LECZA

ZIOŁA CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO WARSZAWA

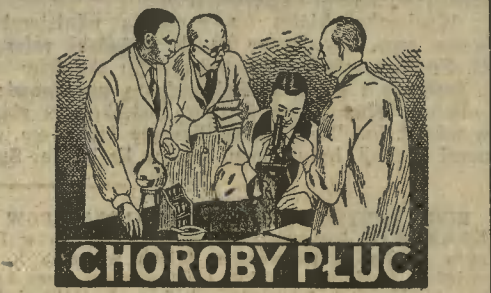
NOWY-SWIAT 5. TELEFON 504-96

Ogłoszenie licytacyjne.

Dnia 11 października 1929 r. o godz. 11-tej sprzeda Urząd Celny na dworcu w Poznaniu, w drodze licytacji, następujące przedmioty:

- 6 aparatów do zbierania weny szklanej, 1 aparat fizyczny (gymnastyczny), 1 obrabiarka do kartonazy, 8560 kg. pałeczek szklanych, 110 „ kartonu barwionego, 109 „ tkanin wełnianych, 99 „ części do pianin, 80 „ drutu żelaznego, 23 „ wanilij, 19,5 „ wyrobów z miedzi, 9 „ koronek bawelnianych, 3,7 „ pierza gośniego, 20 butelek wina reńskiego, 3 (trzy) rowery męskie, 494 (sztyk) łańcuchów pozłacanych, 588 branzoletek pozłacanych, 1168 pierścionków pozłacanych, 42 brylanty wagi 0,57 gr., 26 diamentów nieszlifowanych wagi 0,12 gr., 29 par półoczek damskich półjedwabnych, oraz inne drobne artykuły.

6358k Urząd Celny w Poznaniu.



CHOROBY PŁUC

stosowany przez PP. Doktorów „Balsam Thlocian-Age“, przy gruźlicy, bronchicie, kaszlu, ułatwia wydzielanie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, powiększa wagę ciała. Sprzedają apteki. — Żądajcie tylko w oryginalnym opakowaniu apteki. 5888k

A. GASECKIEGO W WARSZAWIE, UL. LESZNO 41.

Do pp. Przemysłowców i Wynalazców!

Instytut Doświadczalny w Polsce na zasadzie nawiazanych stosunków deleguje członka Zarządu do Ameryki w celu:

- 1. Sprzedaży i realizacji poważniejszych wynalazków.
- 2. Pozyskania finansów dla zdrowych przedsiębiorstw przemysłowych w Polsce.
- 3. Założenia stałego oddziału I. D. w New Yorku.

Wszelkie poważne zlecenia prosimy kierować pod adresem: 6359k

ZARZĄD

Instytutu Doświadczalnego w Polsce Poznań, Jasna 3, tel. 65-21.



H. BŁASZKOWSKI WARSZAWA 6 TŁOMACKIE 8

6375k

Przetarg

na wykonanie budowy magazynu przy fabryce wyrobów tytoniowych w Wodzisławiu (pow. Rybnik). Konstrukcja: cegła i żelbet

W bieżącym sezonie przewiduje się wykonanie fundamentów.

Termin wnoszenia ofert upływa dnia 9 października br. godz. 11-ta w kancelarii Wydziału Robót Publicznych.

Ogłoszenie szczegółowe znajduje się w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego oraz jest wydane w Wydziale Robót Publicznych i Urzędzie Gminnym w Wodzisławiu. 6341k

Za Wojewodę: Inż. Zawadowski m. p. Naczelnik Wydziału Robót Publicznych.

NAUCZYCIEL udzieli korepetycji zakres szkół średnich za odstąpieniem mu pokoju. Zgłoszenia do Kurjera pod „Krakowianin“. 7425g

Różne

STARSZY ADWOKAT — poszukuje objęcia kancelarii w powiatowym mieście zachodniej Małopolski Zgłoszenia pod „Adwokatura“ do Administracji Kurjera we Lwowie. 128L

STARSZA sympatyczna — szatynka i izraelitka — pona odpowiedniego pana na stanowisku bez różnicy wyznania. Kurjer „Szatynka K.“ 7399g

UNIEWAŻNIAM zaginioną legitymację szkolną wydaną przez Urząd Wojewódzki Kielce Nr. 2355. Józef Rałyn. 7391g

NA lotosie Boska kto do pomocy 21-mu nieszczęśliwemu stworzoniu wzywajcie się z miłością i osiągnąć jakakolwiek egzystencję możliwą dla kulturalnego człowieka. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Los 13“. 7403g

EDO. Wiadomość Twoja uspokoiła mnie, wniosła trochę słońca w moje bezbarwne pełne tęsknoty życie. Proszę napisz Paśowa róża. 7423g

POLANKA. Niewymownie uradowana Twojem zastużeniem powodzeniem! Ciekawam szczegółów imprezy warszawskiej, ale pisz tylko, jeśli masz ochotę. 7430g

DWA. Dziękuję serdecznie za pamięć. Wróciłem niedziela do Łodzi. — my ślami w Krakowie. 7431g

SKRADZONY Index o raz dowód osobisty na nazwisko Adam Hudyka — stud. med. Univ. Jag. w Krakowie, unieważniam. 6981k

CZEMUŻ wówczas nie powiedziałam wszystkim! Jestem tak zmeżona, że bronie się nie mam sił ni ochoty. I prosba daremna. Zegnaj jedyny, tak bardzo ukochany. 7438g

INTELIGENTNA miła — 25-letnia panna pragnie założyć ognisko rodzinne. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Bańka o szczęściu“. 7422g

3.000 DOLARÓW na dobrą hipotekę w Krakowie dam na odsetki ustawowe. — Zgłoszenia „Hipoteka“ — Biuro Stattera, Rynek 8. 7448g

5.000 zł. udziału lub pożyczki da inteligentny handlowiec za korzystną współpracę. Miejsce obojętne. Zgłoszenia Kurjer pod „Współpraca“. 7464g

NUDY okropne, szukam dla towarzysza dobrego pana o zapastrywaniach równych pod „Dolina“ do Adm. Kurjera. 7460g

WAŻNE DLA PODGORZAN. Zapisujcie się do „Kultury“ wypożyczalnią książek Rynek Podgorzki 12. Wielki wybór ostatnich nowości powieści w języku polskim, niemieckim, francuskim. Lekturny szkolne. Urzędniczy, uczniowie bez kaucji. 7232g

FRYZJERSKI zakład wydzierżawia lub przyjmuje spółnika kwalifikowanego kapitału zbyteczny. Zgłoszenia Kurjer Codzienny „Do bry interes“. 7211g

KALINA. Prośba zbyteczna. I bez niej myśli niepoprawnie przy Tobie. 7195g

„GARSONKA“ wytwórcia trykotarstwa maszynowego Smoleńsk 13 przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie trykotarstwa ma szynowego wchodzące tak detalicznie jak i hurtownie. Zamówienia detalicznie wykonuje w 24 godzinach. 6998k

HAFTY ręczne i maszynowe wykonuje wykwalifikowany, szybki i tani „Polars“, Sławkowska 11. 6964k

LILI! Spadło Ci oczko w pończosze! Spuszczona oczka zarabia miernie „Polars“, Sławkowska 11. 6963k

OPRAWA OBRAZÓW i fotografii — najtaniej Rübner, Rynek Główny 11. 6383k

ENDLUJE. merożka, podnoszą oczka Wykonuj swastyki, przerabiam, Szwaska 9 II p. Pracownia trykotarstwa. 6287k

BEZPŁATNIE określenie przyszości. Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru — zdolności, przeznaczenia. Poznasz kim jesteś, kim być możesz. Warszawa — Redakcja „Wiedza Tajemna“ Skrzynka pocztowa 571. Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. 6846k

ZIEMNIANKI

Jadalne, przemyślane, oraz zboża każdą ilość po cenach najniższych dostarcza. 803g

JOZEF MOSUR

Jakubowice k Sandomierza

OKAZJA! KAMIENICA

czteropiętrowa w śródmieściu przy najruchliwszej ulicy, z dwo ma składami i piekarni mechaniczną pierwszorzędnie urządzoną w pełnym biegu z powodu stosunków rodzinnych okazujecie

tanio do sprzedania

Wiadomość: Biuro Pośrednictwa D. Kujawa Gdynia, Starowiejska 4 Tel. 13-20. 6347k

Przeciw chudości!

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN“. W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmocnia również krew i nerwy. Polecony przez lekarzy i profesorów. 1 pudełko 6.— zł., 3 pudełko 15.— zł.

Przy zapłacie z góry wysła franko. 5128k Dr. GEBHARD et Sp., Gdańsk — Oddz. 154 m.

Pierwszorządne przedsiębiorstwo poszukuje w celu sprzedaży klasycznego artykułu na prowincji, dobrze prezentującego się

WOJAŻERA

zdolnego sprzedawcę, w wieku 25 do 30 lat, chrześcijanina, władającego biegle polskim i niemieckim w słowie i piśmie, placąc mu pensję, koszty podróży i premje.

Oferty w językach polskim i niemieckim z życiorysem i fotografią — składać pod: „M. D.“ do Centralnego Biura Ogłoszeń L. Metzl i S-ka, Warszawa, Jasna 17. 6283k

KAŻDA DOBRA GOSPODYNIA

powinna mieć maszynę do szycia syst.



SINGER

tembardziej, że firma nasza chcąc udostępnić każdemu nabytym tak niezbędnym przedmiotem, postanowiła sprzedawać, a na prowincję wysłać koleją do najbliższej stacji kolejowej

na 12 równych rat miesięcznych

po cenie konkurencyjnej gotówkowej, a mianowicie zł. 360.— (Centr. behenkowa z pudełkiem). Nasze maszyny wykonane są z najlepszych materiałów precyzyjnie. Szyją wprzód i wstecz, haftują, cerują i mierzczą. Gwarant. lekki chód. Piękne i równomierne szycie tak na cienkich jak i na grubych materiałach. — Metka naszych maszyn pierwszorządne.

Metka sama maszyna gabineutowa kryta z 4 szlafdam i 480 zł. płatne w 12 ratach miesięcznych.

Zamówienia na prowincję wysyłamy po otrzymaniu pierwszej raty. Za przewóz (do 8 zł.) płaci kupujący. Za nasze maszyny wydajemy pisemną gwarancję na 15 lat. 6099k

Dom Towarowy „UNIERSAL“

Lwów, Kołtāja 3. — Telef. Nr 74-80,

Sprzedaz

MASZYNA do wyrobu tutek (Gila) nieużywana...

KAMIENICZKA jednopiętrowa, piętrowe, wolne mieszkanie...

FORTEPIAN „Schweiger“ okazynie sprzedaje Szachowski Zaczis 4...

HANDEL galanterijno-papierowy w Krakowie...

SAMOCHOZ pięciosobowy, nowoczesny, znakomitej ceny...

MEYLN 6 składowy murywany w niestępczo pełny...

KAMIENICA ze składem i 8 pokojowym mieszkaniami...

MOTOR ropany o sile 10 do 12 koni do sprzedania...

OSTATNIE NOWOSCI w Kopalniach, Krawatach, Pulawach...

DO SPRZEDANIA: maszyna gabinetowa Singera...

WINOGRONA Zaleszczyckie 4 zł i 1 kg wysyła...

DOM z piekarnią 12 ubikacji kupno przystępne...

CEGLA 250.000 sztuk tanio do sprzedania...

BRON i amunicje zakupujszy najtaniej i najdokładniej...

„JAHRA“ MENTHOSALAN Skuteczne nacieranie przy bólach reumatycznych...

„JAHRA“ KAKAO ŻOŁĘDZOWE Srodek wybitnie posilający...

ANTYKWARJAT ARTYSTYCZNY F. Studzińskiego...

SKŁAD z eleganckimi urządzeniami, dwa okna wystawione...

MEYLN wodny z jedną parą walców, jednym kamieniem...

KSIAZECKI obrachunki robotnicze według wzoru...

SPRZEDAM dobrze prosperujący interes delikat. restauracyjny...

LOKOMOBILE 10 atmosfer 45 K. M. sily firmy Carrot...

SPRZEDAM dom certyfikowanej ubikacji w tym sklep w ruchu...

DO sprzedania cebula ziemniaki w ładunkach całowozowych...

SALON piękny mahoniowy z bronzami...

PARCELA BUDOWLANA 15.000 m² przy dworcu kolejowym...

PARCELE frontowe pod budowę w Krakowie...

AUTO „Chevrolet“ 12 cylindrowe w dobrym stanie...

PARCELA i budynek nieukończony w CHRZANOWIE...

KLUB garnitur saloni Biedermajera okazynie sprzedaje...

ANTYKI, obrazy, meble, szkło, porcelana...

KILIMY poleca Wytwórnia I. Gutwińskiej...

ANTYCZNA rama, zegar, stolik do kart...

POŃCZOCHY jedwabne, filocosy, welniane...

GOSPODARSTWO 70 morgów pszenno-buraczanej 3 konie...

WINOGRONA Zaleszczyckie 4 zł i 1 kg wysyła...

DOM z piekarnią 12 ubikacji kupno przystępne...

CEGLA 250.000 sztuk tanio do sprzedania...

BRON i amunicje zakupujszy najtaniej i najdokładniej...

„JAHRA“ MENTHOSALAN Skuteczne nacieranie...

„JAHRA“ KAKAO ŻOŁĘDZOWE Srodek wybitnie posilający...

ANTYKWARJAT ARTYSTYCZNY F. Studzińskiego...

SKŁAD z eleganckimi urządzeniami, dwa okna...

MEYLN wodny z jedną parą walców, jednym kamieniem...

KSIAZECKI obrachunki robotnicze według wzoru...

SPRZEDAM dobrze prosperujący interes delikat. restauracyjny...

LOKOMOBILE 10 atmosfer 45 K. M. sily firmy Carrot...

SPRZEDAM dom certyfikowanej ubikacji w tym sklep w ruchu...

MEYLN turbinowy w Kieleckim sprzedaje Henryk Oszywa...

LUSZCZARKI szmerglowe oryginalne wiedeńskie okazynie...

DO sprzedania zaraz dom murywany z wolnym mieszkaniami...

PANI ZESZCZUPLEJE! Pijąc Ziola Redera...

OZNAJMIAM Sz. P. że mam około 2.000 drzewek owocowych...

SALONIKI garnitury klubowe, materace włosiane...

FIATA 501 w bardzo dobrym stanie...

MOTOR benzynowy stojący, 4 km 400 obrotów...

KAMIENICE, Domy, Gospodarstwa, Parcele...

BOCENIA 2 domy razem, dwie parcele...

ZAKOPANE Sprzedam zaraz sklep tow. miesz. z mieszkaniami...

SPRZEDAM na korzystnych warunkach dom z sklepem...

PRAGA ciężarówka 4 tonny w bardzo dobrym stanie...

HARLEY 18 HP. nowy model z przyczepką...

MOTOCYKL w dobrym stanie do sprzedania...

ZNACZNA zmiana cen. Koszule męskie od 4.50...

SEKRETARZYK ANTYCZNY sprzedam. Starożytna 23 II p.

MEBLE na RAZY. Komplety i pojedyncze...

ABAZURY artystyczne - Wytwórnia lamp elektrycznych...

KILIMY na raty najwzrosty wybór poleca wytwórnia...

MEBLE stylowe z gwarami, kilimy, dywany...

BEZKI na kapusze do nabycia w browarze...

SZYLDY EMALJOWANE wykonuje w dwóch dniach...

„JAHRA“ FIGOL. Idealny środek przeciwczerwocny...

PEŁCHTY na wozy i płótna nieprzemakalne...

KILIMY artystyczne - dywany, pasyki łowicze...

DOM w Warszawie, Krakowskie Przedmieście...

ZAMIANA. Oddam w Krakowie 4 pokojowe...

SKŁAD ogniotrwały z elektryką...

AKADEMICZKA szuka pokoju przy inteligentnej rodzinie...

PIED à terre 3 razy tygodniowo niekrepujące...

POKOJU bez mebli - w składzie pokoju wspólnego...

POZUKUJE pokoju i kuchnię w Krakowie...

PRZYJMĘ panią do mieszkania z wiktorem...

KAWALER technika lat 22 ma zamiar poznać...

DWAJ kawalerowie lat 32 i 35 zagran. pragną...

NAUCZYWIELKA sympatyczna lat 25 wyjdzie...

OSOBA miła, inteligentna lat 43 samotnicza...

ELEGANCKIEGO pokoju umebelowanego z osobnym wejściem...

POKOJ dla 1 lub 2 panien z utrzymaniem...

4-5 POKOJ z komfortem posilającym lekarza...

WYJDE zamaż z czołwiekiem inteligentnym...

POZUKUJE się swata ustosunkowanego w lepszych sferach...

MIESZKANIA - POKOJE duży wybór...

Mieszkanie - Pokoje - POKOJE - MIESZKANIA poleca...

ZAMIENIE dwa pokoje kuchnie przedpokój...

POZUKUJE LOKALU - SKLEPOWEGO lub odpowiednich ubikacji...

3 POKOJE soneczne - kuchnia etc. nadbudowa do wynajęcia...

2 POKOJE z kuchnią w najniej taniej kamienicy...

ODDAM kuchnię za usługę tylko bezdzietnym z referencjami...

ZAMIANA. Oddam w Krakowie 4 pokojowe...

SKŁAD ogniotrwały z elektryką...

AKADEMICZKA szuka pokoju przy inteligentnej rodzinie...

PIED à terre 3 razy tygodniowo niekrepujące...

POKOJU bez mebli - w składzie pokoju wspólnego...

POZUKUJE pokoju i kuchnię w Krakowie...

PRZYJMĘ panią do mieszkania z wiktorem...

KAWALER technika lat 22 ma zamiar poznać...

DWAJ kawalerowie lat 32 i 35 zagran. pragną...

NAUCZYWIELKA sympatyczna lat 25 wyjdzie...

OSOBA miła, inteligentna lat 43 samotnicza...

ELEGANCKIEGO pokoju umebelowanego z osobnym wejściem...

POKOJ dla 1 lub 2 panien z utrzymaniem...

4-5 POKOJ z komfortem posilającym lekarza...

WYJDE zamaż z czołwiekiem inteligentnym...



O każdej porze dnia

Pijcie kawę. Pamiętajcie więc, że tylko Kawa Hag da Wam absolutne zadowolenie...

CEGIELNIA PAROWA

w pełnym biegu, zabudowanie masywne w dobrym stanie. Dom mieszkalny na miejscu...

- CHOROBY serca, Basedow, astma. Sanatorium „Salus“...
- KRYNICA. Sprzedaż willi parci; dzierżawy pensjonatów...
- BURZYWODA nie jest kursorem Polsk. Związku Muzycznego...
- UNIEWAZNIAM legitymację urzędową...
- DZIERŻAWY natychmiastowej do 200 morgów ziemi...
- WYDZIERŻAWIE Zakład fryzjerski, miejscowość obojętna...
- IWOJANKE niezależna inteligentna panna...
- ZAMIESZKAŁY na Pomorzu pan na poważnym stanowisku...
- BUCHALTERYJNE Współczesne wykłady...
- KONWERSACJA francuska godzina złoty...
- NIEMIECKI francuski - (początkujący)...
- DO EGZAMINU (zakres gimnazjum) przygotowana...
- W 12-15 LEKCJACH uzyska profesor...

Nauki i wychowanie

NAUKĘ TANCÓW nowożytnych rozpocynam w przyszłym tygodniu...

Cement szybkoztwardniejący (BAUXY'TOWY)

nieodzowny dla pilnych robót betonowych - dostarcza ze składu reprezentowanych fabryk TOW. HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE MIECZYŚLAW ZAGAJSKI, Sp. Akc. ZARZĄD: Warszawa, ulica Żórawia L. 3. Telefon wydz. sprzed. Nr.: 60-20 i 297-53.

KURJER TURYSTYCZNY I ZDROJOWY

TURYSTYKA — PODRÓŻE — KOMUNIKACJA — KRAJOZNAWSTWO — ZDROJOWNICTWO

Polska w bloku turystycznym centralnej Europy.

Wspólny front słowiański od Adriatyku po Bałtyk.

Specjalny wywiad J. K. G. z prezydentem czechosłowackiego Nar. Zw. Tur. dr. Eugenjuszem Pstross'em.

Kraków, 3 października.

Czechosłowacja, jako teren turystyczny ma bezsprzecznie poważne szanse osiągnięcia na swe terytorja wielkiego światowego ruchu. Posiada kilkadziesiąt nowoczesnych zdrojowisk oraz stacyj klimatycznych i sportowych, z których to miejscowości niejedna cieszy się pierwszorzędną marką europejską — Karlsbad, Marienbad, Piszczany, stacje podtatrzańskie i w. i. Pod względem krajoznanym i etnograficznym stanowi ona również dla cudzoziemców teren wysoce atrakcyjny, liczne zaś i piękne zabytki architektury dopełniają całokształtu walorów tego kraju, jako jednego z wielkich ośrodków w wszechświatowej turystyki.

Doniosłość ożywionego ruchu obcych w kraju i poważne znaczenie przemysłów uzdrowiskowo-turystycznych dla całego budżetu narodowego zrozumiano już dawno w Czechosłowacji i natychmiast po wojnie zajęto się energicznie organizacją turystyki i propagandy zagranicznej. Obecnie dysponuje Czechosłowacja doskonałym aparatem informacyjno-reklamowym, zorganizowanym na skalę zachodnio-europejską, której widocznym rezultatem jest wzrastający w bardzo szybkim tempie import turystów i kuracji z całego świata.

Polityka turystyczna Czechosłowacji, jako najbliższego sąsiada Polski na południu, nie może być dla nas obojętną. Korzystając więc z pobytu w Polsce w ub. tygodniu prezydenta czechosłowackiego „Ustredi Cizineckeho Ruchu“ dra Eugenjusza Pstross'a, zapytałem go wręcz, co myśli o naszym kraju, jako terenie turystycznym i w jakim kierunku może pójść oddziaływanie rosnącego importu obcych w Czechosłowacji na polskie interesy w tej dziedzinie.

— Czy nie sądzi pan, panie doktorze — spytałem otwarcie — że wspaniały rozkwit waszych uzdrowisk i miejscowości klimatycznych oraz doskonała organizacja ruchu turystycznego stanowić będzie coraz większą konkurencję dla naszego przyszłego importu podróźniczego?

— Wręcz przeciwnie — odparł dr. Pstross. Ściąganie wielkiego ruchu turystycznego do centralnej Europy leży w najistotniejszym interesie Polski. Fale przejeżdżających do nas z całego świata, z łatwością rozlać się mogą po Polsce, jako najbliższym terytorjum, o ile tylko zorganizujecie u siebie odpowiedni aparat w postaci syndykatów inicjatyw

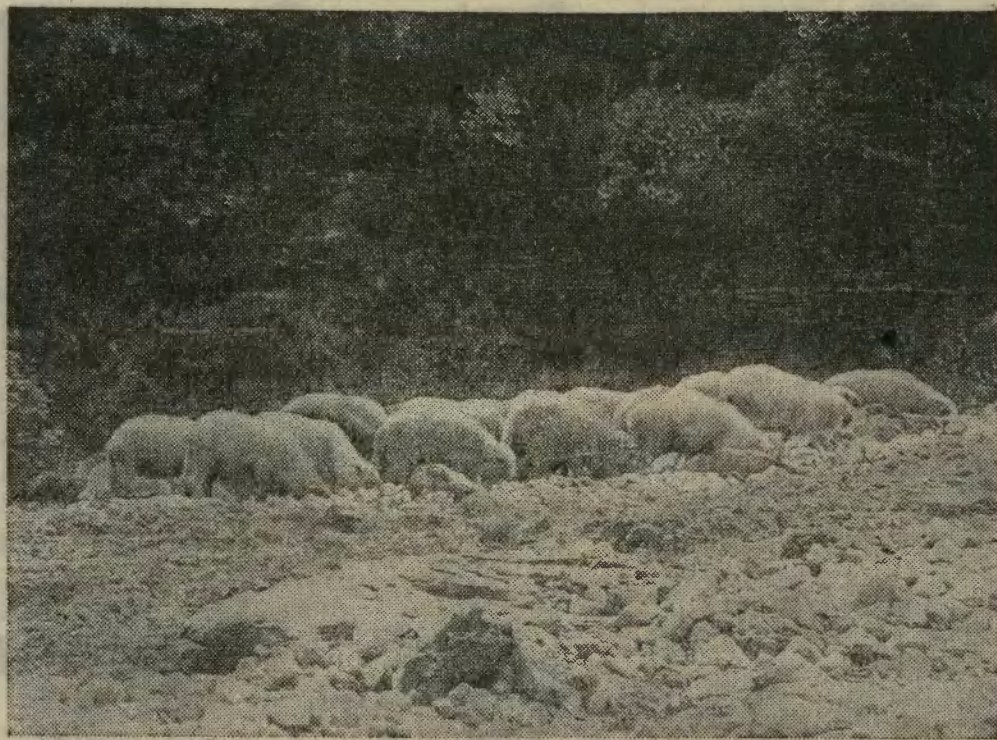
i rozwinięcie na terenie zagranicznym energiczną propagandę.

— Czy zdaniem pańskim, kraj nasz stanowić może dostateczną atrakcję dla „wielkiej turystyki“?

— Z całą pewnością. Pod względem krajoznanym i etnograficznym przedstawia teren wysoce interesujący dla obcych. W dzie-

dzinie zabytkowej Kraków i Wilno mogą śmiało konkurować z wieloma okryzaczanymi miejscowościami zagranicą, posiadając najpiękniejsze pomniki budownictwa średniowiecznego na wschodzie Europy. Góry wasze i uzdrowiska po ostatecznym udostępnieniu ich przez nowoczesne inwestycje komunikacyjne i budowę większych hoteli liczyć mo-

Babie lato w górach.



Spędzono z hal ostatnie „kierdele“ owiec. Zabito deskami okna i drzwi szalasów. Opustoszały wierchy, przełęcze i lasy...

Szczyty tatrzańskie zaśnieżyły białą śniegów...

Babie lato w górach...

Majestatyczna cisza, złota słoneczna roztocz, czerwieniąjące buczyny po reglach. Cud polskiej jesieni...

Najpiękniejszy sezon w polskich górach w całej pełni...

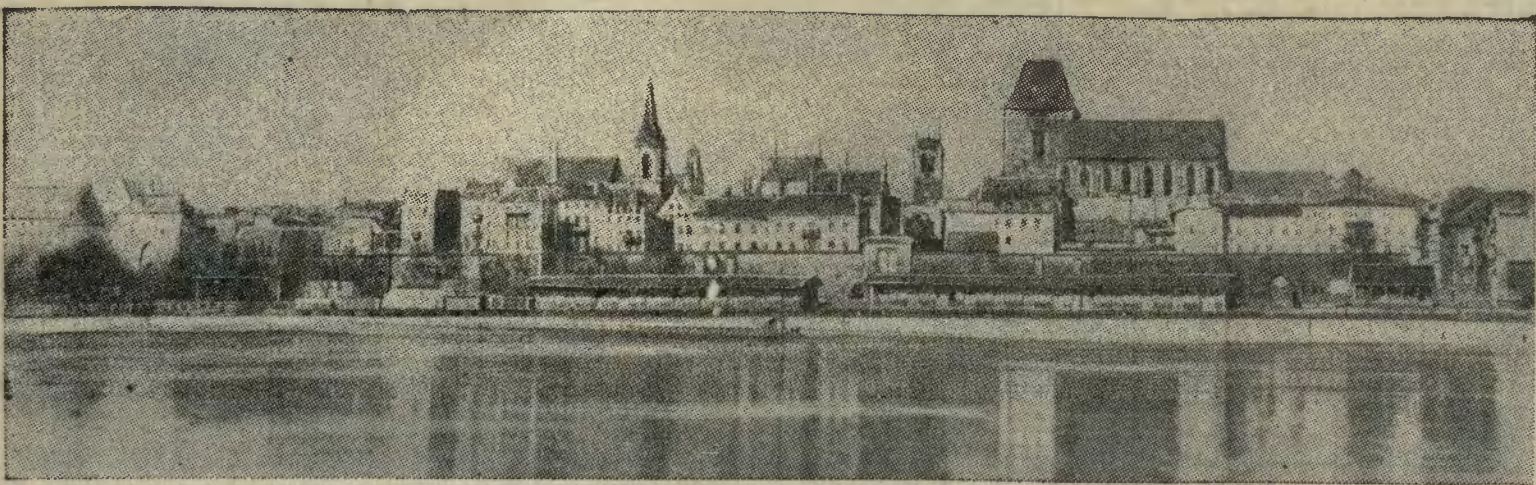
Szczęśliwi, którzy o nim — wiedzą...!

Chcesz mieć willę na lato w najpiękniejszym zakątku Polski?

kup natychmiast działkę w pierwszym w kraju nowoczesnie organizowanym lotnisku

CZORSZTYN-NADZAMCZE W PIENINACH

Działki terenowe po 5 zł. za m². Budowa will 25 do 35 tysięcy zł. Gotowe plany arch. Dieta. Wspaniała szosa automobilowa. Własna elektrownia i cegielnia. — Informacje Zarząd Lotniska Czorsztyn w Małopolsce.



Ogólny widok Torunia z lewego brzegu Wisły.

Witold Zechenter.

Kamienna kronika średniowiecza

Toruń — miasto przeszłości.

Toruń, w październiku.

Stary, nadwiślański gród, kryjący w sobie świętość i świetność przeszłości...

Ulice pulsują nowym, wzmożonym życiem — życiem dnia dzisiejszego — lecz ruch ten i gwar oprawiony jest w czarujące ramy przeszłości, w mury dyszące pamiętkami wieków, splecionych w nieprzerwany łańcuch dni.

Całą potęgę dawnej, kamiennej twierdzy widać najlepiej z przeciwnego, lewego brzegu ogromnej, burzliwej, nierządno pianami na czubach fal pokrywającej się Wisły. Odbija ona w sobie najpiękniejszą panoramę miasta. Nad las

masztów, kominów okrętowych, żagli, słupów ładownych berlinek, stojących w porcie lub przejeżdżających z wrzawą sygnałów, wyrasta ku niebu gąszcz kamienny. Oplecione twardym murem świetnie utrzymanych do dziś starych murów obronnych, najeżonych basztami, kwitną powagą i mocą stare wieżące świątyni, ratusza, zręby wysokich gmachów...

Grozą przejmująca ta panorama, gdy patrzy się na nią w noc usianą gwiazdami. Wisła wtedy jest czarna i jest przepaścią szumiącą na wicherze lecącym od morza — a upiorne zwaliska kształtów rosną nad nią...

Przepiękne są stare świątynie Torunia: św. Jan, św. Jakób i Panna Marja.

Święty Jan wyrasta z ulicy Żeglarskiej. Jest to niekształtny olbrzym. Wysoka jego wieża tnie w równie wysokich nawach. Wygląda to tak, jakby te wieki, które ryły na jego skroniach nazwy starości, przygarbiły go i wtoczyły w ziemię. Niema tu nic z strzelistości kościelnej. Jest zgryźliwość czasu. Jest wyraz męki ziemi. I jest w tym piękno ogromne.

Rok 1250 jest rokiem położenia fundamentów tego kościoła. Wewnątrz — mnóstwo pamiątek z przeminionych dni. Epitafium Jana Olbrachta, gdzie spoczywa serce jego — najstarszy portret *Nikolaja Kopernika*, ołtarze i sprzęty kościelne ze średniowiecza, obrazy al fresco z dawnych stuleci, nagrobki, rzeźby i t. d.

Stanisław Przybyszewski nazwał ten kościół „kamienną kroniką średniowiecza“ — chociaż nazwą tą słusznie zastosować można do całego Torunia.

gą również na ożywioną frekwencję w niedalekiej przyszłości.

— Uważa pan zatem, że organizowany obecnie wielki „Blok Turystyczny Centralnej Europy“ może istotnie przynieść nam realne korzyści?

— Jestto rzecz zupełnie prosta — ciągnął z ożywieniem dr. Pstross. Razem z Polską i Jugosławją stworzymy jednolity front słowiański od Adriatyku po Bałtyk. W tym celu pozyskałmy również współdziałanie Austrii, która jakkolwiek nie jest w większości krajem słowiańskim, tworzyć będzie jednakże pomost turystyczny między południową a północną słowiańszczyzną. Czy wątpi pan może, że atrakcje turystyczne Jugosławji, Czechosłowacji i Polski są niewystarczające, by skierować w niedalekiej przyszłości potężny odpływ światowych mas turystycznych z zachodu Europy na wschód? Wielki ruch obcych wykazuje w ostatnich czasach widoczny presyt co do atrakcyjności zachodnio-europejskich. Świat szuka nowych terenów turystycznych. I znajdzie je u nas.

Objeżdżając z dr. Pstross'em miejscowości nasze u podnóża Tatr i Pienin na każdym niemal kroku stykaliśmy się z szerokimi perspektywami współpracy. Parki Narodowe w Tatrach i Pieninach, wspaniałe, okryte szlaki automobilowe wkrąg Tatr, otwarcie i ujęcie dla „wielkiego ruchu turystycznego“ atrakcyjnego przełomu pienin...

Blok turystyczny Europy Centralnej bezsprzecznie otworzyć dla nas może dalekie horyzonty, jeśli tylko zdobędziemy się na szybkie zrealizowanie najpilniejszych postulatów w zakresie organizacji i propagandy turystycznej.

Dr. Kazimierz Sajsse-Tobczyk.

Okólnik, który wywołał wiele hałasu w uzdrowiskach.

W sprawach niepokojącego nad wyraz sposobu stosowania słynnego okólnika podatkowego byłego wiceministra Góry L.: D. P. O. 5675/1/27 z 22. VI. 27 r., skierowanego pod adresem urzędów skarbowych w uzdrowiskach, względnie w miastach powiatowych uzdrowisk, otrzymał Związek Uzdrowisk Polskich bardzo cenne wyjaśnienie ze strony p. przewodniczącego Komisji międzyministerialnej do zbadania zagadnień turystyki, dyrektora departamentu ogólnego ministerstwa skarbu S. Starzyńskiego.

Wyjaśnienie to z 19. IX. 29 r. Nr. M. T. 237/29 stwierdza, iż omawiany okólnik ma wyłącznie na celu zbieranie w uzdrowiskach możliwie wyczerpujących materiałów, koniecznych dla racjonalnego i równomiernego wymiaru podatku w odniesieniu do przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w uzdrowiskach.

W sprawie zażądanych przez poszczególne urzędy skarbowe informacji, które wywołały wrażenie jakoby urzędy owe zamierzały skorzystać z informacji tych przy opodatkowywaniu obywateli, korzystających z uzdrowisk i lotnisk, ministerstwo skarbu poleciło kompetentnym władzom zbadanie tej sprawy. Po uzyskaniu wyników badań ministerstwo zamierza wydać uzupełniające wyjaśnienia, a odpis tych wyjaśnień prześle do wiadomości Związku Uzdrowisk Polskich.

Najpiękniej wygląda św. Jan w nocy, gdy przeto, surowo wina się w czerń nieba, a długi cień sływa po misternie wywnętkowanym frontonie. Wtedy wydaje się, jakby kościół modlił się niebu rozgwieżdżonemu...



Kościół św. Jakóba w Toruniu.

Tam, kędy płynie pieśń gwiazd lazurowno wznosisz się, kędy głos ludzki usycha, z mroków ulicy, co cieniem oddycha i cieniem żyje i w cieniu się chowa. I pijesz boskość z gwiazdowego kielicha, więc cię otacza mgła seledynowa, więc w tej koronie gwiazd jakby królowa stoisz, świątynio potężna a cicha... Lecz gdy ty w bożym kąpieś się błękitnie, u słów twych marny byt i nędzne życie,

Kraków — perłą Polski.

Poważny głos niemiecki o Krakowie, jako pierwszorzędną atrakcji turystycznej.

W dniach ostatnich pojawił się w „Hamburger Fremdenpost“, jednym z najstarszych i najpoważniejszych dzienników niemieckich, będącym ongiś półoficjalnym organem kanclerza Bismarcka, obszerny niezwykle żywy artykuł dr. H. K. Gspanna p. t. „Krakau, die Perle Polens“.

Rzeczony artykuł omawia stare zabytki architektoniczne Krakowa, główną uwagę poświęcając zamkowi i katedrze na Wawelu, jako najpiękniejszymi pamiatkami budownictwa na wschodzie Europy.

Nowe zwycięstwo alpinistyczne w grupie Mont Blanc.

Imponująca, niezdołana dotąd północno-zachodnia ściana szczytu Petit Jorasses, piętrząca się nad lodowcem Lechaux w grupie Mont Blanc została ostatnio pokonana przez znanego alpinistę francuskiego dr. Migot i przewodnika Armanda Charlet, jednego z najwybitniejszych „gwidów“ alpejskich.

Walka z olbrzymią, eksponowaną ścianą skalną trwała wśród śnieży i szalejącego wiatru dwa dni, przyczem odważni alpinisci zmuszeni byli spędzić noc na ścianie w zawałonej śniegiem szczelinie. Wyprawa ta zaliczana jest do najpiękniejszych i najsmielejszych zdobyczy alpinizmu w latach ostatnich.

Wyprawa naukowa w głąb Azji centralnej.

Dr. E. Frinkler, geograf niemiecki wraz z geologiem de Ferrara znajduje się od r. 1927 w centralnej Azji. Wyprawa wyruszyła z Turkestanu przez Leh, Tschangla i Paugong-tso do północno-zachodniego Tybetu i w obszar górnego dorzecza Kerija-darja.

O warunkach, w jakich pracuje ta ekspedycja najlepiej świadczy fakt, że przez dwa miesiące z górą podróżując, mimo intensywnych marszów nie napotkali badacze ani jednego człowieka. Obecnie wyprawa pracuje w kotlinie Tarymu.

Z nadesłanych dotychczas sprawozdań wynika, że ekspedycja posiada znakomite wyniki w geologii i geografii tych bezludnych i tak trudnych do podróży krajów.

Nowa wyprawa „Carnegie“ 1928-31.

Słynny amerykański okręt do badań oceanograficznych „Carnegie“ odbywa obecnie nową, siódmą z rzędu podróż naukową, obliczoną na trzy lata. Badania będą prowadzone na oceanie Atlantycznym, Spokojnym i Indyjskim.

Droga, którą przebędzie „Carnegie“ ma wynosić 177.000 km. Wyprawa pozostaje pod dowództwem wytrawnego żeglarskiego i oceanograficznego kpt. T. P. Ault. W skład wyprawy wchodzi kilku biologów, geofizyków, meteorologów, geologów i chemików. Obok wyprawy „Meteor“ (1926) jest to największa wyprawa naukowa ostatnich lat, mająca za cel wydanie tajemnic głębiom oceanów.

Ekspedycja do północnej Mandżurji.

Od r. 1926 pracuje w północnej Mandżurji naukowa wyprawa niemiecka, na czele której stoi dr. W. Stötzner. W skład tej wyprawy wchodzi obok kierownika-etnografa także geograf, preparator do zbiorów zoologicznych i operator filmowy.

Wyprawa ta obok celów geograficznych i zoologicznych ma za zadanie głównie poznanie niezwykle ciekawych zwyczajów i życia myśliwskich plemion tunguskich, poświęcając główną uwagę bardzo mało dotąd poznanemu plemieniu t. zw. Solonów. Ich zwyczaje i obrzędy uwiecznia na taśmie filmowej operator wyprawy.

u stóp tych ludzi serca bólem płoną...
Wciąż koronując się gwiazdami blaski,
dla udzeczonych dusz słońca szymat łaski,
ukojeń dzwonych tulisz je zastoną...

Święty Jakób — to pod każdym względem przeciwieństwo świętego Jana. Jest on gotycką modlitwą ku słońcu. Smukłością linii rośnie strzeliście, nadziemsko. Ta świątynia jest cała lotem w gwiazdy. Każdy jej załom rwie się w górę wyrazem czystego gotyku. Dwie wieże kierują się lotem, zroszone z sobą, rozdzielone dopiero u samych szczytów.

Ballady wieków okrywa cie szata,
lat przeszłych pną się po tobie powoje —
dumnego trwania wzniósł na się zbroję
zmierzasz, gdzie prószysz gwiazdzista sonata.
Gotyckich skrzydeł uczuwszy zawoje,
dusza po twojej strzelistości walała,
by tam spoglądać, kiedy ty z nad świata
spoglądasz, wieże wydzwignąwszy swoje.
Twoje bratnie wieże, pomniki przeszłości,
dzinną legendą mówią z wysokości —
bo wymiesione nad ziemską marnotę
niebiańskich blanków, dostąpiwszy szczytu
mogą w krainie słońca i błękitu
tonać, gdzie gwiazdy królują im złote...

Na Rynku Starym, a raczej w głębi jego i przy przecznicy, wznosił się kolosalna świątynia N. P. M., zbudowana w połowie 14 wieku. Ogromna nawa nie posiada wieży, tylko trzy małe wieżeczki. Czynniki to pięknie dysonantyczne wrażenie.

Wewnątrz — jak i zewnątrz św. Jakóba, który także w 14 wieku został wzniesiony — wiele pamiątek. Malowidła, rzeźby i grobowce.

Rynek Staromiejski wygląda przecudnie. Pełen jest starych, fantastycznych kamienic, nieraz o dwu tylko oknach frontu, a na parę pięter wysokich. Pośrodku wznosi się dostojny ratusz, z przepiękną wieżą, zbudowaną w połowie 13 wieku.

Ratusz ten jest prawdziwą epopeją głazu. Może najwidoczniej z całego Torunia w tej wieży ratuszowej zaklęta jest przeszłość. Wieża ta — ileż już wieków czuwała jako wartownica polskiego miasta, parażonego wciąż na grabież

Jesień pod piramidami.

Praktyczne wskazówki podróżnicze po Egipcie.

Heluan, w październiku.

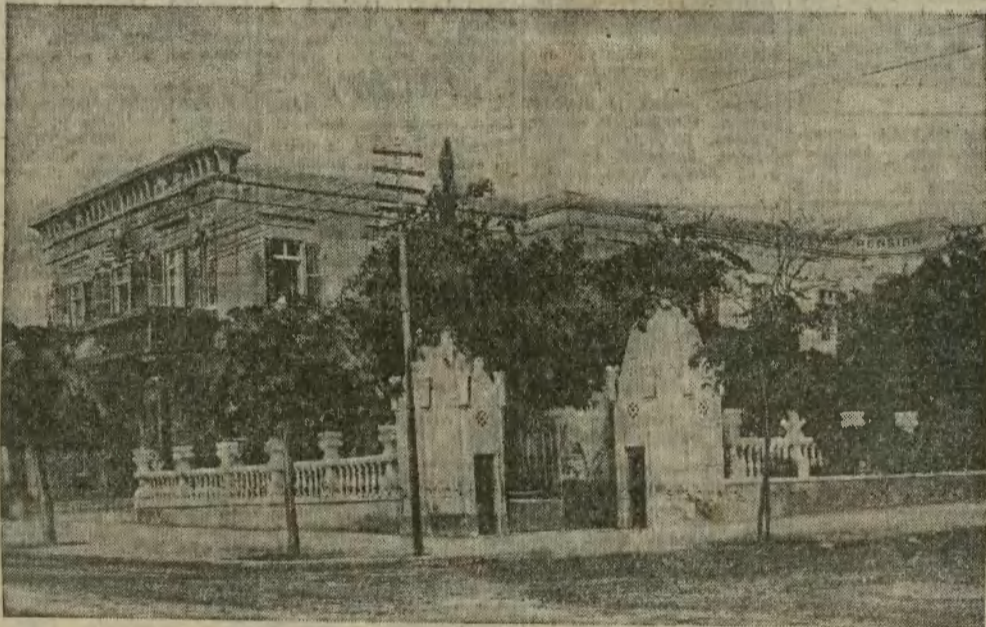
Egipt... Kraj szczególnie uprzywilejowany przez słońce. Rajską oazę na brzegach wiecznego Nilu, wciśniętą pomiędzy dwie pustynie największe na świecie. Komu z ludzi chorych, zwłaszcza cho-



Egipt. Ulica w Heluanie.

rych na nerki, nie marzy się ten kraj, jako ziemia obiecana — zwłaszcza wobec nadciągającej szarugi jesiennej i długiej zimy w Polsce? Ziemia obiecana, która nie tylko łagodzi cierpienia choroby, ale i wyzdrowienie może przynieść...

Choć coprawda co do klimatu egipskiego istnieje w Polsce pojęcie nieco przesadne. Nie tylko u laików, ale i wśród lekarzy zdarza się mniemanie, że w Egipcie nawet zimą panują upały niesłychane.



Polski pensjonat „Wanda“ w Heluanie.

Nic podobnego. Zima egipska jest bardzo podobna do pierwszej połowy maja w Polsce. Mrozów nad Nilem niema nigdy, ale od połowy grudnia do połowy lutego bywa nieraz dotkliwie chłodno. Nocna temperatura 6° C nie jest bynajmniej rzadkością, a mieszkania nie posiadają wogóle pieców ogrzewanych. Człowiek zdrowy, fizycznie pracujący, chłodu tego nie odczuwa, ale osoby chore, przybyłe na kurację, marzną czasami dotkliwie, zwłaszcza w dni pochmurne, które w Dolnym Egipcie też często się zdarzają.

Wędrowni. Będąc daleko od wpływów morza Śródziemnego, ma klimat wybitnie pustynny, suchy, niebo stale pogodne, zupełny brak opadów nawet zimą i wielką różnicę ciepłoty dnia i nocy.

Językiem panującym w Egipcie jest arabski. Ale Egipt — to kraj wybitnie turystyczny, przywykły i przygotowany do obcowania z cudzoziemcami: kto jako tako włada francuskim lub angielskim, a w ostateczności nawet włoskim lub niemieckim, da sobie wszędzie radę znakomicie.

Za to Egipt nie należy do krajów taniach. Szczeg-

ólnie przyjezdni z Polski odczuwają jego drożyznę, uwarunkowaną wysoką walutą (1 funt egipski = 100 piastów = 44.50 złotych).

W Heluanie pensjonat kosztuje 50—70 piastów dziennie. Przy daleko posuniętej oszczędności za 800 zł. można się miesięcznie utrzymać. Kto jednak chce robić wycieczki i zwiedzać bardzo liczne zabytki Egiptu, wyda zapewne około 1.500 zł. miesięcznie. W Assuanie koszt utrzymania trzeba liczyć około 20% więcej.

Do tego dochodzą wydatki na podróż, wypadające mniej więcej 1000 zł. na osobę w jedną stronę w II klasie pociągów i okrętów. Jechać można z Polski: 1) pociągiem do portu rumuńskiego Konstanca, a stąd okrętem (5 dni) do egipskiego portu w Aleksandrii. Droga ta jest stosunkowo najtańsza, wymaga tylko wycieczki tranzytowej rumuńskiej, ale nie jest wskazana dla osób nie znających morza. 2) Pociągiem przed Budapeszt do Aten, a stąd do portu Pireos do Aleksandrii; podróż niedroga, a morzem tylko 36 godzin. 3) Pociągiem do Triestu lub Wenecji, a stąd okrętem do Aleksandrii; podróż stosunkowo najdroższa, ale wygodna i szybka. Z Aleksandrii do Kairu 3½ godzin jazda pociągami.

Listów do Redakcji.

Wielce Szanowny Panie Redaktorze!

W swojej wędrowce po świecie — po raz pierwszy może spotkałem się z wysoce dziwnym stanem rzeczy jaki istnieje w przechowaniu bagażu ręcznego na Dworcu Głównym w Krakowie.

Dwie lecnie niewiasty, obsługujące klientelę, liczącą się w setki codziennie, zwłaszcza w okresie letnim i w dobie P. W. K. w Poznaniu — pracując z wielką trudnością gwoli chyba ironji, służącej może gdzieś indziej, niezrozumiałej atoli że strony krakowskiej Dyrekcji kolei państwowych.

Praca w przechowaniu wobec licznych rzesz wpięszającej do pociągów i denerwującej się publiczności, wymaga nietylko energii i sprężystości, ale i należytej siły do podnoszenia ciężkich niekiedy pakunków, czego owe pracowniczki mieć nie mogą, będąc o wiele odpowiedniejszymi na stanowisku dostosowanym do ich plet i wieku.

Sądze, iż fakt powyższy nie przysparza nam popularności wobec gości zagranicznych, frekwencja których jest w Krakowie dość znaczną.

Jednocześnie nadmieniam, że uwagi te są wynikiem nietylko mojej obserwacji, ale i niejednokrotnie słyszanych utyskiwań ze strony pasażerów.

Z poważaniem

St. Ostrowski.

Grobla, pow. Bochnia, 28 września 1929.

Z prasy i wydawnictw.

„ECHO KRYNICKIE“ nr. 6, 7 i 8 z 22 września pod redakcją dra Jarosława Śzwedaka przynosi szereg artykułów gospodarczych sportowych i informacyjnych z Krynicy, oraz obszerną kronikę miejscową.

„ZAKOPANE“ organ „Zw. Przyjaciół Zakopanego“ nr. 27 z 28 września, poświęcony jest w znacznej mierze zagadnieniom propagandy turystycznej w związku z zamierzoną przez ministerstwo robót publ. organizacją miejscowych i okręgowych Syndyków Inicjatywy. Ponadto przynosi odezwę Związku Uzdrawisk w sprawie wyjazdów zagranicznych, odezwę w sprawie klubu francuskiego w Zakopanem, artykuł prof. Seilleba „O tych, co drogę nam torowali“, kronikę miejscową i listę gości.

„GAZETA HANDLOWA“ dodatek tygodniowy „Gospodarstwo Uzdrawiskowe“ pod redakcją Jana Stanisława Szerbińskiego, dyrektora Zw. Uzdrawisk Polskich, przynosi w numerze ostatnim ciekawy artykuł pos. Stanisława Szerbińskiego p. t.: „Myśl radykalnego postą o sprawach uzdrawiskowych“ artykuł Jana Stanisława Szerbińskiego p. t.: „O domy gry w uzdrawiskach“, popierający wysunięta ostatnio przez „Il. Kurjer Codzienny“ i „Świat Warszawski“ (fejteton Kornela Młuskuszyńskiego), sprawę uruchomienia w uzdrawiskach polskich wzorem wszystkich państw zagranicznych, domów gry, sprawozdanie z tegorocznych prac kąpieliskowych w Gdyni, okólnik podatkowy b. wiceministra Góry, oraz ostatnie uzdrawiskowe echa w prasie.

Odpowiedzi Redakcji.

„Choleryk“. — Zamieścimy w jednym z najbliższych numerów.

Dyr. J. Min. — Uwagi słuszne, forma jednak nie nadaje się do publikacji. Prosimy o wzwięzłe omówienie sprawy.

„BIELSKO“ polsko-niemiecki przewodnik po Bielsku i Śląsku ukazał się nakładem „Towarzystwa Miłośników Miasta Bielska“, w redakcji Karola Piętrzyńskiego. W treści przynosi opis Bielska, jako ośrodka turystyczno-sportowego, przewodnik po Bielsku, spis schronisk w Beskidzie, wskazówki dla wycieczek po Śląsku oraz wzięte opisy uzdrawisk śląskich — Ustronia, Wisły, Cieszyzna i Bystrzy.

krzyżacką, które tyle przecierpiało — i wtedy i potem.

W dziedzińcu ratusza, w obramieniach starożytności, stoi poszątek flisaka, grającego na



Toruń, Ulica Mikołaja Kopernika.

skrzypcach — z wokół niego żaby w otwartych w zasłuchaniu gęb leją wodę srebrzystą w basen fontanny. Piękny jest ten poszątek niemo grającego flisaka.

Grasz dziwną piosnkę... W to sierpniowe rano,
co prószysz słońca jasnją usmiechniętą,
na skrzypkach swoich grasz piosnkę walcącą.

Ku życiu temu, które ci odjęto?
Czy może chwalił w tej dziwnej piosence
to, że nie zmiasz się ku życia mece,
śniąc tylko swego niebytu bukiety?...
W słońca złocistej omalności słabej,
o grajku, tylko słuchając się — żaby
i piosń szująca twa — dusza poety..

Stare Miasto w swym odrębnym stylu nie przypomina dni starego Krakowa ani starej Warszawy. Kamienice z fantazją dawnej architektury łączą ekonomię miejsca. Każda prawie ulica schodząca nad Wisłę, kończy się bramą w baszcie, będącej częścią starych, obronnych murów miasta. Nieopodal części murów wznosi się fantastyczna krzywa wieża, o której prawi legenda, że za karę za swe grzechy zbudował ją musiał jakiś występny zakonnik. W innej części murów występują pamiatki krzyżackie. Znajdujemy tam ruiny potężnego zamku krzyżackiego, zbudowanego w połowie 13 wieku.

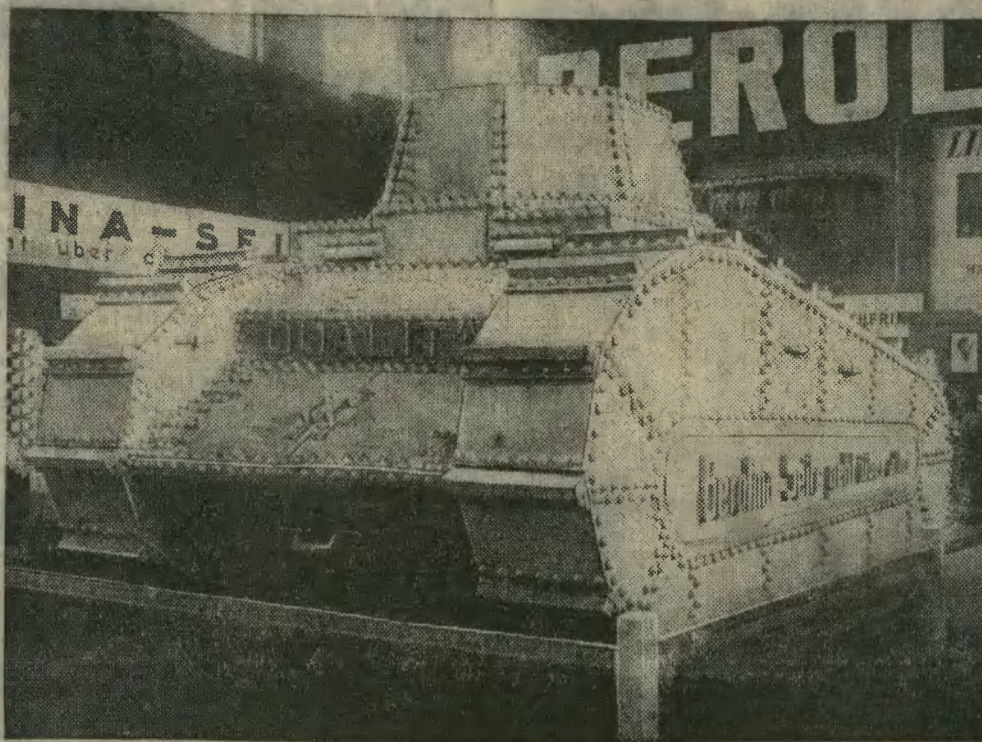
Zaczarowane kolo krwi i winy
zahacza tępem ramieniem zapłaty...
Dzisiaj tu cisza... mech i polne kwiaty —
dzisiaj niemodne, bezsilne ruiny.
Grozą zrdzewiałe lat otworzmy kraty:
zamek cień rzuca na Wisły nurt stny
i na pszeniczne Pomorza dziedziiny —
cień straszny, krwawy — minionymi laty...
Dzisiaj tu cisza... Słońce mury kruszy...
mury — w nich tli się czarny wydech duszy,
tli się jad zimny jak miecz bezłitosny...
A czas, w tej smutnej królujący guszy,
o każdą chwilę mintoną zazdrośny,
sypie na zamek lata... zimy... wiosny...

Stare ulice miasta pełne są wielu innych pamiątek. Znajdujemy przy nich średniowieczne, olbrzymie spichrze kamienne, o bagato rzeźbionych bramach, domy rzeźbione koło okien i bram, dom, w którym urodził się Kopernik i t. d.

Po wielu latach przypomniałem tutaj sobie i innym piękny gród nad Wisłą, w którym spędziłem wiele miesięcy dobrych i złych. Uwazam Toruń za jedno z najpiękniejszych miast polskich — za jedno z najmocniej godnych zwiedzania.

Pragnąłbym, by ten feljeton, w którym pokrótce zestawilem obraz Torunia i przypomniałem moje stare wiersze z przed lat pięciu, zachęcił wielu do zwiedzenia Torunia, do przeczytania choćby kilku stron w kamiennej kronice średniowiecza,

Rozbrojenie?



Mimo groźnego wyglądu bojowego, nie przedstawia nasza rycina wojennej maszyny, lecz pokojową reklamę jednej z fabryk. Czołg ten jest zrobiony z mydła.

WOWSKIE KURSY SZOFERSKIE Inż. Aleks. JUHREGO Włocławek, ul. Kopernika 1, 54

Wolne posady

OGRODNIKA FACHOWCA wszechstronnie obeznanego, poszukuje od zaraz do Szpitala Okręgowego w Przemyslu do samodzielnego prowadzenia ogrodu szpitalnego. Zgłoszenia z opisaniem warunków, odpisami świadectw i zdjęciami, nadesłać do Komendy 10 Szpitala Okręgowego w Przemyslu do dnia 7 października br. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. Odpisów świadectw nie zwraca się. 7023k

100 TYGODNI opłacacie przodujące Kursy Samochodowe. Inżynier From, Warszawa, Hoża 35. 7015k

POSADĘ OTRZYMAW- SZY, opłacacie przodujące Kursy Samochodowe Inżynier From, Warszawa, Hoża 35. 7016k

POTRZEBNY dobry kawał posada może być zaraz objęta może być i mieszkanie Kraków, Debniki Charcarska Nr. 10. 7293k

STENOGRAFIJ polskiej niemieckiej wyczuła listownie Instytut Stenograficzny w Warszawie - Krucza 26, 7088k

ZDOLNI ZASTĘPCY

do sprzedaży obligacyj na raty poszukujemy Płocim wyczuł różni dwie pełne raty i wolny przejazd kolejami P. K. P. Natychmiastowe zgłoszenia pod Kartą Kolejową do II. Kurjera Codz. Lwów, Kopernika 9. 1011

FRYJERSKI pomocnik zdolny w ondulacji i fryzjerkę potrzebni zaraz. Kminikowski, Gdynia. 7185g

FABRYKA kartonazy - Czarnowiejska 70, przyjmuje 4mu zdanych słusarzy maszynowych. Pierwszeństwo posiadającym język niemiecki. 7172g

DOBRY DOCHÓD stały lub obyczny może osiągnąć każdy przez przejście zastępstwa. Bojanowski - Czarnawoda (Pomorze). 7161g

POSZUKUJEMY zdolnych zastępców do sprzedaży losów na raty! Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie zł. 4.000 i więcej nie ponosząc żadnego ryzyka, gdyż wszelkie przez nas na raty sprzedane premjówki i dolarówki przechodzimy we własnym skarbowi i tresorze. Niskie ceny sprzedaży i najlepsze prowizje! Piszcie na tychmiast do Dom Bankowy Jakob Ulam. Wydział Losów - Lwów 3 Maja 12. Poczmyz równie początkujących. 6857k

POSZUKUJEMY zdolnych zastępców do sprzedaży losów na raty! Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie zł. 4.000 i więcej nie ponosząc żadnego ryzyka, gdyż wszelkie przez nas na raty sprzedane premjówki i dolarówki przechodzimy we własnym skarbowi i tresorze. Niskie ceny sprzedaży i najlepsze prowizje! Piszcie na tychmiast do Dom Bankowy Jakob Ulam. Wydział Losów - Lwów 3 Maja 12. Poczmyz równie początkujących. 6857k

FABRYKA kartonazy - przyjmie większą ilość dziewcząt do pracy. Pierwszeństwo obecnym z fabrykacji pudełek. Zgłoszenia codziennie od godz. 8-12 w pol. Kraków, ul. Czarnowiejska 70. 7171g

BOSNOWIEC. Posada najłatwiej otrzymasz ukończony najlepszą szkołę samochodową. Inż. Klebera (daw. Tuszyński), Sosnowiec, Warszawska 23. Nauka rano lub wieczorem 6 cyl. samochody. Prawo jazdy zapewnione. Wpłaty ratami. Zapisy codziennie. 6947k

POTRZEBNA francuska guwernantka w średnich latach do dwojga dzieci i 11 lat. Oferty pod „Guwernantka” do „Par” - Bydgoszcz, Dworcowa 72. 7052k

POTRZEBNY natychmiast energiczny i uczciwy chłopak w wieku 15-18 lat do posyłki i obsługi w sklepie. Zgłoszenia do firmy Auto Szawa Plac Szczepański 8. 7053k

PRAKTYKANTA rolnego oraz guwernanta do dobrej polecaniami poszukuje od zaraz Zarząd dóbr ks. Sapiehy, Bilcze złote. - wśch. Małopolska. 1301

MASZYNISTKA trykotarska obznajomiona znakomicie z wszelkimi robotami trykotarskimi (Jaquard) natychmiast potrzebna. Zgłoszenia pisemnie Lenartowiczowa Straj. Trybunałska 38. 7412g

FOTOGRAF - laborant z wieloletnim doświadczeniem, poszukujący celem demonstrowania u fotografów zawodowych zarówno w Warszawie, jak i w całej Rzplitej papierów fotograficznych i klisz. Posada stała. Szczegółowe oferty pod „Fotografia zawodowa” do II. Kurjera Codz. Warszawa Nowogrodzka Nr. 26. 50W

PRAWNIKA magistrą - młodego, możliwie z praktyką prawniczą, poszukuje jedna z najpoważniejszych instytucji ubezpieczeniowych we Lwowie. Pisemne zgłoszenia - pod „Ubezpieczenie” do biura „Par” Lwów, Akademicka 14. 6966k

1500-3000 złotych miesięcznie zarobek może każdy. Wypytamy natychmiast najwyższą prowizję gotówką i zaliczukujemy. Przy energicznej pracy wysoka pensja. Okazja dla agentów losowych i ubezpieczeniowych. - Wszystkich poczmyz. Zgłoszenia: Skrytka pocztowa 83 Lwów. 6916k

SPAWACZE biegły w samodzielnym spawaniu rurociągów poszukiwani na stałe zajęcie. Zgłoszenia w firmie Inż. Wacław Galsor i Ska, Kraków, Karmelicka 14, II. p. między godz. 6-7 wieczorem w dniu powszednim. 6952k

POTRZEBNA do dworu na wieś kucharka dobrze gotująca, punktualna. Wymagane zajęcia się drobnymi, pranie i prasowanie. Zgłoszenia z odpisami świadectw pod adresem Dwór Góra Ropczycka, - poczta Sedziszów koło Ropczyca. 6994k

PAŃSTWOWA 3-klasowa handlowa w Chęcinie lubelskim poszukuje NAUCZYCIELKI języka niemieckiego i francuskiego w pełnym wymiarze godzin. - Posada do objęcia zaraz. Wymagane kwalifikacje po myśli rozporządzenia Pa. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1920 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych (Dziennik Urzędowy Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 4/197 z 16 kwietnia 1920 r. Podanie skierowane do Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego w Lublinie należy przesłać do Dyrekcji szkoły. 7036k

OSOBA młoda uczciwa do pomocy w gospodarstwie i sklepie potrzebna. Grodzka 8, Skład północz. - 7451g

PANNA ugodzona w ekspedycji masarskiej z kilkuletnią praktyką potrzebną od 15-go. Zgłoszenia E. Kumala Szewska 2. 7466g

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza - Warszawa, Żółcowa 42a. Kursy wyczużają listownie buchalterji, rachunkowości kuptecki, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu - prawa, kaligrafji - pisanie na maszynach - towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni i gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Zadzajcie prospektów. 6429k

DO rozwójki towarów - poszukuje chłopaka obecnego z Krakowem, pełnego, rżukiego i rzetelnego - możliwie z małym dwukółowym wózkiem z poręczeniem lub kancją. Osobiście zgłoszenia od 10-12 w południe ul. Golebia 10 Pantechnika. 7497g

GOSPODINI do wszystkich 2 osoby 3 pokoje. Oferty i odpisy świadectw pod „Gospodyni” Kurjer Nowy Sącz. 7069k

ZARZAD dóbr Wolczyńców p. Stanisławów poszukuje młodego obrętnego ogrodnika handlowego. - Świadectwa warunki na powyższy adres. 7482g

MŁODEGO służącego zamiejscowego do lat 18 - przyjmie natychmiast Bufet Kolejowy w Chrzanowie. 7505g

POTRZEBA czeladnika - szewskiego. Kraków, Włocpolo 8. 7397g

KOESPONDENTKE - polsko niemiecką w słowie i w piśmie, obznajomioną w stenografji oraz pisanie biegle na maszynie, przyjmie zaraz f. ma „RLICKI, ul. Wielńska 12. 7056k

POTRZEBNA zaraz siła biurowa z branży drzewnej znająca księgowość pisanie na maszynie stenografji. Zgłoszenia Kraków, Piłarska 7, „Dobrek” 7439g

EKSPEDJENTKA masarska potrzebna. Zgłoszenia Józef Scharlicki Kraków, Lubicz 26. 7419g

MASZYNISTKE pisanie biegle, znająca się na cyklostylu, bieglą w rachunkach przyjmie „Matura” Karmelicka 35 za zgłoszeniem na piśmie od 11-1 Pierwszeństwo ze znajomością francuskiego angielskiego. 7409g

PRZYJMIE się kilka kobiet do podróżowania z zakupnym artykułem z wysokim wynagrodzeniem na stałe Kraków. - Tomasz 30 Skład obrązów. 7442g

STOLARZA meblowego - przyjmie zaraz na stałą posadę „Dom Meblowy” M. Pleszowski, Mały Rynek 2. 7441g

OSOBA młoda uczciwa do pomocy w gospodarstwie i sklepie potrzebna. Grodzka 8, Skład północz. - 7451g

PANNA ugodzona w ekspedycji masarskiej z kilkuletnią praktyką potrzebną od 15-go. Zgłoszenia E. Kumala Szewska 2. 7466g

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza - Warszawa, Żółcowa 42a. Kursy wyczużają listownie buchalterji, rachunkowości kuptecki, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu - prawa, kaligrafji - pisanie na maszynach - towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni i gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Zadzajcie prospektów. 6429k

DO rozwójki towarów - poszukuje chłopaka obecnego z Krakowem, pełnego, rżukiego i rzetelnego - możliwie z małym dwukółowym wózkiem z poręczeniem lub kancją. Osobiście zgłoszenia od 10-12 w południe ul. Golebia 10 Pantechnika. 7497g

GOSPODINI do wszystkich 2 osoby 3 pokoje. Oferty i odpisy świadectw pod „Gospodyni” Kurjer Nowy Sącz. 7069k

ZARZAD dóbr Wolczyńców p. Stanisławów poszukuje młodego obrętnego ogrodnika handlowego. - Świadectwa warunki na powyższy adres. 7482g

MŁODEGO służącego zamiejscowego do lat 18 - przyjmie natychmiast Bufet Kolejowy w Chrzanowie. 7505g

CIASO STRUDLOWE GALARETKI OWOCOWE poloca: FABRYKA „SIDONJA” KRAKOW, UL. SZLAK 50. 570 k

KUŚNIERZA przyjmie 200 ZŁOTYCH dam za wyjednanie jakiegokolwiek pracy biurowej. Zgłoszenia „Obowiazkowa” Kurjer. 7413g

Posadz poszukują

URZEDNIK emeryt, obznajomiony gospodarką lasowa, rolna, zna rachunkowość, poszukuje posady kasjera, kontrolora, magazyniera, leśniczego. Zgłoszenia: „Ludwik” Ilustrowany Kurjer Codz. Lwów. 102L

TECHNIK dentystyczny pierwszorzędny poszukuje posady. Wymagania skromne. Perimeter. Zdolnością 7035k

RUYNOWANY konyepient z ukończoną praktyką sądową, tudzież dwuletnia adwokacka we Lwowie i na prowincji poszukuje posady. Mgr. Juliusz Neszel, Lwów, Cicha 3. 140L

SZOFRER mechanik kilka lat praktyki obejmie posadę albo przeprowadzi tylko remont wozu pod gwarancją. Zgłoszenia do Adm. pod „Monter”. - 7441g

KAPELMISTRZ, organizator orkiestr z własnym repertuarem z dobrą swiadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia do Ilustr. Kurjera Codz. pod „Kapelmistrz”. 7458g

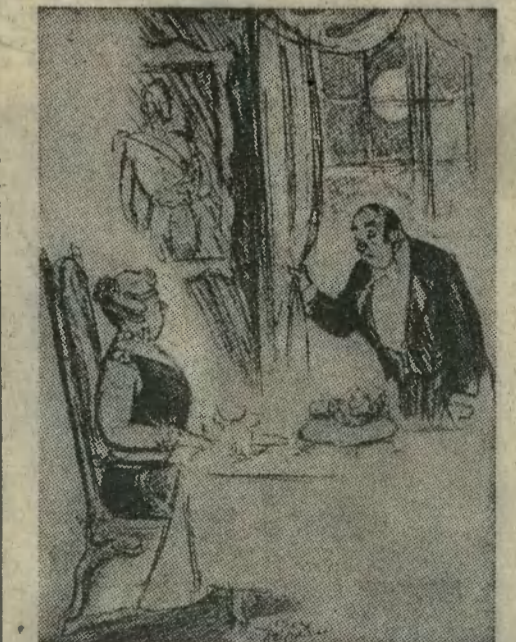
EMERYT młody poszukuje zajęcia jako nawijacz motorów elektrycznych (Huker-wikler) zawodu tokarz miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia pod Andrzej-Swiontek Koźmiec Wielkie p. Wieliczka. 7498g

NAJLEPSZE I NAJWIĘKsze KURSY SAMOCHODOWE ST. SZYBOWICZA

Kraków, Arjańska 1. - Tel. 3477. Wysyła na żądanie prospekt i pisemne wyjaśnienia. 5796k

Humor i satyra.

U NOWOBOGACKICH.



Przepraszam, czy wielmożna pani potrzebuje jeszcze księżyca, czy mam zasłonić okno?

Zadzajcie ilustrowanych prospektów najlepszej i największej SZKOŁY SZOFERSKIEJ JÓZEFOWICZA, pod zarząd. Mosturidewicza KRAKOW, ul. Floriańska 23. - Tel. 1416.

CZELADNIK stolarski z lepszej rodziny poszukuje zajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Codz. pod „Stolarski”. 7496g

MAGAZYNIER (inkasent) poszukuje posady może dać gwarancję hipot. Łaskawe zgłoszenia do K. C. pod „Energetyczny” 7378g

URZEDNIK z dłuższą praktyką biurową z ładnym piśmem kaligraficznym i rondowem, poszukuje posady. Zgłoszenia „Pedant” do Kurjera Kraków. 7380g

OSOBA inteligentna - przystojna wiek średni - zajmie się gospodarstwem i wszelką pracą w samotnego pana sprawę traktuje poważnie. Zgłoszenia do Adm. pod „Poważne”. 7381g

PANIENKA młodejca do brzyzy poszukuje pracy po domach. Zgłoszenia Kraków, Karmelicka 6, parter. 7383g

POMOCNIK handlowy z działu korzenno - delikatowego poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Krak. pod „Handlowiec 105”. 7387g

PRACY biurowej szuka student posiadający praktykę biurową, znający wszelkie syst. maszyn do pisania, stenografji, do brzy język niemiecki w mowie i piśmie - przyjmie posadę zaraz za małym wydatkiem. Zgłoszenia do Kurjera Codz. pod „Student”. 7393g

LÓKAJ kawaler'z dobrymi polecaniami szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Krzeszowice - skrytka poczt. 13 Kubisia. 7400g

KOESPONDENTKA 3-letnia poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera pod „Zaufada 456”. 7401g

MEODY zdolny handlowiec, obeznany z akwizytorstwem, władający polskim, niemieckim i rosyjskim poszukuje zastępstwa lub agencji poważnych firm. Zgłoszenia do Adm. pod „Akwizytor”. 7402g

ELEKTROMONTER starszy z praktyką w kraju i zagranicą przy pradach wysokie napięcie, budowie i naprawie rozdzielczych stacji transformatorów, motorów, sieci wysok. napięcia i wszelkich innych robot, pragnie zmienić posadę jak starszy monter w elektrowniach fabrycznych, kopalnianych czy miejskich. Reflektuje się jedynie na posady stałe. Zgłoszenia do Adm. Kurjera dla „A. B.” 7404g

SZOFRER - strzelec poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia pod „Szofer” Włoc. Węgierska szkoła p. Pruchnik. 7481g

ZDOLNA panienka krawcowa z braku lokalu sżyje w domach prywatnych piaseczki, suknie balowe - wzywowe. Łaskawe zgłoszenia do Biuro ogłoszeń Sienna 12 pod „Tanio”. 7475g

PALACZ egzaminowany słusarz poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Biuro ogłoszeń Sienna 12 pod „Słusarz”. 7474g

FRYZJERKA dobra ondulatorka strzyżąc przyjmie posadę. „Fryzjerk” Kurjer, Lwów Kopernika 9. 139L

KUPIEC - ŻELAZNIK z kilkuletnią praktyką z pierwszorzędni świadectwami, władający językiem polskim i niemieckim obejmie posadę od zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Codz. - Poznań pod „Nr. 20691” 75P

INŻYNIER - HANDLOWIEC bieglą korespondent polsko - niemiecki, fachowiec maszynowy i automobily z praktyką na poważnych stanowiskach - pierwszorzędna samodzielną siła z doskonałymi referencjami szuka posady. Łask. zgłoszenia pod „Trzy dziesięcioletni” do Biura Stat.tera, Rynek 8. 6885g

POSZUKUJE pracy egzaminowany szwejczer maszynista z długoletnią praktyką zagranicą, znajomość elektrotechniki. Zgłoszenia: Kurjer, Warszawa, - Nowogrodzka 26, „Maszynista”. 49W

PANIENKA z bardzo dobrego domu umiejąca szyć, haftować szuka posady do dzieci lub do towarzystwa starszej osobie może zająć się gospodarstwem. Pod: „Inteligentna A.” 7377g

SAMODZIELNA buchalterka, język niemiecki w słowie i piśmie, bieglą pisanie na maszynie poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod „Najchłodniej elektryka” Biuro „ora. Rynek 8. 7450g

FOTOGRAF wszechstronny poszukuje stałej posady. Zgłoszenia A. Debićki Rzeszów Krakowska 1. 7427g

SAMODZIELNA buchalterka, język niemiecki w słowie i piśmie, bieglą pisanie na maszynie poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod „Najchłodniej elektryka” Biuro „ora. Rynek 8. 7450g

INTELIGENTNA samodzielna kucharka 37 lat bardzo uczciwa, sumienna pracownica obejmie posadę zaraz w Krakowie lub na wyjazd. Świadectwa bardzo dobra. Zgłoszenia pani dozorczyni Grodzka 26 Kraków. 7436g

MOTOCYKL Indian 3 1/2 w bardzo dobrym stanie do sprzedania - Rzeszutek Tarnów Staręgi 5. 7459g

REALNOSCI SKLEPY - sprzedaje najstarsze Biuro Szachowskiego, Kraków, Zacisze 4, Telefon 22 48. 6844k

WYSZKOLENIE SAMOCHODOWE INTELIGENCJI '89k

Tylko w Autoklubie Akad. PRAC SPISKI (RYNEK 34) Początek I. Kursu 11 bm. Liczba słuchaczy ograniczona

KUPIE realność nową z wolnym mieszkaniem, - cztery do pięciu pokoi z ogrodkiem, blisko tramwaju. Wiadomość pod (Goltówka 4.000 dolarów) do Kurjera. 7174g

8-4 PŁACHTY wagonowe używane zakupi 2 pułk artylerji polowej Kielca. Zgłaszają tamże do kwaterymistrza pułku. 7014k

PARCELE budowlana - w Wielkim Krakowie - do 12.000 zł. kupię. Jamroz, Lea 3, od 1-3. 6932g

KUPIE auto używane - lecz w dobrym stanie. - Zgłoszenia Jan Zając kierownik szkoły Czajkowiec obok Krzeszowic. 7395g

KUPIE motocykl z przyrządkami lub bez używany lecz w dobrym stanie. - Zgłoszenia Krzeszowice - Skrytka poczt. 62. 7394g

KUPIE kuchniek miedzianą na bufet. Restauracja kolejowa Krzeszowice. - 7408g

NASADBY na samochód osobowy „Chevrolet” M. 1925 kupię. Zgłoszenia pod „D.” Biuro Stat.tera - Rynek 8. 7458g

PODWOZIE dobre z małego wozu osobowego kupiły pod Skrytka pocztowa 348. 7471g

JABŁEK zimowych wagon, na najszlachetniejszych odmianach wybieranych, poszukuje do kupna Ludwik Kubica, Zakopana. 7118g

KINO kupię lub wezmę takowe w dzierżawę. - Zgłoszenia upraszam do Jera Codz. - Poznań pod „Nr. 28690”. 77E

MEBLE, sypialnie, jadalnie, salony, gabinety, garnitury klubowe, urządzenia biurowe, przedpokoje, kuchenne poleca firma Zjednoczeni Stolarze i Tapiczerzy, Kraków, Rynek Główny 9, tel. 1506. Dogodne warunki zapłaty. 7039k

NAJNOWSZE raglany - palta, kurtki, futra, ubrania i t. p. poleca firma „Szyk” Kraków, Mikołajowska 12. Ceny niskie. Warunki dogodne. 7389g

PIANINO szarpane, krzyżowe, zagraniczne firmy, - jak nowe, sprzedaje okazjnie Helena Smolarska - Kraków, ul. Szewska 9, Skład fortepianów. 7043k

PANIE, cierpiące na żylaki, zwracacie się do Per fumerji Leserkiwicz, - Kraków, Rynek 17, (obok księgarni Eriedelmana) telefon 38 47. Największy wybór - północz gumowych od zł. 25 - za parę. Prosimy odwiedzić nasz magazyn bez przymusu, kupna. 6893k

ODCISKI usuwa radykalnie i bez bólu Redera plyn na odciski. Apteka Redera, Kraków, Karmelicka 23. 6411k

SPRZEDAM 7.000 m² parceli budowlanej w uroczysku górskiej miejscowości klimatycznej Jaworzu koło Bielska. Oferty do Adm. Kurjera Ilustr. Katowice Teatralna 6 pod „Parcela budowlana”. 7067k

„Tłoki surowe” dostarcza 6263k AUTOTECHNIKA Kraków, Bracka 5, Tel. 4343

SZAFY różnorodnie załuzowe, odpowiednie do magazynu kuśnierskiego lub konfekcyjnego, okazjnie do sprzedania: Skład mebli „Specjalność” ul. Stawkowska 12. 7454g

MOTOCYKL Indian 3 1/2 w bardzo dobrym stanie do sprzedania - Rzeszutek Tarnów Staręgi 5. 7459g

REALNOSCI SKLEPY - sprzedaje najstarsze Biuro Szachowskiego, Kraków, Zacisze 4, Telefon 22 48. 6844k

Table with 2 columns: Ceny ogłoszeń w dniach powszednich (Daily ad prices) and Ceny ogłoszeń w niedziele i dniach świątecznych (Daily ad prices on Sundays and holidays). Rows include rates for different ad sizes and types, such as 'za 1 mm w 1 szp.', 'za 1 mm w 1 szp. przed tekstem', etc.

Redaktor naczelny i wydawca: Marjan Dąbrowski. - Redaktor odpowiedzialny: Jan Stankiewicz. - Zakłady graficzne „Ilustr. Kurjera Codz.” - Zarządca Polityki Kierowniczej Polska Pl.